



# UJ KELET

מזרח חדש (אוי קלט)  
 עתון יומי כתיב מפלגתי. שפה העברית.  
 העורך: ד"ר א. מורח. האחראי: דוד שך.  
 המו"ל: מורח חוש בע"מ. ת.א. רח' הנגב 11.

שנה כ"א.  
 XLII. ערפוליאם.  
 פוסט-מספר: Dr. MARTON ERNO.  
 A szerkesztésért és kiadásért felelős:  
 SCHÖNDEZSÖ. - Kiadó: Mizrach  
 Chadas Ltd., Tel-Aviv, Rechov Hanegev  
 (volt Schlesinger) 11. sz. Telefon: 31677.

## A Pravda szerint

# Kedvező fordulat állott be a genfi konferencián

Christian Herter tegnap vacsorát rendezett a külügyminiszterek részére — Nyugat-Németország nem hajlandó megemteni a szerződést kötni Lengyelországgal és Csehszlovákiával

Genf, (Reuter, UPI, IFP). — A genfi konferencia, amely 11 napos tárgyalás után tíz napos tárgyalások keretében folyik, a kibontakozás reményében, tegnap újabb hivatalos ülést tartott.

Az ülés első szónoka Couve de Murville francia külügyminiszter volt, aki Gromiko előző napi beszédére válaszolva azt mondotta, hogy még nem jött el az ideje a

Szovjetunió béketerve fölötti tárgyalásnak. Előbb más problémákat kell rendezni, és pedig az egyesült Németország határainak kérdését, valamint azokat a katonai és biztonsági kérdéseket, amelyek Németország egységének helyreállításával kapcsolatosak.

Selwyn Lloyd örömeinek adott kifejezést Gromiko azon megállapítása fölött, hogy a Szovjetunió nem akarja állandósítani Németország felosztását, nem ellenzi a szabad választások vagy népszavazás elrendelését és hogy a Szovjetunió véleménye szerint a nagy nagyhatalomnak bizonyos formában kapcsolatban kell maradnia a német egység helyreállításának folyamatával.

Gromiko volt a következő szónok, aki ismételtan hangsúlyozta, hogy a feleknek a Szovjetunió által javasolt békeszerződés alapján kell

közelebb hozni egymás álláspontjait. Megismételte a német konföderációra vonatkozó javaslatot és hangsúlyozta, hogy Nyugat-Németországnak nem szabad ezt az alkalmat elszalasztania.

Ezután a két Németország

megbízottai szóaltak fel. — Wilhelm Grabbe nagykövet kijelentette, hogy nem lehet konföderációt létrehozni egy szabad rendszer és egy szabadságot nélkülöző kormányzat között Lothar Bolz kelnémet külügyminiszter a nyugat-német militarizmust támadta s azt állította, hogy nem lehet létrehozni a konföderációt egy békeszerződés és egy militarista állam között.

Diplomáciai körökben nagy érdeklődéssel várták, hogy (Folytatás a 16-ik oldalon)

## Az UNO-főtitkárt aggasztják az arab izraeli repülőincidensek

New-York, (STA, UPI). — Dag Hammarskjöld UNO-főtitkár tegnapi sajtófogadásán idegesen válaszolt néhány újságírónak az arab-izraeli helyzetre vonatkozó kérdésére. Az egyik újságíró aziránt érdeklődött, hogy miért szállították le Luddon az UNO-katonákkal Libánban tartó gépet, mire Hammarskjöld kijelentette, hogy nem érkezett meg hozzá jelentés az ügyről. Az utóbbi időben gyakoriak azok az esetek, amikor egyiptomi és izraeli repülőgépek megsértik a másik ország légterét. Ez aggasztó tünet, mert az idegen területeken való átrepülés

nek nemcsak súlyos lélektani hatása van, hanem incidenseket is előidézhetnek, ami súlyosabbá teheti a közéletet, amugyis elég rossz helyzetet. További kérdésre válaszolva Hammarskjöld kijelentette, hogy izraeli repülőgépek gyakrabban repülnek át az egyiptomi határon, mint megfordítva.

Hammarskjöld korának nevezte a „kudarc” megállapítását dr. Bunche kairói küldetésével kapcsolatban. Az UNO-főtitkár kijelentette, hogy dr. Bunchenak nem is volt felhatalmazása és nem kapott külön utasításokat, hogy Egyiptommal a Szuezi csatornán az izraeli szállítmányok ellen alkalma zott blokádrol tárgyaljon — mondotta Hammarskjöld. A főtitkár nem volt hajlandó részleteket elárulni arról a beszélgetésről, amelyet dr. Mahmud Fauzi egyiptomi külügyminiszterrel folytatott Lausanneban. A főtitkár azzal tért ki a válasz alól, hogy egy ilyen tárgyalás sokféle problémát öl fel.

Mai számunk  
**16** oldal  
 Regényfolytatás  
 Keresztretjvény

New-York, (STA, UPI). — Az izraeli UNO-küldöttség tegnap megcáfolta Hammarskjöldnek azt a kijelentését, hogy izraeli gépek gyakrabban lépik át az egyiptomi határt, mint megfordítva. Izrael nem vesz részt az Egyiptommal közös vegyes bizottság ülésén, nem nyújt be panaszokat egyiptomi gépek behatolásáról és így a berepülésekről készített UNO-statisztika nem teljes.

## Fegyverszünet készül Algirban?

Párizsban cáfolják az Izraelnek történő fegyvereladások becsüdtetéséről terjesztett híreket

Páris, (IFP). — A tuniszi rádió szerdán azt a hírt közölte, hogy Couve de Murville francia külügyminiszter s az Egyesült Arab Köztársaság berni nagykövete között előzetes megállapodás jött létre arról, hogy az EAK megszünteti az algirai lázadók támogatását és ezzel szemben Franciaország nem ad el többet fegyvert Izraelnek. A francia külügyminisztérium szóvivője azon-

nal megcáfolta a hírt, amezt „értelmenlenségnek” nevezte. Ennek ellenére politikai körökben makacsul tartja magát az a hír, hogy a tuniszi rádió hírében van valami igaz és azt bizonyítja, hogy a francia kormány és a lázadók között nem hivatalos kapcsolat áll fenn az algirai fegyverszünet elérésé érdekében. Számos jel mutat erre a lehetőségre.

Kaszasz lázadóvezér Rabatban tárgyal V. Mohamed marokkói királlyal, Ferhat Abbasz lázadóvezér pedig Tuniszban folytatott megbeszélést Bourgiba elnökkel. A tuniszi rádió arról is tudott, hogy Lausanneban az algiri emigráns-kormány néhány tagja találkozott De Gaulle tábornok megbízottjával.

A francia távirati iroda kétségét fejezi ki afölött, hogy Franciaország cserben hagyná Izraelt. Nem valószínű, hogy Couve de Murville és Egyiptom svájci követének megbeszélése titokban maradhatott volna. Egy ilyen találkozásról azonnal el szoktak terjedni a hírek. Ugyancsak megemlítik, hogy Guy Mollet volt francia miniszterelnök éppen Izraelben tartózkodik, ami eleven cáfolata annak, hogy Franciaország hátat akarna fordítani Izraelnek.

Washington, (Reuter). — Az amerikai külügyminisztériumhoz érkezett hírek szerint Kína valószínűleg fegyvert fog szállítani az algériai lázadóknak. A pekingi kormány már megígérte a fegyveres segítyt a lázadó vezéreknek, de azt még nem tudják, hogy a küldeményeket elindították-e már. A múlt hónapban tudvalevőleg Pekingben járt a lázadó-kormány küldöttsége.

New-York, (Reuter). — Az algériai emigráns-kormány szóvivője tegnap azt mondotta, hogy az Egyesült Államok akadályoka gördít a lázadók fegyvervásárlási erőfeszítéseinek útjába. Abdul Kader Csandarli, a lázadók szóvivője idézett az amerikai külügyminisztérium nyilatkozatából, amely szerint más államok számára szál-

## Jiffach Rivka és Pollák Avrahám Léb

NATANJA (Nagyvárad)

ezúton is meghívják rokonait, barátait és ismerőseiket esküvőjükre, május 26-án, kedden (27. 11:00) délután 6 órakor Jaffán, a 251-es utca 4. sz. alatti Poél Hámizráchi Bét Chálucimban.

## Fuchsné szül. Fürszt Gizzi

Nagyimihály — Tel-Aviv

itt hagyott bennünket. Ma, péntek délután fél 12-kor temetjük a givat-sauli temető halottasházában. Gyülekezés és autóbusz fél 11-kor a Hájárdén utca 13 szám alatt.

Gászolják: fia Zevike, testvérei: Fürszt Lajos, Sándor, Márton (Izrael), Emil-Knieza, Mária Frank (Pozsony), valamint az egész család

## Szeretett kollegánk, munkatársunk

**GIZIKE**

elhunyta alkalmából a

## Fürszt családnak

ezúton fejezzük ki részvétünket

SISSI KÁVÉHÁZ VEZETŐSÉGE ÉS SZEMÉLYZETE

## ENGEL ZSIGMOND

GAZSIKAM 771 SIRKÓAVATÁSA május 27-én, szerdán délután 1/5 órakor lesz a kirját-sauli temetőben. — Találkozás a temető bejáratánál. Engel Elza

## Tragikus autószerencsétlenség következtében elhunyt szeretett férjem

**URI POPOVITS**

sirkövét kedden, május 26-án délután 5 órakor avatjuk a beér-sévali temetőben — Találkozás és autó délután fél 5-kor a beér-sévali Arava kávéháznál. Özvegye: EDIT POPOVITS

## Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik

**Kecskeméti Mária 771**

(Málká Nesor)

elhunyta fölötti mérhetetlen fájdalomukat részvétsoraikkal igyekeztek enyhíteni.

A gyászoló család

## Szueznél feltartóztatták az Inge Toffot

Port Szaíd, (Reuter). — Az egyiptomi hatóságok tegnap feltartóztatták a dán Inge Toff teherhajót, amely 5527 tonna izraeli cementtel és kálisóval Japánba és Hongkongba indult. A hajó szerdán este hagyta el a haitai kikötőt azzal a céllal, hogy próbára tegye, keresztül engedik-e az egyiptomi hatóságok az izraeli szállítmányt.

## Chámszin — Sáráv

Hűtőszekrényébe

**AROMATIC**

kávé

Az **Aromatic**

hűt, üdít és táplál

## SZATMÁR

Nagybánya, Nagykároly, Szinerváralja, Somkut, Avasvidék, Kápolnok-Monostor, Nagypalád, Kispalád és a környező falvak

MÁRTIRJAINAK 771 15-İK

**á z k á r á j a**

1959 június 4-én (771 15-İK) csütörtök d. u. 6-kor lesz Tel-Avivban a King George 37. sz. a. Bét Chálucotban.

Baráti összejövetel ugyanott délután 5 órakor

## RACHOV (RAHÓ) és KÖRNYEKE

ezidei AZKARAJA június 4-én, csütörtök este 7 órakor Natanján a Macedonai-u. 7. sz. alatti Bét-Chálucotban (Bét Hácháji) mellett lesz.

Irgun Joé Rachov és környéke vezetősége.

A nemrég Rahórol érkezett Zwecker Rezsó és Feig Béla családjainkkal és az Ausztráliából érkezett Taubmann Dudi részvételével. Teremnyitás 5 órakor

## Abaúj-megye Szikszó, SZántó, Encs, Gönc és vidéke

**mártirjainak ázkárája**

június 1-én, hétfőn este 7 órakor lesz, Bné-Brák, Tuv-Taam teremben, R. Akiba-utca 72. sz. alatt. — Ugyanaznap délután 1/5-kor lesz

Schüch Smuel Zeév זעב'ל v. szikszói főrabbi

SIRKÓAVATÁSA

a zichron-méiri temetőben. — Autóbusz a bné-bráki végállomástól. — Mindenkit elvár

a rendezőbizottság

## Teller Ede szerint Oroszország fog vezetni a tudomány terén

New-York, (Reuter). — Dr. Teller Ede, a hidrogénbomba feltalálója tegnap Milwaukeeban tartott előadásában kijelentette, hogy a 20-ik század végén a világ az orosz gondolatvilágnak megfelelően fog kikristályosodni és nem a ml elképzelésünk szerint. Oroszország tíz éven belül a világ vezetője lesz tudományos téren. Mi legfeljebb csak remélhetjük, hogy egy későbbi

időpontban visszanyerhetjük elvesztett vezetőszerepünket — mondotta a tudós.

Cape Canaveral, (UPI) — Tegnap sikerrel löttek ki egy Thor típusu rakétát, amely 7000 kilométer távolságot tett meg, eltalálta a célpontot a műszereket tartalmazó kúpját pedig három óran belül megtalálták. Elektronikus felszereléssel megfigyelték a rakéta útját és amikor látták, hogy a csúcsa leszakad, pontosan kiszámították azt a helyet, ahová le hullhat. Azonnal odaküldték a készletében álló küldöttséget, amely megtalálta.

A bonni belügyminisztérium jelentése szerint a keresztény demokrata párt néhány tagját Kelet-Németország javára történt kényszerű letartóztatásról tájékoztatták.

## Léghűtő készülék

100 fontnál olcsóbban Népi léghűtő készülék (Air conditioner)

kerül forgalomba rövidesen. A készülék ára 100 fonton alul lesz.

A készülék előnye:

LEVEGŐ HŰTÉS ÉS TISZTÍTÁS; HORDOZHATÓ.

A készülék rövidesen piacra kerül és kapható lesz a jobb villamosági szaküzletekben.

## UTÁNZATOT NE FOGADJON EL! AZONNAL CSILLAPIT MINDEN FAJDALMAT A

**PALGIN**

**PALGIN**

PALGIN MINDEN TABLETTÁBAN VÉSVE VAN

# HIRK

5719. Ujjar 14.  
1959. május 22. péntek  
Gyertyagyújtás:  
Jeruzsálem 5.55  
Tel-Aviv 6.13  
Haifa 6.04

5719. Ujjar 15.  
1959. május 23. szombat  
Heti Szidra: Bóhár  
Haftara: Jermijahu 32. 6.  
Szombat kimenetele:  
Jeruzsálem 7.15  
Tel-Aviv 7.13  
Haifa 7.18

## Madarat tolláról — embert lányáról

Jeruzsálemben a központi Egged-állomáson hosszú sor váraakozott a Tel-Aviv felé induló autóbusszra. A váraakozók sorában volt Mose Daján volt vezérkari főnök, aki a tőle megszokott szerénységgel lapult a tömegben. Mellette egy fiatal nő állt, aki biztatón mosolygott a tábornokra.

— Valahonnan ismerjük egymást — fordult Mose Daján bizonytalanul a mellett álló hölgyhöz.  
— Goldblum vagyok. Ruchana Goldblum — mondta a hölgy, hogy a tábornok emlékeztetése idézte magát. Majd hozzátette: — A Bámacháne szerkesztőségéből.  
— Á, igen, már emlékszem — felelte udvarias mosollyal a világhírű hadvezér.

— De maga is ismerős nekem — mondta Ruchana Goldblum. — Valahol már láttam... Ne... kérem, ne segítsen. Biztosan rájövök... Egész biztosan... Várjon csak... Meg van! Már tudom! Maga a Jael papája... z. d.

— Izrael burmai nagykövete Dél-Vietnámban. Saigonból jelentik: Dániel Levin, Izrael burmai nagykövete, aki május 5-ikén érkezett Saigonba, látogatást tett a vietnámi államelnök-nél és találkozott Nagoian Nagok Taho gazdasági-és Wu Wan Mao külügyminiszterrel. Az izraeli nagykövet látogatását megelőzően Dél-Vietnámban járt A. L. Difraul, az Egyesült Arab Köztársaság kambodjai nagykövete is.

**GABOS MIRA**  
magyar  
kölcsonkgyűjtés a  
"KULTURA"  
minden igényt kielégít.  
Sok ezer könyv.  
Blahk fűldszit 30.  
RAMAT-GAN, Berend Edgár

\* Külföldi utazás. Utazások Magyarországra, Kanadára, USA-ba, Mexikóba és a világ minden tájára. Az utazással kapcsolatos minden formalitást elintézzük "CITOUR" utazási iroda, Tel-Aviv, Brenner-u. 2. Magyarul beszélünk.

\* Mámaraországietiek találkozója. A mámararosszigetiek június 7-én, vasárnap este 7 órakor, ázkárával egybekötött országos találkozó tartanak Tel-Avivban, a Social Center nagytermében, Hájarkon utca 61. A találkozó részleteiről a szervező-bizottság az Uj Kelet útján fogja tájékoztatni az érdekelteket.

\* Haifán jó könyv Samuel kölcsonkgyűjtésben, Herzlia utca 7., udvarban. Detektívregények is.

## A Hitachdut Oléj Hungária közleményei:

HAIFA  
Művészi és kulturális rendezvények keretében, folyó hó 23-án szombaton este 8 órai kezdettel a Bétónu nagytermében (Jeruzsálem-u. 29. sz. alatt) a HOH nagy

MŰVESZESTJE  
Rogov-Vogel Betty, Melitta Saphir-Martin, Sómjén Magda, Ticho-Radó Márta, Winterfeld Haviva, dr. Holló Imre, Martin Josef és Kelen Pál fellépéssel. Mozart, Chopin, Liszt, Beethoven, Kodály, Bartók stb. műveiből.

Az est teljes jövedelme a HOH szociális alapjára lesz fordítva. Megnívók (belépőjegy): Grünbergernél, Schapira-u. 13.

2 Uj Kelet 1959 V 22

— Nagyméretű náthajárvány Ausztráliában. Sydneyből jelentik: Ausztráliában olyan méretű náthajárvány hódol, hogy egyes országok lakosságának már a fele megbetegedett. A kormány több tagja és számos más politikus is ágyynak esett. Viktória állam kormányzója elhalasztotta tegnapi kitűzött fogadásait, mert megbetegedett. A járvány komoly károkat okozott az összes munkahelyeken. Az orvosok szerint a járvány még nem érte el a csúcspontot.

\* Legszébb női tászkák kesztyűk „Eva”-tól, Tel-Aviv Allenby 90. - Viszonteladónak is.

\* Rengeteg könyv, pazar választék az Allenby könyvtárban, Tel-Aviv, Allenby 11. félem. Ugyanott szak-könyvek, nyelvkönyvek nagy választékban.

**A CHUG KADIMA**  
rendezvénye  
**LAG-BAOMER EST**  
**Petach-Tikván**  
a Bét Háikárbán  
Nordau-utca 7. sz. alatt  
**május 26-án**  
kedden este 8.30 órakor  
**BOROSS IDA**  
és  
**LANTOS OLIVÉR**  
legjobb műsorszámai.  
Belépés díjtalan.  
Vendégeket szívesen látunk

\* Sokszázele szakkönyv, szótár várja önt a „Hadash” könyvtárban, Tel-Aviv, Hájarkon-utca ötvenkilenc.

— Egyetlen fiához jeridázott egy moszkvai öregasszony. Anna Piskovszkaja 81 éves öregasszony elhagyta Izraelt és visszautazott Moszkvában élő egyetlen fiához. Az idős asszonyt, aki a második világháború után Sibérián és Sanghájban keresztül érkezett az országba, csupán az anyai szeretet vett vissza a galutba. Anna Piskovszkaja fiúnokája itt maradt az országban.

## Művészeti Haifán

1959 május 23-án, szombat este 8-kor a „Béjtónu” nagytermében, Jeruzsálem-u. 29. sz.

Rogov-Vogel Betty  
Melitta Saphir-Martin  
Sómjén Magda  
Ticho-Radó Márta  
Haviva Winterfeld  
Dr. Holló Imre  
Martin Josef  
Kelen Pál  
Berend Edgár

művészek közreműködésével, a HOH szociális alapja javára. Megnívók (belépő): még korlátozott számban Grünbergernél.

\* Lóránt könyvtár fogalom! Lóránt könyvtár friss, modern! Lóránt könyvtár csak Hár Szináj 2. (Nagytemplom mellett!)

— Az Aliját Hanoár festőinek és szobrászainak jubileumi kiállítása. Az Aliját Hanoár 25 éves jubileuma alkalmából, az intézmény volt festő és szobrász növények műveiből kiállítás nyílik meg szombaton délután Tel-Avivban. A Weizmann utcai Bét Hemlinben megnyíló kiállítást, amely három hétig lesz nyitva, Mose Kol, az Aliját Hanoár igazgatója vezeti be.

## Haifai mozik műsora:

ACMON: TEA ÉS SZIMPATIA  
MIRON: BÜSZKE LAZADÁS  
MAY: AMIG DOBOG A SZIV  
ORION: THE DECKS RAN RED  
ARMON: A KETARCU TÜKÖR  
EN-DOR: szombat, vasárnap, hétfő: HÁROM LAZADÓ  
Kedd, szerda, csütörtök: A NAGY HÓDÍTÓ  
ORAH: FERNANDEL CLOCHERLEBEN  
AMFITEATRUM: THE SOUND AND THE FURY  
GAL-OR: Nappal: péntek, vasárnap, hétfő:  
CÉL: BURMA  
Kedd, szerda, csütörtök: ROCK, ROCK, ROCK  
Este: A VESZÉLYES UT  
HADAR: Tel. 2509 FEKEZD MEG A SZELET  
DOMINO: MILDRED PIERCE

... este má

**AHET**  
השבוע

UJ SZAMAT?  
12 NAGY OLDAL,  
gazdag képanyaggal és  
új rovatokkal.

Ara változatlanul 300 pr.

— Nem találta meg Libanonban lezuhant férjét.  
— Nina Krahilsky, akinek férje a ciprusi „Near East” repülőállalat pilótájaként egy libanoni repülőútja során lezuhant és nyomtalanul eltűnt, tegnap 10 napos izraeli tartózkodás után Nicosiába repült, miután nem találta meg férjét. Mint ismeretes, Krahilsky asszony szentül hiszi, hogy férje nem halt meg, hanem miután lezuhant, elvesztette emlékezőtehetségét. Legutóbb azt a hírt kapta, hogy férje Beér-Séván tartózkodik. Az angol állampolgárságú nő, a hír vételen után nyomban Izraélbe utazott, ahol a hatóságok minden segítséget megadtak neki férje nyomainak felkutatására. Miután a kutatások eredmény nélkül végződtek, az asszony most Libanonba készült, hogy ott próbálja megtalálni a férjét.

**TEL-AVIV**  
Jaffa város  
KULTURUGYOSZTALYA  
rendezésében  
**KELEN PÁL**  
nagy Beethoven  
**ZONGORA EST JE**  
vasárnap, május 24., este 8.30 órakor a ZOA házban

\* Jöjjön mindjárt Tel-Aviv legjobb könyvtárába! Pazar választék! - Friss könyvek! „Hadash”, Hájarkon ötvenkilenc.  
— Csehszlovákia bojkottálta a hamburgi bélyegkiállítás. Prágából jelentik: A prágai filatéliai központ nem fogadta el a Hamburgban tervezett bélyegkiállítás rendezőségének meghívását, mert a katalógushoz csatolt térképen néhány kommunista állam egyes részeit úgy tüntetik fel, mintha azok Németországhoz tartoznának. A kiállítás rendezői nem veszik tudomásul Kelet-Németország létezését — állítja a prágai filatelisták nyilatkozata.

Joshua Salzman (hegedű)  
Anva Kantor (zongora)  
hangversenye  
a reholvoti Bét-Gordon nagytermében, kedden, május 26-án, este 8.30 órakor  
Műsor: Brahms, Mozart szonáták, Kreisler, Dvorak, stb.

— Színházi különvonat Haifáról Tel-Avivba. Haifai tudósítónk jelenti: Színházi különvonatot indít holnap, szombat este 7 óra 20 perckor a vasút igazgatósága Haifáról Tel-Avivba. A különvonat, amelyre jegyek kaphatók, a vasúti pénztáraknál és a jegyirodáknál, éjjel 12 órakor indul vissza Haifára. — Megfelelő érdeklődés esetén, a járatot rendszeresíteni fogják.

Ézúttal a jubileumi év jegyében a hagyományos divalbemutató és háziasszony-rendezvény az **ECKMANN-GIRL** 1959

megválasztásával egybekötve

a „GIL” termekben, Tel-Aviv, Gordon-u. 34.  
június 2-ikán, 16.30 és 20.30 órakor  
június 3-ikán 20.30 órakor

A következőket mutatjuk be többek között:  
A legújabb nyári ruhák, szoknyák, blúzok, „Elenika” furdörhák, strandöltözékek, „Duster”-ek és „Baby-Doll” pizsamák.  
MINDEN A KIVÉTELES JUBILEUMI ARON.

AMCOR emailedek bemutatója. — A BANK LEUMI LE-ISRAEL találatversenye és rövidfilmje. — A legszebb női láb díjazása. A díjakat a „LODZIA” cég ajándékozza.  
Az izletes MANON levelek és MANON fagyaltok kóstolója. NAAMAN porcelán étkészletek bemutatója.  
HELENE CURTIS, kozmetikai szerek bemutatása

Konferál: S. SHARON — FRED HAUSER zenekara.  
Jegyek 1.400.-tól üzleteinkben:



## AZ 1959 ÉVI MIFÁL HAPAJISZ 11-IK SORSOLÁSÁNAK EREDMÉNYEI

A Mifál Hapajisz tegnapi sorsolásán a 30.000 fontos főnyereményt a 223033 számú sorsjegy huzta ki, míg a 078230 szám 10.000 fontos nyert.

1000 fontot nyertek a következő számok: 051453, 224842, 037188, 085966 és 206452.

500 fontot nyert: 154345, 142871, 097583, 027171, 034412, 240995, 157324, 027712, 013476, 278944.

100 fontot nyertek: 161884, 205458, 246172, 167734, 124041, 173993, 093313, 128220, 227997, 231602, 172593, 265341, 233678, 215745, 140743, 082895, 061091, 285843, 165632, 215812, 163482, 173816, 249758, 119323, 155329, 294259, 202176, 119141, 246831, 021730, 003058, 063029, 247350, 266068, 152858, 212529, 175630, 189356, 142381, 226783, 202064, 177708, 285917, 087989, 258657, 242308, 242308, 093861, 205171, 134150, 170519.

Ezen kívül a 0, 8 és 4 végződésű sorsjegyek 2 fontot, a 89 végződésűek 5 fontot, 1982, 6577, 0222, 6592 és 5709 végződésűek 40 fontot nyertek.

Egyenként 20 fontot nyertek a következő végződésű sorsjegyek: 8117, 3029, 1702, 6552, 0162, 5785, 6511, 9197, 3195, 8681, 7332, 0639, 5886, 5385, 8342, 3755, 3113, 4637, 7491, 3102.

Egyenként 10 fontot nyertek a következő végződésű melléksorsjegyek: 8206, 7176, 4883, 1097, 4241, 7393, 9645, 6809, 2842, 7477, 5861, 8332, 4776, 2049, 8073, 7326, 3263, 3219, 0457, 4609, 2553, 2305, 7292, 9801, 2197, 2382, 5126, 0945, 1045, 9792.

A sikursorsolásban az 544713 szám Jeruzsálemben, az 533364 szám Jaffán és az 521286 szám Cholonban nyert lakást.

**VIGASZDIAK**  
500 fontot nyert a 223032 és 223034 szám, 250 fontot a 223030, 223031, 223035 és 223036 számok, 100 fontot a 078229 és 078231 számok, — 50 fontot a 078227, 078228, 078232 és 078233 számok.

## A Kargal munkásai tiltakoznak a gyárberendezés Luddra való átvitele ellen

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától). — A bné-bráki „Kargal” kartondobozgyár munkásai tegnap a munkaidő alatt gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy elkeseredett ellenállást fognak kifejteni a gyár felszerelésének Luddra való átvitele ellen. A „Kargal” cég szanálási terve ugyanis azt irányozza elő, hogy az amerikai érdekeltség bekapcsolásával Bné-Brákból fokozatosan leépítik az üzem és a felszerelést átvisszik a nemrég felépült luddi gyárba.

Pinchász Szápir kereskedelem- és iparügyi miniszter tegnap ezzel kapcsolatban értekezett a bné-bráki munkás tanács titkárával és közölte vele, hogy a jövő keddre várható az amerikai társaság pozitív válasza és ez esetben a bné-bráki gyárat bezárják. A miniszter hozzáfűzte, hogy szó lehet hetven munkásnak Luddra való átviteléről, de a többi száz munkás számára nem lehet a luddi üzemben elhelyezést találni. A miniszter közölte azt is, hogy a gyár tulajdo-

nosának, Sam Dubinernek jelentős kárai voltak, amelyek fedezésére két narancsosot adott el. Dubiner két és fél millió dollárral tartozik az államnak.

A „Kargal”-gyár munkásai között igen nagy az izgalom az átszervezés miatt és a tegnapi gyűlésen nem voltak hajlandók tudomásul venni a bné-bráki munkás tanács kiküldöttjének ígéretét, amely szerint intézkedni fognak, nehogy jogservelmet szenvedjenek.

Egyébként úgy hírlik, hogy a „Kargal” cég jövőjére vonatkozó tárgyalásokon, amelyeket a kormány képviselői folytattak az amerikai International Paper Co és Union Bag vállalatok megbízottjaival, jelentős előrehaladás történt. A pénzügyminiszterrel és az iparügyi miniszterrel létrejött legutóbbi megbeszéléseken áthidaló megegyezés körvonalai bontakoztak ki és lehetségesnek tartják, hogy már a legközelebbi napokban létrejön a megállapodás a két amerikai cég érdekeltségvállalásáról.

## A Strammer szintársulat búcsúestje Haifán

A haifai HOH — az országos központtal karöltve — búcsúestet rendez az izraeli vendégjátékát befejező Strammer jiddis szintársulatnak.

**HÉTFŐN, MÁJUS 25-ÉN ESTE**  
fél 9 órai kezdettel a Béjtónu nagytermében, Rechov Jerusálajim 29.

Egész estét betöltő új műsor! A Strammer szintársulat gazdag repertoárjának színe-java.  
Jegyek 1.200 — 1.800 — 2.500 fontos áron elővételben Grünbergernél, Sapira utca 13.

## Haifára mentél a hobby-kiállítás

Haifa, (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Tel-Avivban nagy sikert aratott „Tachbiv” hobbykiállítás tegnap este nyílt meg Haifán a Pevzner utcai Bét-Háám impozáns termében.

A kiállítás Haifán számos új attrakcióval bővült, mint például a tengerészeti múzeum hajómodelljeinek gyűjteményével, a Gálos Edít vezetése alatt álló városi iparművészeti iskola kerámia-készítményeivel, egy értékes kanárgyűjteménnyel és sok más apró érdekességgel. A Tachbiv, amelyet a tízéves jubileumi bizottság és a város együttesen rendez, 25 napig marad nyitva Haifán.

## Éltre keltette a mesterséges szív

Firenze, (IFP). — A mesterséges szív segítségével életre keltett 70 éves beteg állapotát kielégítő. A beteget május 15-én hozták be az egyik firenzei kórházba és az ugynevezett cardio-stimulátorral mentették meg, amely új tevékenységre ösztönözte a szívizmokat. Ez a készülék tökéletesített formája a két hónappal ezelőtt használt cardio-stimulátornak, amelyet egy másik beteg próbált ki, de csak félsikerrel. A készülék működésbe hozza a beteg szívizmot, anélkül, hogy operációra lenne szükség.

\* Beér-Séván kegyeser, mezúze, tálesz, tfilin, kötőtű árú legolcsóbban, felelősséggel, Salomon Mosénál, Keren Kájemet 95, Bejárat a tizenkettes utcából.

## HABIMA H

Tel-Aviv, május 23., szombat  
Bemutató  
**Állva halnak meg a fák**  
Írta: A. Cassona  
Fordította: Eza Cvi  
Rendező: Jozsef Schön  
Diszletek: Arje Navon

## IZRAELI OPERA

Szombat, május 23., este 8.30  
**A sevilai borbély**  
Marilyn Tailor  
vendégénekesnővel

## DZIGAN és SCHUMACHER

Haifa, május 22., péntek,  
„Orah”, 9 órakor  
Ramat-Gan, május 23., szombat, Keszem, 8.30  
**Feter me ken ájch**

## Jiddis Komédia Színház

Tel-Chanán, máj. 22., pént.  
Tel-Aviv, máj. 23., szombat,  
„Ohel Sém”, 7.15 és 9.30-kor  
**OH JE DOSZ Á VOLT**  
H. Jablokov amerikai szírárm

## OLYMPIA

PARISI MUSIC-HALL  
5-ik műsora.  
Chedera, május 22., péntek,  
Chof mozi  
Tel-Aviv, május 23., szombat  
Ohel Sém  
Néger dalegyüttes és a földkerekség legszórakoztatóbb zenekara

## T. A., CAFON mozi

Harmadik hét  
**„Ein Lied geht um die Welt”**  
A felejthetetlen zsidó tenorista, JOSEF SCHMIDT

## MAY mezi Haifa ANINA (LIEBE)

Maria Schell a főszerepben  
Németül beszélő film

„HOD” MOZI, TEL-AVIV,  
Dizengoff passzázs, telefon 26220  
Vittorio de Sica — June Laverick  
Isabelle Cory — Inge Schöner  
3 szépség kalandjal, szerelmei és élete az

ITALIAI EMLÉKEK  
c. filmben. MÁSODIK HÉT  
Ma délután 3.15-kor, szombat este 7.15, 9.30 hétköznap 3.30, 7.15 és 9.30-kor. Szabadjegyek, kedvezmények érvénytelenek.

# A hisztadruti választások után

Írta: Barzilay István

A hisztadruti választások közzététele után elhangzott nyilatkozatokból kiderült, hogy nagyjából az összes pártok örülnek és általában meglepedés békés hangulata váltotta fel a választási kampány minden mérget, ellenséges dühét. Később aztán, amikor már több idő volt a meditatálásra, az adatok elmélyült analízisére, itt-ott kicsengtek a csalódás muzsikája is a munkáspártok politikusaik szavai mögül. A Mápáj például komoly konzekvenciák levonására kényszerült az eddig legerősebb párt, amely a választásokon 48 százalékkal szavazott, az adatok relatív többséggel kénytelen megelégedni. Meg kell vizsgálnia helyzetét számos vidéki centrumban is, ahol 6-8 százalékos csökkenéssel került ki az erőpróba, és némely helyen elvesztette többségét a helyi munkástanácsban.

Az Achdut Avodá jogosan büszke mérsékelt sikerére, a Mápáj pedig arra, hogy minden belső megrázkódítás ellenére, amelyen ez a párt az utóbbi években átment, meg tudta őrizni pozícióját a munkásság körében. Am nem is kell alaposabb analízis annak megállapítására, hogy ez a két párt messiás távolmaradt a től a céltől, amelyet a választási propagandában kitűzött magának: attól, hogy eltávolítsa a Mápáj a Hisztadrut elterelését. A két párt együtt 29,5 százalékat kapta meg a szavazatoknak a Mápáj 56 százalékkal szemben, nem sokkal többet, mint a Mápájra esett szavazatoknak a felét. Az uralomra jutás célját nem érték el tehát és úgy látszik még sok hisztadruti választásnak kell lefolynia ahhoz, hogy a Mápáj baloldali ellenzéke együttes erővel többségbe kerüljön a szakszervezeti életben.

Mindamellett azt a megállapítást kell megkövetelnünk, hogy a pártvezetők első nyilatkozatai voltak a helyesek, azok, amelyekben meglepedésüknek adták kifejezést eredményeik fölött. Ebből a szempontból elsősorban a Mápáj

pájnak van joga arra, hogy komoly sikerként könyvelje el az általa elért 56 százalékos, még ha el is veszítette a szavazatoknak csaknem két százalékát. Ennek a pártnak meg volt az oka minden aggodalomra. Bérpolitikája és főként az árindex körül folyó kormánymanipulációk tolerálása rendkívül népszerűtlenné tette a munkásság körében. Az alkalmazotti rétegre nehezedő adóterhek is a Mápáj rovására írja a munkásság, mert hiszen nehezen lehet különbséget tenni a kormányban uralkodó Mápáj többség és a pártnak a szakszervezetekben elfoglalt uralmi helyzete között. Nagy kérdőjelnek volt tekinthető az is, hogyan fogadják a szakszervezeti tömegek Pinchász Lavon főtitkár radikális reformjait a hisztadruti gazdasági szektor átszervezése terén. Hogy az utóbbi hetek politikai eseményeit is megemlítsük, elég ebből a klita-kölcson kivételének kérdése, amely körül éppen a választásokot megelőző napokban folyt a pártra nézve feltétlenül kedvezőtlen kihatású vita.

A Mápáj mindezen komoly nehézségek ellenére megtartotta abszolút többségét a Hisztadrutban, mégpedig nem 50,07 százalékkal, amint ez 1946-ban történt, amikor a pártot a legalacsonyabb árfolyamon jegyezték a jisuvi választások tőzsdéjén. Nem az történt, hogy a Mápáj az ötven százalékos alig valamivel túllépő többségre jutott, hanem az következett be, hogy négy nehéz kormányzati év után is hat százalékkal többet kapott, mint amennyire az abszolút többség megszerzéséhez minimálisan szüksége volt. Azt bizonyítja ez az eredmény, hogy úgy látszik, a Mápáj nem követhet el olyan politikai, vagy morális hibát, ami megingatná rendkívül erős pozícióját a munkásság körében. Ez az eredmény azt igazolja, hogy a Mápáj milyen mély gyökereket eresztett Izrael s a zsidó nép talajában, olyan erős képvisel, amelyhez hasonló még nem teremtődött meg közéletünkben. Erdekessen bizonyítja ezt a szavazatok felületeselemzése is. Azt a szavazatvesztést, amelyet a párt a városokban szenvedett el, éppen a fejlesztési területeken pótolta be, új olék és elkészített szükségmunkások körében olyan helyeken, mint Dimona, vagy Ofakim, Kirjáj Smona és a többi fejlesztési területek, jutott a párt a legtöbb szavazathoz, holott ezeken a helyeken kellett megküzdnie a legerősebb ellenpropagandáival az Achdut Avodá és a Mápáj részéről. Ennek ellenére tehát, hogy egyes helyeken vagy szakszervezeti csoportokban negatív maradt a Mápáj számára a választási mérleg, meg lehet állapítani, hogy ez a párt csaknem változatlanul megőrizte népszerűségét és vezetőpozícióját Izrael munkástanácsadalmában.

A hisztadruti választások

nagy meglepetése az Achdut Avodá elötörése. A párt által elért 16,9 százalékos mutatója, hogy nemcsak a Mápájtól hódított el híveket, hanem a kommunista párttól is, amit programja sokoldalúságának köszönhet. Az eredmény elérésében közrejátszott néhány figyelemreméltó tényező. Elsősorban alighanem az, hogy az Achdut Avodá talán az ország legfiatalabb pártja, amelynek élén lendületes és katonás falnak közéleti férfiak állnak. Ez a friss elán tetszik a szavazóknak, akik az Achdut Avodá a bérkövetelések tekintetében sem szédített el a túlszólásokkal és a „holnap világának” emlégetése terén is tartózkodott veszélyes tulkapásoktól. Ilyenformán a szociáldemokráciához mélyen hűséges izraeli dolgozó kevesebb lelkiismeretfurdalást érzett, ha voksát az Achdut Avodára adta, mint a Mápájra, amely a baloldali jelszavak tekintetében nem volt olyan takarékos, mint testvérpártja. Amellett az Achdut Avodá leszerelt generációs-politikusai és Pálmácher hagyományai, a katonai kérdésekben hangzottak színt, a revizionista-izü proklamációi nyilván hatottak a Hisztadrut azon tagjaira, akik az általános választásokon majd a Chérutra fognak szavazni.

Azt hisszük, még a Mápáj legszűkebb vezetéséig is meglepte, hogy tömegek milyen hűségesen kitartottak mellette ezeken a választásokon. Mert nem igaz, hogy a Mápáj a Somér Hácár kibucok lakosságának szavazataival érte el a 12,5 százalékos, ami jóval több, mint 60 ezer pártbívtel jelent. A somér-kibucokban nem el több, mint 12-14 ezer szavazó, a többieket a városokban és fejlesztési területeken verbuválta. Holott a Mápáj az elmúlt évek során rendkívül nehézségek között győzte le a belső válságát, tisztította meg sorait a kommunista szélsőségesektől és ugyanakkor a „reformistáktól”, akik a hivatalos vonallal elégedetlenül, más pártvezetők éveztek át. Híveit nem riasztotta el annak a rossz emléke, hogy a Mápáj nemrégiben még dr. Mose Szné és társainak befolyása alatt állva, a kommunizmushoz közeledett és hogy ezt a Moszkva felé való tekingetést az Oren-ügy után is csak fokozatosan tudta visszaterelni a párt régi eszméire felé. A Mápáj számára vezetőinek egyéni puritánizmusa, őszintechaluc szelleme és a mezőgazdasági telepítés terén szerzett történelmi érdemei megőrizték azoknak a baloldali tömegeknek a szeretetét, amelyeknek szemében a Mápáj túlságosan jobboldali, a kommunista párthoz pedig annak anticonizmusa miatt nem fordulhatnak. Ebben a tekintetben jogosnak látszik a pártvezetők büszkélkedése, amelynek közvetlenül a választások után kifejezést adtak: a Mápáj mentette meg a cionista szemlélet számára azokat az új olékat, akiket bizonyára a kommunista párt hódított volna el, ha nincs egy baloldali párt, amely a szocializmus és a cionizmus szintézisének dialektikájával tereli őket a helyes útra.

Ugyancsak örülhet választási sikerének az Ovéd Hácioni, amely a szavazók 6,2 százaléka támogatását élvezte a hisztadruti választásokon. A Progresszív párt törzset képviselő Ovéd Hácioni csak egy százalékkal növelte ugyan erejét a szakszervezetekben, de abszolút számokban ez azt jelenti, hogy 45 százalékkal több szavazatot kapott, mint a legutolsó választásokon. Érdekes módon nyilatkozott meg a párt népszerűsége a városokban. Jeruzsálemben 9,8 százalékkal jóval megelőzte a Mápájot, Haifán 6,9 százalékkal a kis csoportok élén haladt, s mindkét helyen több mint két százalékkal kapott többet, mint az 1955. évi hisztadruti választásokon. A párt vezetőinek az a véleménye, hogy ezeket a városi szavazatokat a Mápájától hódította el, viszont alighanem visszaadta a Mápájnak a nyert szavazatok egy részét a falvakban és fejlesztési területeken. Az Ovéd Hácioni a Kupát Cholim államosításáért és a hisztadruti vállalatok demokratizálásáért folytatott harcáért kapta a szavazatkülönbözetet a polgári gondolkodású hisztadruti tagok köréből.

Míg a többi kis csoportok nagyobb változások nélkül kerültek ki a választási küzdelemből, súlyos vereséget szenvedett a kommunista párt, az egyetlen, amelynek valóban megvan minden oka arra, hogy ne örüljön a választás eredményeinek. Több mint egy százalékos veszített, 4 százalékról 2,8-ra esve vissza, ami a voksoknak egyharmadát jelent. A párt abszolút számokban is a legkevesebb támogatót szerelte: 1955-ben 13 ezer szavazója volt, az idén 16 ezer és a legkisebb mértékben húzott hasznát az utóbbi négy év alijahullámából. A hisztadruti választók száma négy év óta 120 ezerrel emelkedett és ebből a kommunista pártra mindössze háromezer jutott. A munkásság elfordulásának okát nem nehéz megmagyarázni. A Szovjetunióknak Izráellel szemben tanusított nyílt ellenségeskedése, a kommunista államok alijá politikája és az izraeli kommunisták hűséges ámenmondása minden Moszkvából jövő izráellel szemben nyilatkozásra elegendő ok erre. A Hisztadrutnak kevés arab tagja van és így az arab lakosság körében szerzett szimpátiákat ezáltal nem tudta értékesíteni.

A klálcionisták és a valóságos munkások csoportja megőrizték pozíciójukat és — meg is vannak ezzel elégedve.

Még egy megjegyzés kívánkozik a fenti ismertetéshez: annak megállapítása, hogy az izraeli munkásság feltűnő módon konzervatív. Olyan értelemben gondoljuk ezt, hogy nem szeret áttörni meglévő kereteket. A jelentéktelen százalékszerű eloldódás, amit a választások előidézték — s amit ebben a rovatban két héttel ezelőtt megjósoltunk — nyugodt világnézeti eloszlódásról tanuskodik, s ezt nem nagyon befolyásolta a viszonylag hosszú ideig tartó választási propaganda sem. Az izraeli választó tudja mit akar és azt hisszük, kár annyi pénzt kidobni a választási propagandára, a csökönyös szavazót úgysem lehet vele meggyőzni. Ez lenne a tanulság politikai pártjaink számára a novemberi választások előtt is. A lakosság azt akarja, hogy most egy darabig hagyják békén a propagandával. Nem kell fölöslegesen sokat beszélni és nyugtalanítani a mindennapi életet. Ráérnek a pártok egy hónappal a választások időpontja előtt a szavazótömegek elé járulni. Az az érzésünk, hogy összességében megelégedettek a hisztadruti választásokon történt.

# Egymás között...

— MAGYAR-ZSIDÓ KURIR —

Megtisztelő feladat elvégzésére kapott megbízást dr. Bató Jomtov, az Uj Kelet cikkírója, akit Tur Szináj professzor ajánlására azzal bíztak meg, hogy az Enciklopédia Ivrit számára részletesen írja meg a bécsi zsidóság történetét. A jelek szerint még az év végén fogja elhagyni a sajtót a Héber Enciklopédiának dr. Bató Jomtov tanulmányát tartalmazó kötete.

Barátai és ismerősei meleg jókívánságokat tolmácsolják Dotán (Deutsch) Jozsefnek negyvenötödik születésnapjának betöltése alkalmából. Dotán Jozsef harminc év óta vesz részt a cionista és közéleti munkában, az országbaérkezése után a Hágában töltött be fontos szerepet. Májd polgári pályafutása során, mint az üzemszervezés és állami ügyvitel szervezeteinek szakértője tevékenykedett nagy sikerrel. Szakcikkei a helyi és a külföldi sajtóban jelentek meg. A húsz éve Izraelben élő Dotán Jozsef az állam megalakulása óta egész sor fontos állami pozíciót töltött be.

Dr. Darvas Simon ismert erdélyi újságíró és lapterjesztő vállalkozó, aki hosszú ideje Londonban él, kedves levelet írt az Uj Keletnek, amelyben figyelmezteti az „Egymás között” rovatunkat, hogy a Londonban megjelenő Híradó című újság szerkesztőjeként helytelenül említettük meg dr. Eppler Erzsit, aki ugyan munkatársa a lapnak, de a szerkesztés tényleges munkáját ő maga, Darvas Simon végzi. Örömmel adunk helyet a rektifikációnak.

Jeruzsálemi tudósítónk közli, hogy Gerson Agron, a főváros polgármestere kihagyatáson fogadta az országban tartózkodó Baráth Endre magyarországi író és költőt.

A kutyabarátokat érdekli az alábbi hír: Rámát-Gánban kutyakiállítás rendeztek, amelyen a legjobb pasztoroktanya címet a magyar parti-csoport nyerte, melyben tizenkét derék állat képviselte a fajtaját. A pulik között a legszebbnek a Morza Buksi kutyát találta a zsűri. A győztes eb boldog és büszke tulajdonosa: Csengeri Erzsébe.

Az aradiak Landsmannschaftjának intéző bizottsága megtalálta a megfelelő helyiséget és ezúttal közli, hogy szívesen látja az összes aradiakat és környékbeliakat június 2-án, kedden este 7 órától a SISI kávéházban a tel-avivi tengerparton, Herbert Sámuel-Sálom Aléchem sarkon.

Dr. Strauss Jenő, a római Via utazási iroda tulajdonosa és Struss Róbert az utazási iroda igazgatója, a cég negyedszázados fennállása alkalmából állami kitüntetésben részesültek.

A budapesti „Corvina” könyvkiadó most német nyelven jelentette meg B. Radó Lili „Boldogan éltek, míg meg nem haltak” című művét, melyben a „Hőföhéke”, a „Jancsika és Juliska” és más közismert mesék folytatását mondja el. A könyv svéd és finn kiadása is nagy sikert aratott.

J. M. Chum: „Mondd herül” című társalgási szótárának olyan sikere volt Izrael szerte, hogy a közeljövőben megjelenik annak második kiadása is. Egyébként a társalgási szótárt a közeljövőben román nyelven is megjelentetik.

A budapesti rádió a minap közvetített egy jól sikerült hangjátékot Szalmás Piroskáról, melynek zenéjét Kovács György a jónévvű budapesti zeneesztéta állította össze.

Az elmúlt héten nyílt meg a Pártos Ödön vezetésével működő telavivi Zenekonzervatórium és Akadémia párhuzamos iskolája Rámán, melynek zongora tanzásként a Budapesti nemrégiben alijázott Martos Klára zongoratanárnő működik.

Az Izraeli Nemzeti Operaház első vidéki turnéján Páldi (Földvári) Ernő vezényelt nagy sikerrel.

Az angliai St. Martin koncertteremben tíz nappal ezelőtt három magyar-zsidó művész vett részt az ott megrendezésre kerülő koncerten. A szerkesztőségbe most ideérkezett program szerint Rózsa Vera (alt-énekesnő), Deák István (hegedű), és Fuchs Amália (zongora) lépett fel a Bach, Haendel, Brahms, Scarlatti és Nardini műveiből összeállított nagyszabású koncerttel. A londoni BBC rádióállomás és más angliai zenei rendezvények műsorán rendszeresen szereplő Rózsa Vera, aki a budapesti állami Operaház és a bécsi Staatsoper tagja volt, az Izraelben élő Rózsa Marika színművész nővére.

A Budapesti Izraelita Hitközség ügy határozott, hogy sáremlékek jelöli meg a évvel ezelőtt elhunyt Reinitz Béának, a zseniális zeneszerzőnek, Ady Endre barátjának és számos Ady-versek megzenésítőjének sírját. Ugyancsak emlékművet állítanak Timár Szaniszlóknak, a századeleji ismert kritikusnak, Balassa Emiinek, a mártírhalált halt szonozsövegíróknak, öbberpett librettistájának és Molnár József színművésznek, a Nemzeti Színház volt tagjainak.

Budapesti jelentés szerint Rosmann Hermann, a Budapesti Ortodox Hitközség funtörőriusa hivatásának teljesítése közben tragikus baleset áldozata. Nagy részvétet váltott ki a temetésén „Jaskus Mór” tiszteletteljes elnök, valamint Groszberg és Schik rabbiak meghatározó szavakkal méltatták az elhunyt érdemeit.

1000 Ft-ért tett ruhanyagait. HOZZA BE HOZZÁNK becsereľjük tetszés szerinti új, divatos, szép ruhanyagra.

LE GOUT, Hess-utca 4. Magyarul beszélünk.

Piac-kiterjesztéshez és üzembővítéshez **aktiv társat keresünk**

4-5 iparágban használható cikket az országban egyedül előállító kisüzemhez. 4-5 ezer forint tőkével. Írít, illetve levelezés és tárgyalások német vagy angol tudás szükséges. Tel-Aviv környékén írjanak. „Társ a munkában és haszonban” jellegű a kiadóba.

Szű rága bűtorát? Telefon 85712 TEL - AVIV, Derech Szálame 28.

AVITASOK ÉS POLITUROZAS SZUKSEG SZERINT.

A vámtmentes **IKKA-csomag** a legelőnyösebb ajándék támogatás a magyarországi rokonok, barátok részére.

A június végén kiosztásra kerülő 5. sz. listára adja fel megrendelését lehetőleg a következő hét folyamán.

MEGRENDÉLŐHELYEK: JERUZSALEM: Vajda Mose (d. u. 4-6-ig a TUV TAAM-cukrászdában, King George 9.) TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda-u. 27., L. omelet délelőtt 10-12 óra délután 4-7 óra között. HAIFA, Giszkalay Klári, Nordam 21. (az udvarban, Lichtmann cipészátd) délután 4-7-ig.

TÖLTSE KELLEMESEN SAVUOTI VAKÁCIÓJÁT

szálloda **VALIDOR** olimpiai uszómecdenca tiszított vízzel. — Diskert, kifőltő konyha Csafádnak különleges feltételek. Nyitva 1959, június 30-ig.

Chof, Herzlia Hámászi-u. POB. 313. **Rendelés** Uj telefon 93-233/34.

Közlekedés: Kopel Tours, Tel-Aviv, Csernichovskij-u. 4. sz. Telefon: 63365, 63106.

# Jövő pénteki számunkban kezdjük el Robert St. John „Ben Gurion, egy rendkívüli ember” című könyvének folytatólagos közlését

Mához egy hétre, pénteki számunkban kezdjük el Robert St. John: „Ben Gurion, egy rendkívüli ember életrajza” című világsikeres könyvének folytatólagos közlését.

Lenyűgözően érdekes, válsztkos stílusban írt, elemző és jelentőseivel teljes könyv kerül olvasóink kezébe, melynek témája az egész emberiséget, a világ minden részén élő zsidóságot és különösen bennünket, Izrael államának polgárait mindennél jobban érdekeli.

Dávid Ben Gurion a földkerekség egyik legnagyobb politikusa, olyan népszerű, aki egész életét önzetlenül, odaadással áldozta a zsidóságért a független zsidó állam megteremtéséért és a megvalósult ország biztonságáért, történelmi hivatásának beteljesítéséért.

Bármilyen politikai álláspontot foglal el az izraeli polgár, a szélsőbaltól a szélsőjobbhoz, abban egyetért, hogy Ben Gurion magában álló egyéniség, akinek történelmi szerepe, elhivatottsága, népszerűsége, iránta való tisztelete már most életében, nap-napi tevékenysége közben, eredményei és ballépései közepette is minden kétséget kizáróan beigazolódott.

A nagyszerű könyv egy ember életéről, küzdelmeiről, szenvedéseiről, akárcsak a győzelmek és kudarcainak, örömeinek és szenvedélyeinek megrajzolásán át ölel fel egy történelmi korszakot festi meg Izrael államának létrejöttét, a megelőző harcokat és a függetlenség kivívása után folytatott államalkotás nagy szerű erőfeszítését.

David Ben Gurion rendkívül színes, érdekes, egyéniség, puritánizmusa, szenvedélyessége, konoksága, célratörő, lobogó aktivitása, elhivatottságának érzete, történelmi küldetésének tudata mind megannyi jellemvonás, ami a kitűnő író elevenítési erejével tárul az olvasó elé.

Érdekes kiragadni a szer-

ző néhány sorát, amivel Ben Gurionról jellemzi:

„Olyan konok tud lenni, mint egy hadi-összér. Boszszantja a hiábavaló fecsegés, kedvenc embertipusai — legyen eleven, vagy holt, nő vagy férfi — a megszállott fanatikusok, akik életüket valamely célkitűzésnek szentelik, valamint el akárnak égni. Nem szereti a középszerűséget és nem érdekli azok az emberek, akik vagyonuk révén, pénzzel kapcsolatban jutottak magasba”.

Egy másik helyen így ír Ben Gurionról a szerző:

„Ben Gurionnak az emberek és események iránti megnyilatkozása gyakran spontán és meleg, de csak a legkritikább esetben személyes jellegű. Ha például a felesége arról mesél, hogy ennek és ennek kisbabája született, a legteljesebb őszinteséggel így válaszol: — Nagyon helyes, eggyel több kéz, amely segít országot építeni.”

Ben Gurion életkönyvének megírása nem volt könnyű

feladat. Köztudomásúan magánéletében rendkívül szőfukar, zárkózott és bizony idejét sem szívesen szentelte arra, hogy az írónak megkönnyítse a dolgát. Robert St. John mindezen a nehézségen győzött és sikerült izgalmas érdekes portrét festenie arról az emberrel aki korunk egyik legsajátosabb hőse, akinek lobogó szenvedélye, tántoríthatatlansága, valóságérzete, diplomáciai képessége, politikusi elhivatottsága népe iránti alázata, nem vitatható tényezője volt a zsidóság történetének legnagyobb csodájában, az önálló nemzeti otthon kivívásában.

Robert St. John az ismert író ezzel a könyvével életművének egyik legkiemelkedőbb alkotását adja a világnak. Az angolnyelvű eredeti Marton Ilona hűségese fordításában nyújtjuk át az Új Kelet olvasóinak.

## A HETI SZIDRA

— B'hár —

És szól az Örökkévaló Mózeshez a Sínáj hegyén, mondván: Szólj Izrael fiaihoz és mondd nekik: Amidőn bementek az országba, melyet adok nektek, akkor tartson az ország szombatot az Örökkévalónak. (Vájikrá 25, 1—2)

V'sávtá háerec sábat, tartson az ország szombatot. Vagy: „pihenjen a föld pihenőt”. A föld az ország megszemélyesítője. Amint a Tóra alapelvei szerint az egyének joga van a szabadsághoz, éppúgy a földnek is joga van bizonyos szabadságra.

A smita-évet általában szombat-évként nevezzük. Egyes kommentátorok szerint a parancs oka, hogy a föld pihenjen mindazokért a szombatokért, amelyeken dolgozott. Érdekes kalkulációjuk a következő:

Minden évben 365 nap van, s ebben — 52 szombat. Eszerint hét évben 364 szombat van. Minthogy a föld szombaton is dolgozik, mindazoknak a szombatoknak megfelelően, amelyeken nem pihent, egy egész smita-évet, illetve 365 napot kell pihennie.

Tekintve azonban, hogy magában a smita-évben is van 52 szombat és a föld ezeket a szombatokat bizonyos formában megszege, mert volt olyan termés, ami magától nőtt („száfiách”) — a Tóra elrendelte, hogy a hét smita-év során felhalmozódott 365 szombattól jövő-év legyen. Más szavakkal: mindazokért a szombatokért, amelyeket az elmúlt 49 év során nem tartott meg — az ötvenedik évben a föld újból pihen.

„Es szenteljétek meg az ötvenedik évet, hirdessétek szabadságot az országban minden lakosának, jövő legyen az számotokra, hogy visszatérjen mindenki birtokába és mindenki közületek térjen vissza családjához.” (25/10). Rabi Josua egykor hámBürri rabbinak feltűnt, hogy a rabszolgák szabadonbocsátásával kapcsolatban a Tóra nem a rabszolgákról, hanem „az ország minden lakosáról” beszél. Szerinte a szabadság valóban egyformán szól úrnak és szolgának. Mikor érzi az ember a szabadság igazi ízét? Ha kellőképpen tudja azt értékelni. Azáltal tehát, hogy másokat felszabadít ó maga is szabad emberré válik.

Bölcsseink (Kidusin 20) ezt a gondolatot világosan megfogalmazták. „Aki zsidó rabszolgát vásárol — mondják — urat és parancsolót vásárol magának.” A Háláchá ugyanis olyan jogokkal ruházta fel a rabszolgát, hogy az valóságban rendelkezett gazdája fölött. Ezért a smita-év féltáival, amikor végre formaszorint is szabaddá tette, — a gazda is felszabadult...

A Tórának vannak olyan intelmei, amelyek büntetését nem részletezi. Ehhez a kategóriához tartozik a kamatfizetés is. „Ha elszegényedik testvéred — mondja az Irás — és lehanyatlík keze melletted, támogasd őt, akár jövevény, akár zsellér, hogy élhesen melletted. Ne végy tőle kamatot, vagy uszort és féld Istenedet, hogy élhesen testvéred melletted.”

„Mávo lichtivjé hukodes” (Bevezetés a Szentírásba) című könyvében Smuél Szirrá a következőket fejtegeti: „A Tóra törvényei földművesnépek, kisparasztnak szólnak. A kereskedelmi kölcsön abban az időben ismeretlen fogalom volt. Viszont kölcsönre néha a parasztnak is szüksége volt. Ha megszorult és barátok segítségére volt szüksége, gondoskodni kellett arról, hogy a kölcsön ne tegye tönkre. Ezért figyelmeztet a Tóra: „Ne fizetess kamatot testvéreddel, kamatot pénzben, kamatot eledelben, kamatot bármiben, amit kamatul vesznek. Az idegennel fizetethess kamatot, de testvéreddel ne fizetess kamatot, azért, hogy megáldjon téged az Örökkévaló.”

„Lánochri tásiach, — az idegennel fizetethess kamatot.” E két szó értelmezése körül — folytatja Szirrá — hosszú vita folyt. Egyesek szerint az Irás célja megengedni az idegentől való kamatszédést, viszont ez a magyarázat logikátlan, mert hiszen a kamatszédés tilalma nem vallási tilalom, amely mindkét félre kötelező, hanem társadalmi intézkedés, amely a hitelezőre vonatkozik, de az adósra nem. Nem lehet azt mondani, hogy bünt követ el az adós, aki kénytelen kamatot fizetni. Figyelembe kell venni azt is, hogy az Irás a „nochri” szót használja. A jövevénytől (gér) nem szabad kamatot venni, mint ahogy tilos kamatot venni zsidótól.

Ki ez a „nochri”, akire ez a törvény nem vonatkozik? Egy másik helyen (D'várim 29/21) az Irás azt mondja: „v'hánochri áser jávo mierec r'choká, — és az idegen, aki távol országból jön”, más szóval, idegen az, aki nem lakik az országban, hanem „távol országból” jön. Ezek az idegenek rendszerint kereskedni jöttek, — jövetelük egyetlen célja az üzlet volt. A Tóra megengedte, hogy ezektől kamatot szedjenek. Az ilyen kölcsön ugyanis a haszon forrásává vált, gyümölcsöző, nem volt tehát semmilyen erkölcsi, vagy társadalmi oka annak, hogy megtiltsák a hitelezőnek a haszonban való részesedést. A kamatszédés tilalma tehát vonatkozott az ország minden lakosára — zsidóra, jövevényre, zsellérré — tekintve, hogy mindezek kezük munkájából éltek. S ha valakinek rosszul ment a sora és embertársa segítségére szorult, tilos volt a kölcsön után kamatot szedni, mert tisztességtelen dolog más nyomorúságán meggazdagodni.”

A Talmud szigorúan veszi a kamat tilalmát, még idegennel szemben is; és sehol sem találkozik az uszorás szigorúbb elítélésével, mint a rabbinikus irodalomban. A rabbi azt tanítja, hogy az uszorás tanuskodását nem kell elfogadni a bíróság előtt. Egy sorba helyezik őt a tolvajokkal és hamiskartyásokkal. Ez a fenekölt gondolkodás az uszorával szemben még nagyobb teszi a zsidóság erkölcsi tragédiáját a középkorban — írja nagyszerű kommentárjában dr. Josef Cvi Hertz, a brit birodalom néhai főrabija. Minthogy a zsidóság meg volt fosztva a megélhetés szokásos eszközeitől, pénzkölcsönzésre kényszerült. „Ha eltöltjük a zsidót a kereskedelemről és más polgári foglalkozástól — mondta Luther Márton — rákényszerítjük, hogy uszorás legyen.” Midőn a francia forradalom előestéjén a Nemzetgyűlés habozott megadni a zsidóknak az emancipációt az uszoráskodás vádjá miatt, egy előkelő követ, Gregoire abbé így szól: „Oh nemzet, ha ti felemelítitek a zsidók hibáit, saját cselekedeteitek ítéltek el.”

## „Öfelsége a polgár” nagy napja

A hisztadruti választások lezajlottak. Ismét sorban állás nélkül lehet „special” taxihoz jutni. Az önkéntes és fizetett választási gárdához tartozó kopaszodófejú ászkán-titánok és harcias-képi urna-amazonok visszatértek mindennapi munkájukhoz és friss erőt gyűjtöttek a novemberi Kneszet-választási küzdelemhez. A soffőrök, akik „potom” 6-8 font órabérért jártak házról-házra, most ismét ásitóva ülnek a volán mellett és sajnálják, hogy a „szezon” csak egy napig tartott.

A választások nem minden szivderítő kuriózum nélkül zajlottak le. Ime egy csoportra való „csemege”, amit a rámtá-gáni és a givátajimi szavazóhelyiségekben szedtünk össze.

„Anyu! Ne felejtse el a „betűt!”

Helyszín: Givátajim 10-es urna. Példás rend és fegyelm. A vörös karszalagos Hápoél rendezőgárdának nem akadt tennivalója. Jólöltözött házaspár igazolja magát a hisztadruti tagsági könyvecskével. Magyar nevüket (N. T.) keservesen betűzik le a pártok szorgalmas írónak. Az egymás mellett lévő szavazófülkébe lépnek be. Tisztán halljuk, amint a férj zamatos magyarsággal

szól a feleségének. „Azután ne felejtse el anyuka! Okvetlenül az „X” betűt tedd be a borítékba.” (A választások titkosak. Ezért nem írhatjuk ki a teljes nevet és még a figyelembe ajánlott „betűt” sem).

„Melyik betűt rakjam a borítékba?”

Kirját Borochoy, 28-as urna: Az első jemenita aszszony borítékkal a kezében elindul a szavazófülke felé. Utközben odaszól a rendezőnek: „Most mit kell tennem?” — „Bemegy a fülkébe és a „betűjét” beteszi a borítékba” — hangzik az udvarias és „meggyőző” válasz. — „Melyik betűt rakjam a borítékba?” — „Az nem mondatomban meg, amelyiket akarja.” „Ha nem mondja meg, akkor nem tudok szavazni...” Ezen a jemenita némin bizony nem sokat segített a zajos választási propaganda.

„Pitka” a kézben

A Mifde Háezráchiban felállított urnánál szavaznak a környékbeli máábarák lakói. Itt se szeri, se száma a fonák helyzeteknek.

Az egyik taxin érkezett csoport tagjai gondosan legraszadják az üres borítékot, majd miután az urnába dobták, megkérdezik a szavazóbizottság elnökétől hogy most mi a teendő a kezükben gondosan összehajtogatott kisebbségi-párt betűivel...? A választási bizottság hosszas vita és jegyzőkönyvvétel után úgy dönt, hogy az illetők megégyeszen szavazhatnak... Dupla borítékban.

Öt szavazat elveszett...

Egy észak-afrikai olécsalád együttesen jött szavazni. A kissé szelénis apának hangosan magyarázza legidősebb fia, hogy milyen „pitkát” tegyen a borítékba. Miután az öreg nem érti meg az intelmet, a fiu akar szavazni az apja helyett. — Ez tilos. — jelenti ki

Éjfél után... hajnalig

Pontosan éjfélkor, amidőn a választási harcban megkínzott polgárok ezrei már pihenőre tértek — lezárják a szavazóhelyiséget, összegezik a listákat és megszámlolják a megmaradt borítékokat. A jegyzőkönyv megszerkesztése után, taxin, vagy tenderen a szavazóbizottság tagjainak diszkuszióiban utazik az urna a Hisztadrut székházába, ahol a pártkorifeusok népes csoportja már izgatottan lesi „Öfelsége, a választó” borítékbazárt határozatát.

Ha több, vagy kevesebb a boríték

A központi választási bizottság határozata és utasítása szerint folyik a szavazatok számlálása. Az urna felnyitása után leszámolják a még zárt borítékokat. Ha a számuk egyezik a szavazóhelyiségben felvett jegyzőkönyv adataival, akkor nincs baj, de ha kevesebb, vagy több borítékot tartalmaz az urna (és ez a gyakoribb eset!) akkor a központi bizottság tagjai határoznak a szavazóláda tartalmának sorsáról. Ha kevesebb boríték van az urnában megindul a számlálás, de ha a borítékok száma több a kelletnél ismét visszahelyezik az urnába, lepestelelik és az ellenőrzés utánig „talomba helyezik”.

Számlálási „idill”

A számláló csoport tagjai között meglepően nagy az együttműködés. A kommunista kislány számolja a szavazatokat, amiket a Máj-párt képviselője csoportosít. A borítékokat a progresszív párt, a klácionisták, a Má-

szavazások titkosak. Ezért nem írhatjuk ki a teljes nevet és még a figyelembe ajánlott „betűt” sem).

„Melyik betűt rakjam a borítékba?”

lasz. — „Melyik betűt rakjam a borítékba?” — „Az nem mondatomban meg, amelyiket akarja.” „Ha nem mondja meg, akkor nem tudok szavazni...” Ezen a jemenita némin bizony nem sokat segített a zajos választási propaganda.

„Pitka” a kézben

A Mifde Háezráchiban felállított urnánál szavaznak a környékbeli máábarák lakói. Itt se szeri, se száma a fonák helyzeteknek.

Az egyik taxin érkezett csoport tagjai gondosan legraszadják az üres borítékot, majd miután az urnába dobták, megkérdezik a szavazóbizottság elnökétől hogy most mi a teendő a kezükben gondosan összehajtogatott kisebbségi-párt betűivel...? A választási bizottság hosszas vita és jegyzőkönyvvétel után úgy dönt, hogy az illetők megégyeszen szavazhatnak... Dupla borítékban.

Öt szavazat elveszett...

A választási bizottság elnöke. A választási lázban égó fiatalember azonban nem enged „szuverén jogából”: — Oda szavaz az apám, ahová én akarom!... Végtelenségig szavazás nélkül távozik a népes család. Az egyik párt öt szavazatot veszített...

Éjfél után... hajnalig

Nehéz bejutni az udvari- as, de erélyes és markos legények által féltve őrzött épületbe. Végülis megragadjuk az egyik most érkezett urna nyelét, és mielőtt a kapuban álló vöröskarszalagos „Cerberus csoport” fel ocsudna, máris az épület folyosóján hullámzó tömegben sodródunk.

Minden urna külön, lezárt szobába kerül, ahol a pártok képviselőiből alakult számlálóbizottság veszi kezébe.

Ha több, vagy kevesebb a boríték

pám és az Achdut Avodá aktivistái nyitották fel. Itt sem hiányoznak kuriózumok. Van olyan boríték, amelyben a jelkes polgár 3-4 azonos betűt is elhelyezett a nyomaték kedvéért. Ez a szavazat „kásér”, miután az egyenlő több cedulákat óvatosan megsemmisítették. E-körfordul azonban, hogy a boríték több különböző párt betűjét tartalmazza, ebben az esetben az egész szavazat a papirkosárba kerül, mint ahogy ez a sorsuk az üres borítékoknak is.

Már hajnalodik, midőn sikerül kiszabadulnunk a jól-örzött és önkéntesen vállalt „választási fegyházból”. Az után már munkába siető emberekkel, meg a tej és újságkihordók csoportjával találkozunk.

Az épületben magában még javában szorgoskodik a bonyolult választási gépezet, de az „egynapos uralkodó”, az izraeli polgár már visszatért a szürke hétköznap névtelenségébe...

Fuchs Avram

**NYÁRON**  
**Könnymű főzni!**  
**Finom enni!**



Ezzel a felsővel ad a Vita nyári étrend-sorozatát, amelyet a közismert főzési rovatvezető, Molly Bar Dávid készített össze. Könnyű étkezés... nemcsak tápláló, lakozó és nem mérleléteket jelent, hanem rövid idő alatt, kevés fáradsággal a meg nagy kényelmessé teszi a VITA levesekkel a legváltozatosabb étrendeket állíthatja össze. — Sok sikert és jóétvágyat kívánunk! — Minden ételt kipróbáltak a VITA könyvtárban és azok mindenben megfelelnek a modern táplálkozási tudományoknak.

**1. sz. étrend**  
tonhalpástétom és saláta, hideg gyümölcsleves pohárban, csokoládéfigyalt tortán

Elkészítése: 200 gr ton-, vagy más hal, 1/2 csésze prézli, 1 csomag VITA gyümölcsleves, 1 csésze tej, vagy víz, 1 tojás, 1/2 kanál „VITAM”, 1 hagyma, 2 kanál olaj, 1/2 kávéskanál só, negyed kávéskanál bors.

Darálja meg, vagy vágja apróra a halat és hagymát, készítsen krémet VITA gombalevesből vízzel, vagy tejjel. Adja hozzá a többi hozzávalót és keverje össze. Süsse meg kiolajozott formában, vagy wundertopban, amíg megszilárdul és aranybarnasínt kap.

**VITA**

formában, vagy wundertopban, amíg megszilárdul és aranybarnasínt kap.

Adv. O. K.

# Választon az izraeli mezőgazdaság

Irta: Jicchák Bár-Léváv

Az izraeli mezőgazdaság radikális változások előtt áll, miután az állam fenntartásának első tíz éve alatt maga elé kitűzött feladatokat: az olék tizezeinek befogadását és a gazdasági vérkeringésbe való pozitív beillesztését, a lakosság decentralizálását, valamint a különféle mezőgazdasági termékek bőséges előállítását — a teljes siker jegyében megvalósította.

## A termelésfelesleg problémája

A bőséges mezőgazdasági termelés azonban nem várt gondokat, új problémákat okozott. Komoly anyagi válságba kerültek a hatalmas termelésfelesleg előállítását szolgáló szaktudósok és baromfitenyésztők, mert kereslet hiányában az önköltéségi áron alul kellett termékeiket eladniuk. Ezt a jelenséget elsősorban a kellő szakismereteket nélkülöző új települések szenvedték meg, akiknél az anyagi krízisen kívül a pszichológiai válság jelei is megmutatkoztak. Sokan elhanyagolták gazdaságukat, hogy bér munkával, — gyakran szükségmunkával — keressék meg kenyerüket. Az ilyen jelenségek hatására természetesen csökkent a zöldszférákkel bevetett terület, visszaesett a tojástermelés és a kornyanak milliókat kitevő szubszídiumokat kellett fizetniük, hogy a drágasági index növekedését megőrizzék.

Világossá vált, hogy a kereslet és kínálat törvényeinek kitett szélsőséges ár-ingadozások nem szolgálták se a termelő, se a fogyasztó, se a kormány, vagyis a nemzetgazdaság érdekeit. A termelési és értékesítési tanácsok útján megegyezés jött létre a kormány és a mezőgazdák között, amely egyrészt a termelési ágazat tervszerű irányítását, másrészt pedig a termelők befekteté-

seit és munkáját van hivatva biztosítani. A zöldszférák termelőkkel, de főként a baromfitenyésztőkkel megkötött egyezmények tették lehetővé elsősorban ezen mezőgazdasági ágazatok termékeféléinek exportálását.

Most a tehenészet került súlyos válságba. A tejtermelés meglepetésszerű emelkedése nehéz helyzetbe hozta a gazdaságokat. A hűtőházakban felhalmozódott tejfelesleg nyomán olcsó nyírnyira estek a tejszárak, hogy kétségessé vált ennek a fontos gazdasági ágazatnak a rentabilitása. A tejgazdaság krízisének alaposabb ismeretéhez még azt is tudnunk kell, hogy az új települések gazdáinak ezrei még nem kapták meg a gazdaságuk alapját képező „első tehenet” és sokszáz gazdaságban a tehenészet fejlesztésén fáradoznak.

A fiatal gazdaságok felszerelése után, a tejet, tojástartó, baromfiut és gyümölcsöt előállító „vegyes gazdaságokban” fokozódni fog az állandó problémákat okozó termékefelesleg veszélye, amiért is a mezőgazdasági fejlesztési politika azonnali reorganizációjára van szükség. Ezek a fiatal gazdaságok, melyekbe már százak millió fontot fektetnek be és még fognak befektetni, még a legalacsonyabb piaci árak mellett is tehetetlenül néznek szembe a gátolt felvevőképességű helyi piac feltételeivel. A fiatal gazdaságoknak ezenkívül meg kell majd birkóznia a kellő gyakorlati és szaktudással rendelkező váltó gazdaságok konkurrenciájával is. Az ilyen adottságok mellett előfordulhat, hogy az új telepes nem tudja majd megteremteni a minimális napi munkabérét sem.

## A vízhiány is gátló körülmény

Három évvel ezelőtt még évi 3000 millió köbméter országos vízkészlet értelmében készítették el a mezőgazdasági tervezést. Későbbi vizsgálatok azonban kimutatták, hogy Szimchá Blasz mérnöknek ezen számításai tévesek és a meglévő és építendő körzeti és országos vízhálózatok, valamint a vadvízek, árvizek és a szennyvíz teljes kihasználása esetén is összesen csak 1974 millió köbméter vizünk lesz évente. Tavaly 1100 millió köbméter vizet használtunk fel, amiből 860 millió köbmétert a mezőgazdaság, 250 millió köbmétert pedig a városok és az ipar kapott. 1962-ben, a körzeti öntöző művek befejezése után 1354 millió köbméter vizünk lesz, amihez még hozzáadhatjuk a Jordán-művekből származó mintegy évi 500 millió köbméter vízmennyiséget. A várható technikai és finansziális nehézségek figyelembevételével a második évtizedben csak évi 1650 millió köbméter vízzel számolhatunk, amiből a mezőgazdaságra 1300 millió köbméter jut. Ez pedig azt jelenti, hogy a legszigorúbb vízgazdálkodás és maximális kihasználás esetén is csak 2,5 millió dunámot öntözhetünk a rendelkezésünkre álló 5,5 millió dunám mezőgazdasági célokra alkalmas területhöz. Arra kell törekednünk tehát, hogy minden liter vízért a legmagasabb ellenértéket kapjunk, úgy pénzben, mint munkában.

## Ami nem képezi vita tárgyát

A vegyes gazdaságokból származó mezőgazdasági termékek korlátozott piaca, a tehenészet válsága és a vízhiányról szóló szomorú kimutatás arra készítette a mezőgazdaságunk felelőseit, hogy új mezőgazdasági fejlesztési terveket és irányelveket dolgozzanak ki. Bár ezek a mezőgazdasági szakértők a megbeszélések és a viták folyamán két, lényegében különböző felfogást hangoztató táborra oszlottak, mégis néhány lényeges pontban azonos álláspontra jutottak. Megegyeztek abban, hogy a mezőgazdasági termelés exportra kell állítani; az egyes mezőgazdasági ágazatok fejlesztését vagy korlátozását a helyi fogyasztás és az export követelményei szerint kell meg szabni; fokozni kell az idegen valutát megteremtő ipari növények termesztését.

Ezeknek az elveknek a fokozatos megvalósítására

(1948-ban 130 ezer dunám) narancsos területét a közeli években 350 ezer (esetleg félmillió) dunámra fogják kibővíteni, amiről 28–30 millió láda exportgyümölcsöt fognak szüretelni a jelenlegi 8–9 millió láda helyett.

10 ezer tonna amerikai mogyoróra kapunk megrendelést, de áru hiánya miatt csak 4000 tonnát exportálunk. A termelési költségek leszorítása esetén 30 ezer tonnára emelhetjük a mogyoró-kivittelt. Kellő szervezés és szaktudás megszerzése után jó piacot találunk külföldön a primőr zöldszférák és gyümölcsöknek, mint a paradicsom, újbogyonya, paprika, tojásgyümölcs (cháci), szőlő, dinnye, banán, valamint az olívaolaj, a bor és a tojás.

A „valutát megtakarító” ipari növények, mint a cukorrépa, az olajos magvak és fonalakat szolgáltató növények termesztése, csak az

utóbbi néhány évben honosodott meg az országban. A cukorrépa termesztés egyelőre 23 ezer dunámra van korlátozva, mert csak az erről a területről betakarított 100 ezer tonna répát képes az ország két cukorgyára feldolgozni. Ebből a répa mennyiségéből 12–13 ezer tonna cukrot, az országos szükséglet 25 százalékát lehet előállítani. Egy harmadik cukorgyár felépítése lehetővé tenné a cukorrépa-területek kiterjesztését.

A gyapot, a „fehér arany” csak akkor lesz igazán arany nálunk is, ha 4–500 kilóra tudjuk emelni majd a dunámonkénti átlagtermést. Ma 50 ezer dunámon termelünk gyapotot. Az országos szükséglet fedező 12 ezer tonna gyapot termesztésére 100–120 ezer dunám vetésre van szükség, amely a gyapotszálakon kívül még 20–25 ezer tonna magvát is szolgáltatna, amelyből 4–5 ezer tonna élelmet lehet ütni, vagyis étel- és takarmány-igényünk egyenlő részét.

## Amiről a vita folyik

A jelenlegi helyzet folytatásának hívei azt követelik, hogy a tervszerűsítés körében továbbra is a tehenészetre támaszkodó vegyes gazdálkodás álljon, mert csak az képes a talaj termékenységét megőrizni, a gazdaság egész éves rendszeres munkanaptárát garantálni. Eme szakértők szerint minden fiatal gazdaságnak meg kell kapnia az „első tehenet”, de ugyanakkor a tejfelesleg megakadályozásaként meg kell szüntetni (az állatok áthelyezése által) a ilyen adottságok garantálhatják a tehenészet rentabilitását. Weitz szerint „elegendő 50 ezer tehenet, a gyerekek, öregek és a betegek tejszükségletének fedezésére. A felnőttek pedig ugyanak tejporból készített tejet”. Az ilyen gazdálkodás mellett 100 ezer dunám öntözéses, jelenleg takarmányterületet felváltó terület szabadul fel „dollár” megtakarító növények termesztésére.

A reformista csoport, élén Ráánán Weitz-cal, a Szochnut telepítési osztályának igazgatójával, a specializálódáson nyugvó modern mező-

gazdálkodás mellett tör lándzsát. Szerintük a helyi adottságoknak megfelelően „körzeti vegyes gazdaságokat” kell létesíteni, ahol a vidék körülményeinek legjobban megfelelő egy-két mezőgazdasági ágazatot kell kultiválni. A tehenészetet az említett decentralizációs elmélet helyett, olyan gazdaságokban kell koncentrálni, ahol a maximális szaktudás mellett alkalmas termőföld és olcsó és bőséges vízforrások vannak az állatok etetésére szükséges takarmány termesztéséhez, mert csak az ilyen adottságok garantálhatják a tehenészet rentabilitását. Weitz szerint „elegendő 50 ezer tehenet, a gyerekek, öregek és a betegek tejszükségletének fedezésére. A felnőttek pedig ugyanak tejporból készített tejet”. Az ilyen gazdálkodás mellett 100 ezer dunám öntözéses, jelenleg takarmányterületet felváltó terület szabadul fel „dollár” megtakarító növények termesztésére.

## A megoldás: megegyezésre támaszkodó tervegazdálkodás

Mezőgazdaságunk közeljövőbeni elsődleges feladata: a befektetést és az elfogadható napibért garantáló termelési biztosítása, hogy legyen. A mezőgazdasági termelést a helyi piac követelményeire igazodva kell megszervezni. Az így felszabadult termelési eszközöket (beleértve az öntözéses területeket) „import-kiküszöbölő” és „export-fokozó” növények termesztésére kell felhasználni.

Minden új gazdaság tehenésztel való ellátása okvetlenül újabb válságot idézne elő, mert a telepesek természetüknél fogva az 5–6 fejlesztésből álló tehenészet felállítására törekednek. Ezért a gazdák érdeke azt kívánja, hogy azok a gazdasá-

gok kapjanak tehenet, amelyek már eleve „tejgazdaságok” lettek kijelölve, a birtokukban lévő 25–27 dunámos kicsiny talajegység miatt. A 40–50 dunám parcellával rendelkező gazdaság-egységekben egy olyan gazdaság-típust kell létesíteni, amely a „vegyes gazdaságok” alternatívájául szolgálhat, úgy a bevétel, mint az évi munkanaptár tekintetében. Ezekben az „alternatív” gazdaságokban a helyi adottságoknak megfelelően boromfit, vágómarhát és nyáját tartanak, az országos tervezet szerinti zöldszfératermesztés és ipari növény termesztés mellett. Ha a klimatikus és a talajadottságok megengedik, úgy ezeknek a gazdaságoknak kell biztosítani a citrus-termesztés előjogát is.

Az új telepeket, aki a mezőgazdálkodásban látja jövőjét, mentesíteni kell az áringadozástól való félelemtől és biztosítani kell számára a tisztességes megélhetést. Tervegazdálkodással, valamint a kormány és a gazdák közötti termék-áregyezmények megkötésével elejét lehet venni a termelésfelesleg problémájának, megoldást nyer az „export-növények” rentabilis termesztésének kérdése, továbbá biztosítva van a földműves állandó és tisztességes megélhetése is. Az egészséges és praktikus tervezés sikerétől tehát nemcsak mezőgazdaságunk hanem az egész államgazdaság jövője is függ.

# Swinburne

Irta: Naschitz Frigyes

Ebben a napban telik le az első Swinburne halála 60. évfordulójának 100. évfordulóját. Ez a dátum alkalmas arra, hogy ötven év szemlélet-tisztító látatából megállapítsuk, hogy angol nyelvnek sem előtte, sem utána nem akadt virtuózabb szóbráza. Pedig sokan faragták rajta. De ne nem akart költő, hanem annak született. A világgal és az Istenséggel való szembesítésnél minduntalan saját kiforratlan énjébe ütközött, bár minden ígve kezével oda hatott, hogy először is önmagával jöjjön tisztába. Ezen a lélektani folytonos küzdelemben a múlt évszázad második felének „dieselelt” körében botorláló „reszók” hosszú sora esett át köztük Maeterlinck, d'Annunzio és Hoffmannstahl, — de senki sem olyan „vertelenül”, mint a Stefan George által „költőfejedelmek” névvel jelölt Swinburne.

A „low-periodus” erőtől duzzadó klasszicizmusától, a „high-periodus” romantikus korszak kimért-igényes alkotói készségéig, egyenes út vezet. Ez a hagyományteremtő jelzőtáblákkal ellátott, akkor kezdett elkarnyarodni, amikor az angol világuralmat megszüntető „szke” tömege tudat tucatostani „dte a le”-ket és visz s anyúl az ódivatú esztétikai papok elporosodott katekizmusához. Viktória királynő erős talapzatra állította a birodalmat, de a megváltozott „költségek” meglegyintett, szabadságjogokat követelő „költségek” új hitért, stílért és kifejezésért „költségek” nek a kötetlen irónynak Swinburne lett a szószólója. Kár, hogy elhívta a „költségek” hamarosan „elhagyta” és hogy az érkölcsművésznél rángató „társadalomtartó” „költségek” megcsönörülve, fiatal korában elsodorra az életrenézés örvényébe, amit a mai napig sem bocsátottak meg neki.

Swinburne főnemesi családból származott és rangjához illő nevelésben részesült. De az oxfordi egyetemen nem a tanrend diktálta anyaggal foglalkozott, hanem irodalommal. Victor Hugo mély benyomást gyakorolt rá, úgy mint a csavargó Villon, akinek verseit angolra fordította át. Amellett

drámáit, kísérletezett, amelyeken kisebb hatása volt. Int a penge-éles szű, jömegejelenésű külön, szer-tartásos viselkedésnek. Három évi befejezetlen diákoskodás után, 1860-ban otthagyta. Alma Matert és arya-g függetlensége biztonságában utazgatni kezdett. Firenze-ben „Atalanta” című sorstragediáját, valamint „Poems and Ballads” című nagyhatású vers-gyűjteményeinek első kötetét. Amilyen ökölelt volt költészeinek nyelvezete és rimfaragása, olyan ledér és istenkörölő volt a tartalma. Anglia felhőrdült az ügyességével fenyegetett. De a tanuló ifjúság tombolt, ünnepelte az erényességét, a költő által megkövezett forradalmárt. De Swinburne nem ismerte fel az ölébe hullott hangadó szerepet, hanem „iv”-yákból és Baudelaire-re emlékeztető kicsapongó életével elemészette nagyraihivatott íróletét. És ezzel elhamvad mondánivaló, a lényege, de ami megmarad, a vézna ritalommal kitöltött keret, a verselési „költségek” a hangképek zeneisége, a forma csiszoltsága olyan tökéletes, hogy angol költő nem ért fel hozzá. Azóta sem. Swinburne politikai síkon is ellenkezésbe került haragtartó hazájával, amikor Mazzini, az olasz szabadságharc biztatására a britek verszékeny köztársasági érzelmét élesztgette. A Risorgimento szellemi vezére, aki 1900-ban Kossuthot is büvéltette, a maga anyagi hatással volt az angol költőre, hogy „Songs before Sunrise” című és sok más versében a világi és egyházi elmékek felé rázta az öklét. De az egészszéget lékező kör elbágyasztotta az emügyis kilátástalan ütés erejét. Swinburne kegyvesztett lett, mint zsákutcába szorított kortársa, Oscar Wilde és ezen az a körülmény sem változtatott semmit, hogy 1909-ben bekövetkezett halála előtt — az öreg Kiplinghez hasonlóan — királyhű hazatíva gyóna magát.

Swinburne szindús lírája szimbolikus. Leggyakoribb motívumai a tenger, a fű, és a madár: a halálsejtés és az elmúlás lábában elkövető kifázt gondolatok és érzések reménytelen jelképei. Szolgáljon az alábbi vers az elmondottak igazolására.

## BALLADA AZ ÁLOMVIÁGRÓL

Szívem rózsafészekbe rejttem,  
hogy a napnak tüze ne sebezze,  
lágyabban nem fekédhethet hópihéken,  
mint szűz rózsák közé rejtve, messze.  
Mért nem szunnyadt? Mért nem volt maradása?  
A bokron nem regett meg a rózsafészek,  
mi készítette az álmot elszállásra?  
Csak egy titkos madár-ének.  
Nyugodj, — mondtam, — pihen a szellő szárnya,  
a levelek hátán megtörik a nap,  
a vízen szunnyad lomha szellő árnya  
és sokkal türelmesebb, mint tenmagad.  
Vajon telked lángját gondolat szítja,  
megsebzett karma kétes reményének?  
Mi tartja álmod szempilláját nyitva?  
Csak egy titkos madár-ének.  
Zöld táj térképén, melyet bűvöltél,  
sosem jegyezték fel vandornak nevéit,  
fáim megérett edesebb gyümölcsöt  
nem raktak vásáron sohasem eléd.  
Az álom fecskéje bús vidéket szel,  
a fák lombjain alszanak a fenyék,  
vadat kutya farka nem ébresztget fel,  
Csak egy titkos madár-ének.

## AJÁNLÁS

Az álomok világában alszom nyáron át,  
oda nem hatol dala a mesének;  
hűségéről-játékáról zengő melódiák, —  
Csak egy titkos madár-ének. (Fordította: N. F.)

KALAPOT CSAK HESIL SCHWARTZ-nál VEGYEN  
TEL-AVIV, Nachlát Benjámin utca 40  
TISZTÍTÁS • Telefon 65309 • JAVITAS

FOLYOSÍT  
KÉSZLEKEKRE. EZUSTRE Raina  
LOMBARD TIFERET  
Visszafejtés kedvező részletekben. — Uj óráknak ingyen becsúsz

A JÓ  
füző  
melltartó  
BIZALMI CIKK,  
csak régi szaküzletben  
vásárolja.  
M. GOLDSTEIN  
Tel-Aviv, Allenby 101. Tel. 63997  
Alapítva:  
1890-ben, Tel-Avivban 1930 óta.

# Mi történt Marokkóban?

# New-York-i egyveleg

Be

A közelmúltban a marokkói rendőrség letartóztatott 47 zsidó személyt, akik — a hatóság állítása szerint — hamis útlevelel akarták elhagyni az országot, hogy Izraelbe alijázzanak. Időközben közülük 8 öreget és 26 nőt, valamint gyermekét szabadlábra helyezték. Az őrizetben maradt 13 foglyot — londoni hírek szerint — a rendőrség naponta háromszor vízzel kihallgatásra. A vallatások célja, hogy a bebörtönzöttek szolgáltatasságát ki a földalatti alijaszervezet" irányítóinak a nevét.

A vád szerint: noha a kivándorlók kezében érvényes francia útlevelel volt, a bélyegkecskék hamisak voltak. Az útleveleket — mondja a vádirat — Marseilleben állították ki.

Az alijázni szándékozó családok eladták házuikat — aki azzal rendelkezett — felosztatták háztartásukat és megválták ingóságaitól. A még ma is fogságban tartott személyek a legsúlyosabb körülmények között várják sorsuk jobbrafordulását.

## MIT MOND A MAROKKÓI KORMÁNY?

A belügyminisztérium a külföldi közvélemény nyomására most hivatalos nyilatkozatot adott ki az ügyben, amelyben többek között a következőket mondja: „A külföldi sajtó, amely hírt adott a földalatti kivándorlás miatti letartóztatásokról, kissé pontatlan értesítéseket röpített világra. Majd így folytatja. Marokkó függetlenségének napja óta létezik az országban egy törvénytelen kivándorlási szerv, amely tevékenységét a legkülönbözőbb formákban végzi. Nyomást gyakorol azokra az intézményekre, amelyekben az ország zsidó lakossága bízik. A kormánynak kötelessége volt véget vetni ennek a tevékenységnek és feloszlatni a szervezetet. A betiltott szervezet egyik módszere az volt, hogy északi kis kikötőkben az ország különböző vidékeiről összegyűjtött kivándorolni szándékozó zsidó polgárokat akik ott kis hajókra várakoztak, hogy azok elvigyék őket Izraelbe... „Attól a perctől kezdve, hogy a hatóságok felfedték ezeknek a csoportoknak a létezését, a külföldi sajtó propagandahadjáratba kezdett ellenünk, különösen Franciaországban... „A kormány álláspontja teljesen világos: keressük a mozgáalom vezetőit, mert a kivándorlási szándék a marokkói zsidóság többségétől idegen és az ország polgárainak javarésze távol áll a szervezet célkitűzéseitől... „Egy alkalommal a földalatti mozgalom útleveleket és pénzt osztott ki a zsidóság között. A szervezet két ismert ügyvezetőjét letartóztattuk... „Az emberi jogok iránti tiszteletből, valamint ragaszkodva az Egyesült Nemzetek Alapokmányában lefektetett elvekhez, Marokkó kormányának nincs szándékában egyetlen embert sem korlátozni mozgási szabadságában, legyen az marokkói személy vagy idegen állampolgár. Kötelessége volt azonban a kormánynak véget vetni a rendszeres kivándorlásnak, amelyet idegen ügynökök szerveztek. Eddig a nyilatkozat.

Az egyik héber lap, a marokkói kormány közleményére két megjegyzést tesz: „1. Maga a hivatalos rendőri közlemény sem állítja azt, hogy a letartóztatottak hamis útlevelel kívánták volna elhagyni az országot. 2. A marokkói kormány feljogosítva érzi magát arra, hogy az ország zsidó lakossága többségének a nevében legyen megállapításokat. Lehetséges, hogy van ott néhány asszimiláns vagy meg-

félelített zsidó, ezért azonban még nem indokolt a nyilatkozat és főként nem a letartóztatások.”

A kommunikében nem egyhelyütt könnyű az ellentmondásokat felfedezni, amelyek első olvasásra is szembeötlőnek. Földalatti szervezetről beszél a nyilatkozat s ugyanakkor azt mondja, hogy „fel kellett a szervezetet oszlatni”.

„A földalatti mozgalom útleveleket és pénzt osztott ki a zsidóság között” — hangzik tovább. Helyesen jegyzi meg az ímént idézett héber lap, hogy maga a rendőrségi jelentés sem beszél hamis útlevelekről, noha ilyen bélyegkecskét említ, de ha valódi volt az útlevelel, minek kellett volna a bélyegkecskéknek hamisnak lennie?

Az egész ügy kísértetiesen hasonlít túlon-túl ismertült vált érvélekekhez és okoskodásokhoz, nem kevésbé olyan „tény-megállapításokhoz”, amelyek nem voltak szokatlanok zsidó ügyekben sem a háború előtt, sem azután.

Igen rokonszerves a deklarációnak az a része, amely az emberi szabadságjogokról és az UNO alapelveihez való ragaszkodásról beszél s ha nincs akadály ezek alapján az ember mozgási szabadságának, miért jött létre „földalatti szervezet”, amelynek létezéséről a nyilatkozat beszél. Valami sántít a logikával. Vagy egyik nem igaz vagy a másik, de inkább tűnik mindkettő alap talannak.

Annyi bizonyos, hogy szeretnénk, ha „a zsidó lakosság többsége” nevében magának a többségnek a hangját hallhatnánk egyszer, akár Marokkóban, akár máshol, hiszen történelmünk során távolról sem az első eset ez, hogy egy ország kormánya nyilatkozik az érdekelt zsidó lakosság helyett és nevében. Ha tényleg nem óhajtanak a zsidók valahonnan alijázni, miért nem engednek meg nekik, hiszen „ügyem mennének” s az illető kormány ország-világ előtt igazolva lenne.

## A ZSIDÓ DOLGOZÓK HELYZETE

Osztottak-e „az ügynökök” pénzt a zsidó lakosságnak vagy sem, nem tudjuk. Egyet azonban galubi történelmünk során nagyon jól megtanulhattunk. Annak nyilvánosság elé hozatala, hogy a zsidók külföldi testvéreik részéről anyagi támogatásban részesülnek — akár igaz a dolog, akár nem mindig kitűnő eszköz volt a lakosság igazgatására, az intézkedések „igazolására” s a szenvedélyek felkorbácsolására. „Mi nélkülözünk, kinlődunk, nekik meg pénzt osztogatnak? Hát nincs igazuk azoknak, akik ellenük vannak? Látja szomszéd, nem kell őket féltetni.” Nincs

és nem volt ebben különbség Granada, Lodz, Frankfurt, Jassy, Pínszk, Siófok és Rabat között.

Arról azonban csak az S. T. A. tesz jelentést éppen a napokban, hogy a zsidó lakosság között ijesztő méreteket kezd ölteni a munkanélküliség. Szakemberek ugyanolyan nehezen tudnak elhelyezkedni, mint a tanulatlan munkások. Amióta a franciák elhagyták Marokkót — mondja a távirati iroda közleménye — s arabok kerültek a felelős pozícióba, igen sok zsidót elbocsátottak. Ez a helyzet nem csupán a magánvállalkozásokra vonatkozik, hanem az állami munkahelyekre is. Amint valamely munkafolyamat elvégzésére, amely szakembert kíván meg, kiképezettek muzulmánok, az addig azt végző zsidó dolgozókat elbocsátják. A tanulatlan munkások elhelyezkedése is mind nehezebbé válik.

## EZERHÉTSZAZ ZSIDÓ KÉREGETŐ CASABLANCÁBAN

A zsidó hitközség felügyelete alatt álló iskolák növekedése elhatározta, hogy elkezd tesznek a casablancai hitközségi eljárás felhívásának s felkeresik a város zsidó családait, perselyeket osztanak ki azoknál és felkérlik őket, hogy adakozzanak a helybeli zsidó nyomor enyhítésére. Méir Ovditi, a hitközség elnöke a közelmúltban kiadott hivatalos jelentésében közölte, hogy egyedül Casablanca városában 1700 zsidó koldus lépi el nap, mint nap az utcákat. Közülük egy évvel ezelőtti állapot létesítettek abból a célból, hogy az ezen alapra befolyó összegekből támogatásul a munkanélküli zsidó családokat. A szerv néhány hónapig szépen működött, később azonban, amint az addigi adakozók egy részéből rászorult lett, az adományok mind gyérebbé váltak s kiderült, hogy a hitközség nem bír megbirkózni a hatalmas szükségletekkel. A zsidó kéregetők ismét megjelentek az utcákon s számuk állandóan növekszik. Most a perselykihelyezési akcióval próbálkoznak.

Ez ma az általános szociográfiai képe tehát a marokkói zsidóságnak. Nyilvánvaló, hogy akadnak tehetősek, sőt gazdag zsidók is, de mit változtat ez az általános helyzetén.

A hivatalos jelentés viszont megállapítja, hogy „a zsidó lakosság túlnyomó többsége nem kíván alijázni” s ha a külföldi sajtó másként látja dolgokat, azt rossz néven veszi.

Álláspontjaival és módszereivel nem áll egyedül a világon, noha az alijázásándókat kiváltó okok nem is mindig azonosak.

A. Kaddar

New-York női konfekció-nyegyedében néger szállítómunkás tolja ruhákkal megtöltött koscsját. Szvetterjébe feltűnő letükkel a következő szöveg van hímelve: „En biztosan a mennyországba kerülök, mert a pokolban már szolgáltam — Koreában.”

Hosszú emberkigyó áll sorban munkanélküli segélyért. Köztük S. Goodstein, egy „leg” „öltözöt” idősebb hölgy. Évek hosszú során keresztül ruhaszalont vezetett, amely a legelőkelőbb Fifth Avenue-i áruháznak szállított. Szalonia két éve „szűk”, azóta nem sikerült elhelyezkednie. „Amikor próbírdetésre telefonon írtam — meséli — az igazgató megkérdezte tőlem, hogy hány éves vagyok — 65 — válaszoltam. (Rabbi lánya vagyok és sohasem hazudok.) — Mondja néni — válaszolja az igazgató — minek kell magának ebben a korban még dolgoznia, menjen ki a parkba sétálni — és letette a kagylót. — Egyszer azt olvastam — folytatja —, hogy valahol Afrikában az 50 éven felülieket elégetik. Akkor azt hittem, hogy ez csak a civilizálatlan népekénel lehetséges, most látom, hogy nem is kell érte a vadonba menni.

A Hatodik Avenuen orrás felhőkarcoló épül. A vasállványzat legtetőjére egy plakát van kitűzve, melynek tartalma azonban csak „ülj”-ről olvasható. Szövege a következő: „Amennyiben egy csinos repülő-stewardessz érdekel, a hegesztő idefenn öltözzön.” Alatta a telefonszám következik.

Ch. Fraiman, fiatal években Lublinból vándorolt ide. Vásárolt egy „ocsit lóval és mint öszeres járta a vidéket. „50 órába kerül a ló napi elnevelése, 50 centbe az enyém, amit ezen felül keresek azt „teszem”, szoltta volt mondani. Így tengette életét ócsaságaival és egy ruhával, amelyet minden úttára magával vitt és naponta olvasott. Most, amikor 74 éves korában meghalt, 250.000 dollárt hagyott a Yale Universityre.

Számos hajó horgonyoz a San Francisco kikötőjében. A hajón inkások szakszervezete jelenkor résen áll, hogy bérfizetés után behajtsa a „díjhátralékokat. Estére, amikor már jelentős összeg folyt be, a pénztáros a következő felirattal függesztette a pánccsokrán: „Betörők! Ne fáradjatok! Itt benn csak iratok vannak, a pénz a bankban tartjuk.” Éjjel betörők megfúrták a kasszát és több ezer dollár készpénzt zsákmányoltak. A feltűnő pánccsokránban a következő írást hagyták: „Sajnos, nem tudunk olvasni.”

A New-York Times munkatársai a berlini krízis kapcsolatos közvéleménykutatások során, arra az eredményre jutottak, hogy az USA lakossága 40 százaléknak fogalma sincs arról, hogy Berlin földrajzilag Keletnémetország területén fekszik és körülbelül 200 kilométerre van a nyugati érdékszférától. Egy taxifőnök aki a Wall Street környékén fuvarozott, csak annyit tudott, hogy „Berlin valahol Európában van.” Az újságíró kérte — vajon utasait „hát” politikailag, vagy a televízióból nem értesítik az aktuális politikai kérdésekről — azt felelte: Utasaim kizárólag üzleti tranzakciókról beszélnek, hogy lehet „pénzt csinálni” televízió pedig csak rock'n'rollt nézhetnek, mert a gyerekek megverne, ha át kapcsolnék egy másik állomásra.

Nem kell többé az anyának „baby ringatásával” időt tölteni, le ujjában egy „aktív” motorral „fogó” ezt helyettük. A motor perccenként 24-

szert vibráltatja a bölcsőt és kívánság szerint — mint egy ébresztőóra — időre is beállítható. Mindez potom 478 dollárba kerül — baby nélkül.

Rochester, New-York állami köznevelési bizottság konferencián megkérdezték, mi a véleménye a legújabb „bejuttott törvény”-ről, amely az iskolákban a test fenntartás engedélyezését kéri. A kormányzó „szóban” kijelentette, hogy a maga részéről a „pofon”-t és a saját „pofon”-t is pofozta, ha arra szükség volt.

V. Smith, Long Beachben, a gyermekeknek adott életet anélkül, hogy közben televíziós készülékétől elmozdult volna, elnyek lebilincsel mősorát divánjáról élvezte és nem volt képes felbontani.

R. S. Zanders, egy soffőr — aki soffőrt tart. Annak ellenére, hogy egy 23.000 dolláros Rolls-Royce boldog tulajdonosa, nem veti meg emellett „csak” a Cadillacjuk van. Átlag 90.000 „oll”-t az évi jövedelme és napi 150 dollárért mindenkit szívesen bárhová elszállít, nagy, ezüst Rolls-Royce kocsiján. Diplomátákat, művészeket és más hírességeket fuvaroz „meseautóján” és naponta a tavirakot tölti. Kapja a világ minden tájáról, hogy várja őket érkezésükkor a repülőtéren. Egy Cadillac kocsiját alkalmazott vezetik, de a R. R.-en ő a soffőrülésen. Este, ha elfáradt, kényelmesen elnyújtódik a szőrmével borított hátsó ülésen és ilyenkor az egyik Cadillac-soffőr veszi át a vezetést.

New-York City, Washington Heights nevű negyedében, egy gyógyszerárban „Kóser vita ninok” című felirat látható.

A világhírű moszkvai Bolsoj Balett, az esténként kiárusított Metropolitan Operában vendégszerepel. A teljesítményétől tomboló közönségből talán senki nem vette észre, hogy Jurij Faier, a társulat vezető karmestere csak nem teljesen vak Periferikus látása, egyáltalán nincs, kizárólag közvetlenül szemben levő zavaros árnyékokat lát. Ezek után szinte természetesen, hogy abszolút hallása mellett, hetven balett-számot vezényel partitúrá nélkül és mindegyiknél pontosan tudja, minden egyes táncos színpadi helyzetét.

Az Amerikai Önkentek Egyesületét könyveket kér a közönségtől a fegyverek részére. Lőfegyverekről és robbanószerekről szóló könyvek mellett, ujjában orvosi műveket sem fogadnak el. A betegségek körülírása ugyanis szimulálásra serkentette a rabokat és gyakran nagy vesződségbe került, amíg az orvosok a „betegség” eredetét rájöttek.

Dr. W. Wigand, német emigráns, két éve érkezett Kanadába és 61 éves korára való tekintettel, nem talált más munkát, így kénytelen volt a Clazary kórházban, mint edénymosogató elhelyezkedni. Most megérkezett az Alabama állambeli Huntsvilleba, ahol dr. W. von Braunnak, a távúrrakéta egyik feltalálójának lesz a munkatársa. Amikor hallot-

ta bajtársának — akivel a háború alatt Kummerdortban együtt dolgoztak a V-1 és V-2 felfedezésén — nagy sikerét, irt neki. A régi barát — anal alkalmazta dr. Wigandot, aki már meg is kezdte kutatómunkáját.

New-York egyik nagy áruháznak tirakataiban megjelentek az automatikus próbababák. A babák mozognak, forognak, sötéteket minden oldalról és minden helyzetben bemutatják. Az embernek valóban az a benyomása, hogy élő manekenneket lát a kirakatban.

Négy és fél millió new-yorki polgár utazik naponta a földalatti villamoson. Természetesen a legkülönbözőbb elemek találhatók közöttük. Vannak, akik hamis érméket dobnak az automatákba, vannak, akik a hirdetőket szakítják ki, vagy torzítanak el. Legújabbban megjelentek a kalaptolvajok. Elhelyezkednek egy indulásra kész kocsit nyitott ablakánál és — an pillanatban, amikor a vonat elindul, leemelik az ablaknál ülő férfi kalapját. Az utójára elfogott kalaptolvajnál öt kalap volt egy nagy zacskóban elhelyezve, míg egyet a kezében tartott. A hat közül egy sem illett a fejére.

Az elharapozott rablások miatt Delaware állam törvényhozása elhatározta, hogy bevezeti a bot-büntetést. — Amennyiben a Caleb kormányzó jóváhagyja a törvényeket, úgy az első eset lesz az állam történetében, hogy törvényesen megkorbácsoljanak valakit. 20—40 botütés — a büntetés az első botütés — 30 visszacsú büntetésnél 30 korbácsütés a minimális büntetés.

Egy előkelően öltözött hölgy a taxiban feleltette ujjonnan vásárolt kalapját. Négy nap elteltével a portánál leadott kalaphoz a következő szövegű levelet mellékelte: Madame, szíves elnézésért kérem a késésért, de feleségem ragaszkodott hozzá, hogy szeretett lányunk esküvőjén, az Ön kаланját viselje.

Askenázi Ervin

## Ha a rabló ideges

Daniel Adairhez, a bronxi Industrial Bank of Commerce pénztárosa felhajtott galléri, kendőzött arcu fiatalember lépett és cédulát nyújtott át neki, melyen ez állott: „Ez holdup! (betörés). Azonnal adjon nekem ötezer dollárt tíz- és húszdolláros bankjegyekben. A pénzt tegye borítékba!” — Ki maga? — kérdezte a pénztáros naivan. — Erre a rabló kigombolta a felöltőjét, ahonnan pisztolycsőve volt látható és sürgetve szölt: — Vicceljen, azonnal adjon három ezer dollárt. — Most már nem értem — szölt a bankpénztáros pléh-pofával — ötezer akar vagy három ezer? — Ne rohögjön! Ide a pénzzel! — Mondja, az a pisztoly, amit mutat valódi vagy jatekpisztoly? — folytatta a pénztáros. — A rabló erre idegesen int a kezével, mint aki azt mondja: ez se tudja, hogy kell viselkedni a fegyveres bankrablásnál és elirohan.

**Haskó mérnök cíánöz**  
**POLOSKAT, MOLY- ÉS SZUETTE BUTOROKAT.**  
**PATKÁNY- ÉS DZSUKIRTÁS GARANCIÁVAL.**  
 T.-A., Hámelech Kores 16. (Jehuda Hálévi—Sheinkin saroknál)

**NYÁRI SZABADSÁGAI**  
**Áskalonban**  
**KÖVARI ERNŐ GANÉ SIMSON**  
 ultramoderna penziójában kellemesen töltheti.  
 Kóser magyar konyha • Állandó melegviz.  
 RENDELJEN SZOBÁT IDEJÉBEN TELEFON: 154.

**»MAGDA« fűző**  
 VAMOS MAGDA (ezelőtt Budapest)  
**FÜZŐ — MELLTARTÓ, FÜRDŐRUHA**  
 Mumell, vízbem is visehető.  
**NŐI FEHÉRNEMŰ** — készen és rendelésre  
 155 FEL-ÁVIV Díszgöf-fű 155

**Az ÚJKÉLT et**  
**Rechovoton**  
 házhoz szállítva kapja, ha azt megrendeli:  
**ERÉNYI**  
 magyar kölesönkönyvtár,  
 Rechovot, Achád Háám 4

Kínálja vendégeit  
**TELMA FAGYLALTTAL!**  
**TELMA**

A hisztadrak volt egy társasáskiránd két a Hisztadr az ország m Ennek az retében ind ról egy mel pon hét, ki foit autóbuz Autóbuzszu mi országu Dimona irá ból már ide tim házai. Nevatim Nevatim ként emel pusztából. megbujnak fára árnyék ták akara rul a szive barátomé — mert lé künk magy volt részúr Egy maro do alapitot a falu 19 évig kinlód a mostoha beszivárgó a Szochnt ményfejú Vízet, uta tünk, köv keresztül, kor belefá tunk a me elhagytuk ébredtek a ekkor már Ma már nya, kvise egy magya ja. Helyett olıkat te igénytelen megállják lunk és azt a mu kezdttük. Nevatim jellegzetes megművel nállanak két oldalá kecskenyá igénytelen resve. Autóbuz métereket hagyjuk p fejlődő p feltűnik e domb tete Jeruchám. 1950 óta fejlődött z létesített láthatólag Dimona d mögött. P sikunok s vátikok üresen áll domboldal Kfár Je elem, am álmot ál rályfi, ak még nem A dére bainát op a szlipp mesterség vádikon l gyült oss nádas ha szében V jemet ha tésre és ő Utunk déken v lejtős hegy nyi temp takarják, széles v zöld a l mesterség felfogók sást és ez zöld gyp a legelők nyájait lá ron eleség annyit jel marhaten nem — a — Szde B (jeje.) A k bok övez szik és az na criffel válik a m nos, zöld Szde B fogynak z zöld folto gólyák ke ban és az belevész

# Beer-Sévától — Éjlátig

A hisztadruti választásoknak volt egy jó oldaluk: a társaskirándulások, amelyeket a Hisztadrut rendezett az ország minden pontjára.

Ennek az akciónak a keretében indult el Beer-Séváról egy meleg tavaszi napon hét kirándulókkal zsúfolt autóbussz Éjlátra.

Autóbusszunk a széles sávos országútra kanyarodik, Dimona irányában. A távolból már idelátszanak Nevatim hávai. Az ut két oldalán

## Nevatim, ahol már nincsenek magyarok

Nevatim nagy zöld foltként emelkedik a barna pusztaból. Piros tetős házaik megbújnak az eukaliptusz fák árnyékában. A falu látára akaratlanul összeszorul a szívem — és egy pár barátom az autóbusszban — mert létrehozásában nekünk magyarjainknak is volt részünk.

Egy maroknyi magyar zsidó alapította és építette fel a falut 1950–51-ben. Négy évig kínlódtunk itt, harcolva a mostoha természettel, a beszivárgó arabokkal és — a Szochnut makacs, keményfejű hivatalnokaival. Víz, utat, villanyt kértünk, követeltünk éveken keresztül, de hiába. És amikor belefáradtunk, elfásultunk a meddő harcban és elhagytuk a falut, akkor felébredtek az illetékesek. De ekkor már késő volt.

Ma már van víz, villanya, kvise Nevatimnak, de egy magyar család megmaradt. Helyettük kocsiindiai olékat telepítettek le. Ők igénytelenségükkel jobban megállják a helyüket nálunk és tovább fejlesztik azt a munkát, amit mi elkezdtünk.

Nevatimtól Dimonáig még jellegzetesen lapos a táj, megművelhető földek barnallanok paragon és az út két oldalán beduinok juh és kecskenyájai legelésznek, igénytelen táplálékukat keresve.

Autóbusszunk falja a kilométereket és csakhamar elhagyjuk Dimonát, a szépen fejlődő pusztai városkát és feltűnik elszórt házaival a domb tetején trónoló Kfar Jeruchám.

1950 óta nagyon keveset fejlődött a román olék által létesített falu és szemmel láthatólag erősen lemaradt Dimona dinamikus fejlődése mögött. Pedig épültek itt is sikunok szép számmal és a várútkor első faházat ma úresen ásitoznak a széljárta domboldalon.

Kfar Jeruchám ugy tünik elem, amint egy százéves álomot álmodó elvárásos ki rályi, akinek ébredésének még nem jött el az ideje.

A délre fekvő hegyek lábainál opálos-kéken csillog a zsilippel szabályozható mesterséges tó, melyben a vadikon lezuduló téli esővíz gyűlt össze. Körülötte sűrű nádas hajladozik zizegve a szélben. Vízét a Keren Káj-jemet használja föl faültetésre és öntözésre.

Utunk most már dombvidéken vezet keresztül, a lejtős hegyoldalakat miriádnyi tompanyfűnyű apró kövek takarják, de az ut mellett széles völgyben meglepően zöld a legelő. Helyenként mesterséges földgátak, vízfelfogók metszik a vízmozást és ez a magyarázata a zöld gyepszőnyegnek. Ezek a legelők Szde Bokér juhnyájait látják el, télen-nyáron eleséggel. (Szde Bokér annyit jelent, a csordás, a marhatenyésztő mezője és nem — ahogy sokan hiszik — Szde Bokér, a reggel mezej.) A kibuc a barna dombok övezte völgyben fekszik és az utról látható barna árnyék között élesen ki-válk a miniszterelnök csinos zöld faháza.

Szde Bokértól délre egyre fogynak a szemet pihentető zöld foltok, melyek fölött gölyvák keringenek a magasban és az ut egyre jobban belevész a kopár, sziklás

a beduinok zöldellő árpa-és buzatáblái erőteljes, sátnyan hajladoznak a szélben. Ez csak legeltetésre lesz jó, mert a tavaszi csám szinok már nem engedik fejlődni és kalászbazsókenni a vetést. Az idén a Negev megsínylette az esőtlen, száraz telet és a zöld rétek, pipacserdők helyett, kopáran, barnán sápadoznak a negevi dombok. Csak a vízmosások, mélyen fekvő vadvik zöldek, körül fogva a beduinok fekete sátraival.

hegyek közé. Régi, többszáz ezer éves hegyek ezek, repedezettek, ráncosak, mint egy száz éves anyóka arca. Az erózió, a szél bomlasztó ereje, amely feltartóztatlanul süvit közöttük, az éjjeli lehűlés, a nappali hőség omlasztja, tördeli, apró kövekké hasogatja, morzsolja őket.

Az egyik kopár hegy tetejéről méltóságteljesen, gögösen tekint le az utra Óvdát (Ávdá) város romja, amit még a nevatikusok építettek. Jean Ferrot, francia archeológus ásataival kerültek ezek a romok napvilágra. Különösen ép áll-

potban maradt meg gőzfürdője és görög feliratos tempoma a temekező helyei. Mélyen a hegyoldalba be- vágva egész lakosztályok kerültek elő, simafalu barlangok, amit idővel a város lakói emberi lakhelyei nagyobbitottak. Lakoszoba, konyha, földbeépített tűzhely, élelőkamra kőmózsárral és gabonaórló kerékkel, kerültek a felszínre. És egy meglepő találmány: vízvezeték! A hegytetőjén lévő mély kutból köcsatornák segítségével vezették el a vizet a lakásokhoz és a gőzfürdőhöz.

Ávdától Micpe Rámonig — a Negev legmagasabb pontjái — a kanyargós ut egyre emelkedik: mély szakadékok és kopár sziklatömbök váltakoznak egymással. Micpe Rámon az Éjlát—Beer-Séva ut közepén fekszik és a környékben kaolin és gipszbányák, neftkutató munkások lakják. A falu fontos állomást jelent az Éjlát felé, vagy felől jövő forgalomnak. Benzínállomása, javítóműhelye, vendéglője komoly segítséget nyújt a hosszú ut sofferjének és utasainak egyaránt.

## A katlan

A két meredek sziklafal közé ékelt uton gyalog megyünk a kilátóig és a hideg, huzatos szél dacára gyönyörködünk a kilátásban. Előttünk, lent a mélyben terül el Machtés Rámon, a Rámon katlan. Ez egy hatvan négyzetkilométernyi kopár völgytekő, le-süllyedt tengerfenék, amit körbefognak és koszorúknak öveznek a hegyek. Minden hegy másszínű: a tejfehértől a rozsdabarnáig, a szürkétől a feketéig váltakoznak színeik. A mélységből, a messzeségből idelátszanak a kaolinbányák és a gipszlelőhelyek fehér porát szakadatlanul kavargja a szél. Szemben a katlannal, a sziklahegy oldalánál kirobbantva kanyarog az ut és felette nagy betűkkel kirakott felirat: Derech Háacmáut, az Önállóság Utja.

A katlan meredekkeit és szédítő mélységeit magunk mögött hagyva, most már a nyilegyenes „Kvis Hászárgél”, vonalzó utnak nevezett szakaszon robogunk. Tíz kilométer hosszú, nyilegyenes ut ez, mint egy vonalzó. Az ut unalmassá válna, ha a folyton változó

hegyek alakjai és színei nem tarkítanák a kilátást. Szemben velünk a távolban, a szürke csipkézett hegykolosszusok már Jordánia hegyei és lent a mélyben várattalul, egy hegyóriás mögül előbukkan az Arává völgye. Két hegyvonulat közé ékelve terül el ez a helyenként 15 kilométer széles, kiszáradt völgy, amely összeköti a Holt tengert a Vörös tengerrel. A völgy fenekét szürkésfehér kavics borítja, de a kövek közül imitt-amott előtűnik egy ványadt, sápadtöld pusztai fű, vagy egy tamariscus fa tüskés koronája.

A táj egyhangú és a meleg kavargó por rátapad az izzadó homlokokra. Itt már komoly meleg van és a jordániai hegyek felől jövő szellő nem enyhíti a meleget.

Egyre jobban sötétedik, a komor hegyek egybeolvadnak az Arávával és csak imitt-amott üt el a többtől, egy magányos sziklaszirt kontúrja. Az autóbussz reflektorai átútnak a sűrű homályn és a kanyaroknál csillogva verődik vissza a fény a szürkés-zöld hegyekről.

## Élet a sivatagban

Távol fények villannak fel az éjszakában, kis apró Szent János bogarakhoz hasonlítanak. Ez Jotvátá (Ejn Rádián) az arávávölgyi kibuc. A katonai előkészítők egysége, a Náchál alapította öt évvel ezelőtt ezt a pontot és hihetetlen nehézségek árán vetette meg a lábát ezen az Isten háta mögötti helyen. Fő megélhetési forrásuk az állattenyésztés. Sikerült egy aszthénfajtát meghonosítani, a „bráhmát”, amely kitűnően bírja a fülledt meleget és megelégszik a kövek között megbúvó gyér fűvel. Ujabbban datolyapálmák csemetéket is ültettek, amelyek jól megélik a sós talajt.

Jotvátá után újabb családok fények tűnnek fel, de ez még nem Éjlát: Timna, a rézbányák. Salamon király idejében is bányásztak már itt rezet és a megújodott Izrael állama ma ott folytatja, ahol Szmó Hámélech abbahagyta.

Az autóbussz utasait már elfogja a megérkezés láza. Idegesen fészkelődünk a nyílunkon, rendezgetjük csomagjainkat és készülődünk a kiszállásra. A távoli, piszálkóló fények egyre közelednek, felelősödnek és fényes füzér gyanánt világítanak a sötét hegyóriások lábainál. Ez már Éjlát!

Az ut baloldalán, a távolban, hasonló fénykoszoru

világit, csak kissé tompábban, erőteljesebben: ez Akaba, a jordán kikötő.

A két fényforrás között gurulunk a szűk hegyszorosban, majd hirtelen a hegy mögött eltűnnek a fények, hogy egy pillanattal később előtűnjön teljes éjszakai pompájában, díszesen kivilágitva, Éjlát!

## Napfelkelte Éjlátban

Valaki az uton azt mondta, hogy Éjlátban legszebb a napnyugta. A napnyugtát nem láttuk és így nem tudjuk, hogy tényleg szép-e, viszont a napfelkelte Éjlátban gyönyörű.

A szürkés-zöld kopársziklák, melyek élesen elütnek a derengő, fűhomályban fűdő égboltól, a szemünk láttára színt változtatnak. A nap még nem kelt fel, de keleten már rózsaszínű az ég és ez a ragyogás visszavütközik a hegyeken. A szürke átmeleg zöldek-kékbe, a zöldek-kék narancsszínűre változik és végül a felbukkanó nap arany sugaraitól befestve átmeleg rózsaszínűbe. A rózsaszínű hegyek tövében istávan elterpeszkedik Éjlát és szembe vele, kődfátyolba burkolódva pihen Akaba. Ott a hegyek még sötétebb, komor, szürke óriásokként védelmezni látszanak a várost. És ezzel a festői diszlettel szemben, a fény és a sötétség városa

# Baráth György: Napégetők

Forgatom Baráth György legújabb verseskötetét. Tünnöm furcsa jelképeit, sejtelmes utalásain legies vilodzásain, ringat a versek hullámverése, belémhasítanak a bizarr sorok.

Miféle költészet ez? Tér és időnkivüli költő szól hozzám, olyan ember, akire nem hat az őt körülvevő társadalom, a hus-vér világ, az ország, amelyben él, a kor melynek gyermeke. Szűk és determinált világ a költőé, de igazi poéta jevegyeit viseli a homlokán. Révült és misztikus, a szimbolomok sejtető beszédét fogja fel kifinomult érzékszerveivel és oly magától értődő természetességgel, olykor gyanusan csiszolt formái kerekességgel játszik a szép, varázslatos szavakkal, hogy fogvatart, nem ereszt.

Kár, hogy nem az ecset és paletta a művészi feyvere, több jutott volna az anyagi javakból. Minden verse egy-egy erőteljeszülő, körülhatárolt, szorosa komponált absztrakt-kép, mely ha vázsonn tarút az

érto se, csodálatot, elismereést vált ki. A költészet több egyértelműséget, oldottabb szimbolumokat igényel és megrémíti az olvasót az alig hozzáférhető vizio, a látóki erő.

Küzdeni kell ellene, hogy elvessék e csokrot, akik szelidebb habok ringásához szoktak, akik a villanás fényét vakítónak találják és az idillt vonzóbbnak a látomásnál.

A magányos költő sehová sem sorozható, önmaga ösvényét járja, nem hat rá a külső világ, az ösztönös sejtések birodalmában él és lepattintja kérgét a mindennapok valóságának. Meglepő, hogy olykor formai nyelvezete kölcsönhatások bagyadt fényét sugározza. Jozsef Attila markáns magábanálló költészetét nem tudja elkerülni, belebeszéli képeibe, szóalkotó erejébe és rendjébe. Nem baj ez, nem kisebbíti a költőt.

Rögtön a kötet elején ékeskedik „Zöldes tűz” című tizenegysoros, melyhez visszavisszalapoz az olvasó.

„Édes és drága lét helyett  
égy, vagy földi lény megett,  
zöldes-tűz, fagyos lámpa ég,  
réti-fű, harmat fénye két;  
Drága én, szakadj csak tovább,  
Véges Te, szólalj meg tehát;  
Hallgat ó, érzi már baját,  
Édes és drága lét helyett,  
égy, vagy földi lény megett,  
zöldes-tűz, fagyos lámpa ég,  
réti-fű, harmat fénye két!”

A zöldes tűz a bunzen-lámpa, vagy az atomsgárulzás fénye, mely megváltoztatta az idilli világot, melyben eleink éltek és jelképvé lettek a világnak.

Egy másik verse, melynek ritmusa bennem dobol már, melynek jelképét érző szívvel sejtem a „Négy-szögletű a világ” című játékos viziója.

„Négy-szögletű a világ,  
csak mi vagyunk  
kerekek benne...”

Sodrók vékony fonala  
kötli össze a kemény  
gondolatot...

Milyen nehéz  
a termékenység  
kereksége...

Vajon melyik  
szögletébe fussak  
a világnak?

Sodrók vékony fonala  
kötli össze a kemény  
gondolatot...

Négy-szögletű a világ,  
csak mi vagyunk  
kerekek benne.”

Érzéki jelkép ez, melynek terminológiáját a freudizmus alkotta meg és a költő ösztönös sejtése lebbenti fel a sorok lejtésén.

A Napégetők a költő verseskötetei sorában a kilen-

edik. Egy magányos, ösztönös művész két évi hallgatás után lép e szerény kötettel a világ elé, értést és együttérzést kér látomásaihoz.

Zoltán Dezső

között, lombán terül el a tenger, melykék, áttetsző, kristálytisza vízzel, melyen fehér, bodros tajték-sávokat szánt a hűvös szél.

Kiterjesztett szárnyú sírályok súlytalanul lebegnek a levegőben és kecsesen buknak le a víz színére táplálék után. Tavolabb a móló mentén szürke hajók állnak mozdulatlanul, szinte egybeolvadva a partbal. Árnyékuk sötétlen himbálódzik

a víz színén és megtörik a lágy hullámokon.

A kikötő felől darucsikorgást, motorzugást, a munka zaját hallani: folyik a nemrég érkezett hajók kirakódása.

A város lassan ébredezik és a koránkelő kirándulók első csoportja már jökdüven, sietve igyekszik a tengerpartra. Irány a móló, ahonnan sétahajózásra indulnak az üvegfenékű esónakok.

## Természetes akvárium

Mert a napfelkeltenél csak egy valami szebb Éjlátban: a látvány, amit a tengerfenék nyújt.

Olyan érzése van az embernek, mintha egy óriási akváriumban uszkálna melyre is: a tengerfenék szépségei és titkai három dimenzióban tárulnak fel előtte, élők, ültető valóságként. A gipszfehér, tükörsima tengerfenék, melyet kráterhez hasonló gyűrődések borítanak: a csipkézett korallzátányok, melyek között a szivárvány minden színében tündöklő csikos, stráfos halak lebegnek mozdulatlanul, vagy ijedten rebbennek szét a csónak árnyától megijedve; az íjesztő szemű, zsákmányra leső tengeri pók; a tenger fenekéhez tapadó tengeri csillag; a méregzöld tengeri hinárok, melyek közt bujcskát játszanak pehelykönnyű apró aranyhalak, melyek lebegő színes pillangóhoz hasonlítanak: mind megannyi életmód.

Ejlátra a klasszikus mondás — veni, vidi, vici — érvényes, egy kis módosítással: jöttem, láttam és győztél, Éjlát!

Boros György

# Képeslap

Frederika, görög királyné, amerikai újtárol visszatérve elmondta, hogy az egyetlen dolog, ami az Egyesült Államokban nem tetszett neki, az volt, hogy nem engedélyezték egy úrrakéta kilövésénél való megjelenését. Azzal tértek ki a kérdés teljesítése elől, hogy nem lehetnek kivétel, mert azáltal precedenst teremtenének mások számára is.

— Miért nem hoznak olyan törvényt, — méltatlankodott a görög királyné —, mely szerint királynők és annál magasabb rangú személyek jelen lehessenek úrrakéták kilövésénél és más hasonló aktusoknál.

(Newsweek, New York)

A londoni természettudományi múzeum 140 ezer dollárért megvásárolta a dr. H. H. Niminger flagstaffi (USA, Arizona állam) lakos tulajdonát képező 197 darab apró meteoritot. Ezek az évek során Arizonában hullottak a földre. Egyébként a londoni természettudományi múzeumnak van a világ legnagyobb meteorgyűjteménye és az 1034 darabot számlál, ami több mint a fele a világ többi múzeumaiban és gyűjteményeiben található meteoritoknak.

(Science Digest, London)

New Jersey állam egyik városában olyan helyi szabályrendelet elfogadására tettek javaslatot, mely szerint minden kereskedő esztendőnként csak egyszer rendezhet végeladást üzleteinek beszüntetése ürügye alatt.

(Newsweek, New York)

Egy hollywoodi igazgatóról mondta valaki: — Egyszerűen szeretem kell őt, ő már olyan... különben kirugja az embert.

(Hollywood Reporter)

## Amerikai orvosvics

Amerikában nagyon népszerűek az orvosok gyermekkel kapcsolatos viccek. Tessék egy mintavics:

A szülész-nőgyógyász lakásán cseng a telefon. A hétéves gyerek veszi fel a fogylót és a beszélgetés így folyik le:

— Igen, kérem, itt dr. Dávid lakás... Nem, dr. Dávid sajnos nincs itthon... Milyen gyakoriak a fájdatmak?... (Reader's Digest)

## Nagy emberek mondták

Walter Bedell Smith, amerikai tábornok és diplomata: „Az oroszokkal való tárgyalások alkalmával először kell felépíteni a legfelső emeletet és csak aztán lehet az alapot lerakásához hozzálatni!”

Obafemi Awobowo, nigériai államfő: „Nem jök a csúcskonferenciák. Sokkal jobbak a hegyháton, felelőn megtartott megbeszélések — amikor a résztvevők még nem fulladtak ki!”

William Faulkner: „Az emberek nem rosszabbak, mint azelőtt voltak, csupán a tudósítások tetteikről megbízhatóbbak és alaposabbak lettek!”

Ignazio Silone: „Egyes politikuskok csak akkor kezdnek gondolkodni, amikor már fejüket a homokba tették.”

Aldous Huxley: „Sok ember a haladás alatt végeredményben szükségleteinek szaporodását és fáradozásainak leegyszerűsödését érti.”

Pearl S. Buck: „A legveszélyesebb szívajok: az frigség, a gyűlölet és a fős. vénység.”

A „Deux Magots”-ban adtam találkát Jean-Jacques-nak.

Barátom ez a fiatalember, amióta, 1948-ban Brüsszelbe jött képeit kiállítani és módomból volt egyben-másban segítségére lenni. A körülmények is közrejátszottak: a rue de la Madeleine egyik üzletét akkor alakította át egy ismerősöm képcsarnokká, s hamarjában szüksége volt festőkre. Fiatalokat kerestek, s persze, tehetségeket. Jean-Jacques jókor toppant be. Műveit megnézni, s nyolc nappal később, bekeretezve a falakra akasztani nem volt nagy dolog. Nem is becsültem túl segítségemet. Szolgálatot teni csak akkor valami, ha az áldozatba kerül.

Azóta nem találkoztam vele, bár valahányszor Párizsban jártam, kerestem az alkalmat, hogy viszontláthassam. De a régi helyeken, amelyekről egy-két levelében oly szívesen írt, a St. Germain des Prés és az egyetemi negyed olcsó kávéházai-ban, a zic-ekben senki sem tudott róla.

Ezuttal felfedeztem fényképét és hosszú nyilatkozatát az egyik művészeti hetilapban. Bevallom, szégyellem, hogy elkerülte figyelmemet eddig: Jean-Jacques karriert csinált, híres piktor lett. Fényképéről ítélem megtestesedett, harc-sab-juszt növesztett és elpolgárisodott: fehér inget és divatos, sötét nyakkendőt hord. Arcán a jólélet megelégedett mosolya.

Néhány órával később meggyőződhettem róla, hogy felfedéseim megfelelnek a valóságnak: Jean-Jacques jómodu ember.

Mesélj magadról! — kértem, miután másodszer háritottam el ama kíséreltet, hogy Gitane nevű torokgyilkó szerető, amelyről Franciaországban azt hiszik, hogy cigarettá, elszívjam.

Es elmesélte a következő történetet:

Tudod, hogy százezerre becsülik a franciaországi festők számát és negyven-ezerre azokét, akik Párizsban laknak. De lehet, hogy több is van belőlük. En is egy voltam a százezer közül addig, amíg a belga sajtó nagyszerű kritikával sikerült eladnom néhány vásznat, majd 1949 nyarán a Montmartre-on első kiállításomat megrendezni.

Az sem titok előttem, hogy mindig a kezdet a legnehezebb. Senki sem mer az első lenni. Az emberek azt várják, hogy a szomszéd nyissa meg a bált. Bizonytalanok, nem bíznak önmaguk ítéletében. Ha más vett képet ettől az alaktól, akkor én is vehetek, ha más két hasábon dicséri, én is megköszönhetem. Harminc vagy negyven sort. És barninc sor bármelyik nagy napilapban mit jelent.

Az ember vágyai, aspirációi a helyzet szerint változnak.

Volt idő, amikor álmaim netovábbja az volt, hogy nevetem egyszer nyomtatásban lássam. Aztán az, hogy egy padlásszobám legyen. Hogy elhagyhassam a szállodát, ahol a szobámban alig lehetett megfordulni, vizért egy emelettel lejjebb kellett menni. a W.C-re pedig (ha már ilyen néven lehet nevezni azt a szűk és sötét állóhelyet...) kettővel feljebb.

Egy manzárdszoba! Vége a „bohémek” romantikájának, ma a fiatal művészek azt a fényűzést sem engedhetik meg maguknak, hogy a bádogtető alatt haljanak éhen. Egy millió frank „lelépést”, „kulespénzt” kell fizetni egy ilyen helyiségért. Az a furcsa helyzet állott elő, hogy egy cselédszoba árának kétszereséért egy órányira a fővárostól régi kastélyt lehet vásárolni.

Mint számos kollegám, én is így tettem.

A kastélyhoz autó kellett. Vettem egy 1938-as Citroent, s azon közlekedtem „főuri birtokom” és a főváros között. Képeim nagyjából a hátsó ülésen száradtak meg teljesen. Vidéken művész voltam, a fővárosban eladó-ügynök.

Egy este, tizenegy felé járt az idő — amikor fáradtan hazaérkeztem, bosszankodva állapítottam meg, hogy egyetlen fűtött szobámban, amelyben laktam, főztem, dolgoztam, égvfelejtettem a villanyt. Ezt a kertben konstatáltam, mielőtt felsiettem volna a meglehetősen rogyant lépcsőn. Az pedig még jobban meglepett, hogy amikor lakószobámba léptem, teljesen sötét volt. Zajt hallottam a balra nyíló szobában, úgy tünt suttozást is, odarohantam.

A sötétben három alakot láttam. Az első már lenn volt a kertben, a kapu felé futott, a másik éppen akkor mászott ki az ablakon, a harmadik, mintha földbe gyökeredzett volna lába: nem mozdult.

„Ostobák! — gondoltam az első pillanatban. Gazdagabb házat nem látatok? Eppen hozzáam törtetek be?” Aztán rávettem magamat a harmadik betörőre, aki nek már nem marad ideje a menekülésre. Azon nyomban megbántam. „J. J. — így szoktam magamat szólítani — J. J., marhaságot csinálsz. Nem elég, hogy a másik kettő meglöpett, elvitte néhány kedves képedet, amelyektől nem akartál megválni, ez a harmadik, tetejébe, még össze is törte a képedet.”

Nem törte. Vadul birkóztunk a földön, hol én voltam felül, hol ellenfelem. Hallatlanul büszke lettem magamra egycsapásra. „J. J., tu es un dur...” gondoltam, J. J. kemény legyen vagy...”

Mig egyszerre, amikor ténnyemmel a melléhez értem, rájöttem, hogy a betörő nem férfi...

Meg kell mondanom, hogy akkorra az ellenlábason levő állig gombolt borkabát már cafatokban volt. Azt is, hogy a birkózás úgy kezdődött, hogy ő, a betörő, bakkancsával belerugott sipsontomba, ami, gondolhatom, nem engedett arra következtetnem, hogy Eva lányával van dolgom. A viaskodás alatt kifejtett ereje, ügyessége még kevésbé.

Nagyon resteltem magamat. Vállon ragadtam és betuszkoltam a másik szobába.

Szóltanul odakuporodott a kályhához, mint a macska, amely szerelmi kalandról érkezik vissza. Villanyt gyújtottam és megnéztem. Levette svájci sapkáját, kibomlott nehéz, zsíros, fekete haja.

— Az ördög vigye el! — morogta maga elé. — Nem tudott pár perccel később hazajönni?

— Ne szemtelenkedjék! — ripakodtam rá. — Csak nem akarja előírni nekem, e ház tulajdonosának, hogy mikor van jogom hazajönni?

— Egy ilyen clochard-nál lebukni... Maga nem dühöngene az én helyemben?

— Már csak azért sem, feleltem agresszíven, mert én nem vagyok betörő!

Dühösen elfordultam: — Minek is vitatkozom magával! Hivom a rendőrséget!

Akkor lassan felemelte fejét. Rámnézett. Gyönyörű, diónagyságu barna szeme volt. Egészen sötétbarna, amelyről azonban azonnal látszott, hogy nem fekete. Ilyen szemmel én még életemben nem találkoztam. Pedig tudod, hogy mint férfi és mint festő néhány nő szemébe már belenéztem.

Már akkor sejtettem, hogy

nem fogom a rendőrség kezére adni.

Egészen más hangon szólalt meg. Hangjában a meghalni kész mártírok nyugalma, rezignációja volt, szemében a vadászra néző özrülete. Ezt az eddig soha nem tapasztalt kettőséget azután számtalanszor felfedeztem ebben a rendkívüli lényben. Egyszerre tudott lenni szerény és kihívó, szende és szajha, naiv és agyafut, félénk és vakmerő, hideg és meleg. Talán Chaplinhez hasonlíthatom, a fiatalhoz. De ő is csak egyetlen egy sikon tudott kettő lenni: ugyanakkor, amikor nevetésre birt, a szomorúság, a sajnálat könnyeit is szemembe csalta.

„Fél vagy fenyeget?” — kérdeztem önmagamtól, miközben kezem leereszkedett a telefonkészülékre. Soha sem tudtam meg. Ma azt képelem, hogy mindkét érzés: a rettegés és a gyűlölet egyszerre jelent meg benne.

— Ne jelentsen fel monsieur, — mondta. — Sohasem fogja megbánni...

Kezemet levettem a készülékről. De hogy ne nyugodjak meg, sebtiben cigarettára gyújtottam. Mintha csak félbeszakítanám a cselekményt. Mármost azt, hogy marcona hekusokra bízom.

Még mindig nézett rám, szinte megbabonázott. Szelidebb hangon mondtam, szinte leplezve fegyverletételemet:

— Akar egy cigarettát? Megrázta sővényét, hosszú hajfúrtjait legyeztek az arcát:

— Csak abban az esetben, ha megígéri, hogy nem jelent fel.

— Az egyiknek semmi köze a másikhoz! — kiabáltam most, mint a gyengék.

Ezuttal ő kapitulált. Szóltanul bólintott. Odamentem hozzá, leguggoltam, cigarettát, majd tüzet adtam neki. Ekkor néztem meg közelről és alaposan. A piszok és a verekedés izdatása ellenére is gyönyörűnek találtam. „Ha mást nem is kezdenék vele... — villant fel bennem — azt az alkalmat, hogy lefessem, nem szabad elmulasztanom.” Es ezt kérdeztem:

— Mit vittek el a cinkosai? Kuncogott, teste előrelendült, mint amikor hirtelen feké a vezető az autóban, de nem tudott ellenállni nevetőingerének. Hangosan, csendőn, bugyborékolva, minden gátlást levette nevetett.

— Ne nevéssen! Feleljen! — Néhány rossz festőnnyen kívül semmit sem vihettek volna el... — mondta gúnyosan és sajnálkozva.

Nem tudtam mitévő legyenek. Gyökereig megsebezte hűségomat. Haragudtam? Kösönjem meg őszinteségét? Fölénykedjem, mint akit nem bántat meg az ilyen...? Bátorsága mindenesetre nagyon imponált. Hízen nem ismert, nem tudhatta, miként reagálok. Megdühödhettem volna s ennek, számára, súlyos következményei lehettek volna. Arcom bizonyára elborult miközben felegyenesedtem. Ezt abból következtettem, mert nyilvánvalóan megrémülhetett:

— Szerencsét fogok hozni magának... — mondta. Igért. Mint aki még nem biztos dolgában.

— Nem érdekelnék a maguk babonái! — mondtam. Minek néz engem? Nőnek? „Vendégem” a padlóra nézett. Ott felejtettem a cigarettásdobozt, rámutatott:

— Je suis gitane... cigánylány vagyok.

Szavamra: szerénység volt ebben a mondatban. Mint aki felfedi, hogy hercegnő, vagy a Nobel-díj nyertes.

Gondoltam, egyefene, belemegek a játékba. Ha most azt felelem neki, hogy menjen az ördögbe, én Voltairen,

# Jean-Jacques és a

Elbeszélés \* Irta: Szomb

Anatólie Franceon, Mairaux, Camus és Sartren nevelkedtem, a Sorbonnera jártam és a józan ész filozófiáját szívtam magamba, meg mit tudom én még mit, ugysem érti meg. Magába zárkózik és én eltaszított magamtól egy olyan világot, amelyet másként bizonyára sohasem ismernék meg.

— Hogy hozhat maga — nekem szerencsét? — Megint rámnézett. Azt hiszem, ez a tekintet velem, a festővel elhithette volna azt is, hogy a fekete fehér, a sárga vörös és hogy a világság felé esik az árnyék.

— Ha akarja, addig magánál maradok, amíg gazdag és boldog nem lesz... — mondta.

— Ugyan kérem! Nem hiszek a jótünderékben! — Nem kérem magától, hogy higgyen. Az túl sok volna. Majd meglátja... Körülnézett.

— Gondolja meg: mi vesztényvalója van? Hiszen nincs asszony a házbán. Főzőtkarítok magára. S ha megtanít rá, eladom a képeit. Maga nyugodtan festhet.

Leültem. A karosszék nyugot nyögött.

— Irni, olvasni tud? — Franciául és spanyolul. — Iskolába járt? — Nem. Padre Sancho tanított. Meghalt. Tudós ember volt.

— Maga mit tud? — Mindent, ami az élet. Es sokkal többet. A csillagokat, s ami a föld alatt van. Az arcokat, kezeket, szemeket, járásokat. A múltat és a jövőt. Azt, ami ki nyomja a fűszál fejét és azt, ami az álom. Azt, amibe bele ütközünk és azt, ami mellett elmevünk. Anélkül, hogy észrevennők. Azt, ami most itt történik és azt, ami a jelen pillanatban másutt lefolyik. Azt, ami az anyagban van, belül, s ami ezen a falon túl. A rezgést és a mozdulatlanságot. A fájdalmat és az örömet. A csecsemő beszédét és az agastyán motyogását. A madarak énekét és a folyók zúgását... Felálltam.

— Maga bolond, édes gyermekem. Nem a rendőrséget kell idehívnom, hanem a mentőket.

Szánakozón nézett rám, majd legyintett.

— Maguk mindenre, amit nem értenek, azt mondják, hogy elmebaj. Ami meghaladja agyuk korlátait, azt vélik, hogy abnormitás. Ezért olyan a világ, amilyen.

— Ehes? — kérdeztem jobb híján.

— Nagyon.

— Es mit csinálnak most betörőistái? — Most már tudják, hogy jó helyen vagyok és nem lesz semmi bajom.

— Megizente nekik? — évődtem.

— Meg.

Ezt úgy mondta, mintha hamutlécát kérne.

Kezdem kényelmetlenül érezni magamat. Nem szeretem a misztikus dolgokat. Odamentem a kályhához, közbösséget tettem megpiszkáltam a tüzet, majd két fatuskót dobtam rá.

— Így... — mondtam. Most pedig adok magának kenyeret, vaját, sonkát, aztán elmehet.

— Nem mond igazat — ríposztotta villámgyorsan és magabiztosan.

— Honnan veszi? — kérdeztem, miközben szórakoztattam a falat fürkésztem.

— Csak nem fogja eldobni magát a szerencsét! Szüksége van rá! Maga elégedetlen... nem boldog! Es világon: ilyesmi csak egy-

gas sarkuról meg úgy vélem, hogy a nők büntetésből hozták.

— Viszont nagy kedvelője a vörösbort, be is csicscsített tőle, úgy kellett lefekednem, mint egy gyereket. Ugy is bántam vele három héten keresztül.

Megmondtam-e, hogy három éves volt? Csodáltam volna. Mert ő sem tudta. Talán tizenhét lehetett, vagy tizenhét. De lehet, hogy tizenhat. Gyökeresen megváltoztatta életemet. Amikor feleségül vettem, az összes okiratát egyszerre kellett megcsináltatnom. Menniszteri engedéllyel.

Marikának hívták, csak a di nevével én találtam ki. Ezt: del Sabato. Mivelhogy egy szombat este találtam rá otthonomban.

Az első aktkép, amelyre festettem róla, nem tetszett neki. Csupa külsőség, bírágatta, csupa szín. Nincs benne lélek, csak a test. A másik már jobban közelített hozzá (igaz, hogy csak melkép volt, s a fej döntő súlyt kapott), a kilencedikre azt mondta, hogy kitűnik. Meg, hogy muzsikál.

Miközben nagy türelmmel modeltült, olyanokat kérdeztem tőlem, hogy találok-e már a tárgyak szellemével? Belenéztem a jegenyefa mélyébe? Gondoltam-e arra, milyen a parázs a tüzhelyben, amelynek körvonalait rajzolom? Hogy mit gondol a ló, amelyet nem is látni a képen, amely egyedül a kocsi és a bakon ülő parasztot örökíti meg? Hogy belefestem-e a képhez azt, ami a kertben kívül van, hogy a gyereken érezn-e az összes gyerekeket, az emberen az emberiséget, a virágon az egész hatalmas természetet?

Azt is megkérdezte, hogy miért festek? Csak azért, mert rajzolni tudok és színek-készégem van? Hogy mi értelme van az ut végén?

Hogy miért folytatom azt, amit évszázadok óta mások is csináltak? Hogy mi ért nem vagyok a kezdő?

Picassot éppúgy megértettem első tekintetemre, mint az isteni Leonardot, La Fontaine meséit és Apollinaire verseit kétszéri olvasás után örökre magába zártam. Még ma is hallom hangját: „Sous le pont Mirabeau coule la Seine

Et nos amours Faut il qu'il m'en souviennne La joie venait toujours après la peine...”

Ki volt ő, Marika del Sabato?

Felöltöztem, meglátom magassarku cipőt bordanál. Egy hét után, s azután, hogy megfogadtattam vele, hogy csakis velem beszél, „belső nyelven”, a többiekkel csak „a felületes, külső nyelven szól”, bevittem Párizsba. Itt ültem a szomszéd szobájában, meg „Georges” éttermében, meg „Marignanban”... mindegyik hova elvittem, mindenütt feltűnést keltett. Egyszer pársz szívesen ült asztalomhoz Caren, aki addig „csak visszaköszönt”. Marika egy pillanat alatt megszallította a magas lóval. Kezteskökölt neki, amit én föntben soha sem tesz. És a modern képzőművészetet a pápájának nevezi, aki a tusi káplánok között „kodik”, egy óra mulva „hitte”, hogy új képeim „laminek a kezdetét jelentik”, hogy csodálatosak. Ezen tavaszi tárlatán tizenkilenc festményem számba-

ra akadt hely... felmérni, hogy ez mit jelent.

Nem tudom, hogy ta: az emberek képe voltak nem-et mondó. Olyan elbűvölő volt, hogy nem vett re: egy fiatal lány önnök a szavak.

Es valójában, jsteban a nászéjszakákamondultam bele. Ez, lem, három héttelkezeése után történt, megkértem kezét ésjeül fogadtot.

Egész együttétünk egyszerű itóttam polmikor kést szurt egygebbi képeembe, amémettelen nőt ábrázolt.

Egyszer meg egyépa kizártam közöszobánkából, mert aztta, hogy nem akar ket.

A kastély, amelydig nem mondtam mennyire rozoga volt benne más, né évek száma, — laszépült, átalakult. fűtés, butorok, Ma hásszággal felkesedett ön-stilbutorokért, nek minden darabon-külön vásároltógó izgalommal a Gauche régiségkeresél. A kertet magakálta, legzsvivesebbetorokát is magavolna, annyira azt hogy minden csak legyen, belőlünk nekünk legyen, — értelmében, — csarörműnkre szolgálja.

Tőle tanultam metetni. Nem csak aállatot, a tárgyakadent, a mindenségettetette meg velemretetet. Meggazdagíttemet. Tőle tanultaés tőle tanultam kénövények hangját,

Erezted-e már a Nem ugy, mint az álandók, hanem iminden szálát külláttad-e már a vközelről? Nagytó.

Mikor minden erefedez fel a szem? tott tapintani, ugya vakok tapintalanai, mint ahogy Beethoven hallott.

kül. Járni, ülni, áküdni ugy, hogy a ben felfedezett sajátcsodáit. Hallani öved dobogását.

Ilyen volt ő. Milyen volt? Ma dom még.

Voltak-e hibái? V Egy vasárnap coctail-partyt rendeztünk kastélyban. Ott volt „Paris”, mindenki, a bevitte és előrevihetieremet Marika ivpedig többet a kéVörösbort, mert a szesz nem szerettekor, igéretéről nkezve, megszólaltatso hangját”. Előbbgl mesélt, misztikus szavakai szertartásó.

Benhármaséves fiukavatásáról, tüpróbáges” éttermében, meg szövegségről, a gyerpalltj álarcos cereól. „Furcsa, goelsőszor hallom ezek nem sohasem besluk”. Aztán rájötté hogy az ember némot vesz el feleségem egy egész népeéreztem először hogy Marika cig-népeinek, ennek a év óta bolyogom a földözött fajtának taze. Hogy elegáns broché-ruhában, Mi parfómától illatosan egyikepőben is az maradt, aki piszkoféve odakuporodott hához.

# S és a cigánylány

Írta: Szombati Sándor

meg úgy vélt, mintétésből hord...

gy kedvel itta... be is csicsen... kellett lefektet... gyereket... em vele három... ül.

me, hogy hán... sodáltam vol... tudta. Ta... lehetett, va... De lehet, ho... gkeresen meg... letemet. Am... vettem, öz... t egyszerre kel... áttatnom. M... délyei.

hívták, csalá... találtam ki... ato. Mivelho... este találtam... an.

kép, amelyet... nem tetszett... külsőség, bírá... szín. Nincs... csak a test. A... bban közelíti... hogy csak... s a fej dönté... a kilencedik... a, hogy kitíne... usziskál.

nagy türelm... ült, olyanok... em, hogy ta... nár a tárgyak... Belenézem-e... élyébe? Gon... csak a test. A... bban közelíti... hogy csak... s a fej dönté... a kilencedik... a, hogy kitíne... usziskál.

kérdete, hogy... Csak azért... tudok és szin...? Hogy mi... az ut végén?... folytatom azt... dok óta má... ak? Hogy mi... ok a kezdet?... úgy megértet... ttre, mint a... dot, La Fon... és Apollinaire... zeri olvasás... magába zárt... ilom hangját... ont Mirabeau...

Volak-e hibái? Voltak. Egy vasárnap délután... Marika del... em, megtanult... cipőt hordani... an, s azután... adattam vele... velem beszé... en", a többiek... felületet, küls... bevittem Pa... velem a szom... l, meg "Geor... ben, meg a... n"... minden... itett. Egycsa... en ült aszta... l, aki addig... szönt". Mari... nat alatt le... magas lőről... neki, amit kü... sem tesz. És... aki magát a... pzóművészek... ezevi, aki "fa... között urál... ra mulva el... képeim "va... ezdőt jelen... álatások. Ju... ártatán tizen... nyem számá...

Volak-e hibái? Voltak. Egy vasárnap délután... Marika del... em, megtanult... cipőt hordani... an, s azután... adattam vele... velem beszé... en", a többiek... felületet, küls... bevittem Pa... velem a szom... l, meg "Geor... ben, meg a... n"... minden... itett. Egycsa... en ült aszta... l, aki addig... szönt". Mari... nat alatt le... magas lőről... neki, amit kü... sem tesz. És... aki magát a... pzóművészek... ezevi, aki "fa... között urál... ra mulva el... képeim "va... ezdőt jelen... álatások. Ju... ártatán tizen... nyem számá...

Volak-e hibái? Voltak. Egy vasárnap délután... Marika del... em, megtanult... cipőt hordani... an, s azután... adattam vele... velem beszé... en", a többiek... felületet, küls... bevittem Pa... velem a szom... l, meg "Geor... ben, meg a... n"... minden... itett. Egycsa... en ült aszta... l, aki addig... szönt". Mari... nat alatt le... magas lőről... neki, amit kü... sem tesz. És... aki magát a... pzóművészek... ezevi, aki "fa... között urál... ra mulva el... képeim "va... ezdőt jelen... álatások. Ju... ártatán tizen... nyem számá...

Volak-e hibái? Voltak. Egy vasárnap délután... Marika del... em, megtanult... cipőt hordani... an, s azután... adattam vele... velem beszé... en", a többiek... felületet, küls... bevittem Pa... velem a szom... l, meg "Geor... ben, meg a... n"... minden... itett. Egycsa... en ült aszta... l, aki addig... szönt". Mari... nat alatt le... magas lőről... neki, amit kü... sem tesz. És... aki magát a... pzóművészek... ezevi, aki "fa... között urál... ra mulva el... képeim "va... ezdőt jelen... álatások. Ju... ártatán tizen... nyem számá...

Volak-e hibái? Voltak. Egy vasárnap délután... Marika del... em, megtanult... cipőt hordani... an, s azután... adattam vele... velem beszé... en", a többiek... felületet, küls... bevittem Pa... velem a szom... l, meg "Geor... ben, meg a... n"... minden... itett. Egycsa... en ült aszta... l, aki addig... szönt". Mari... nat alatt le... magas lőről... neki, amit kü... sem tesz. És... aki magát a... pzóművészek... ezevi, aki "fa... között urál... ra mulva el... képeim "va... ezdőt jelen... álatások. Ju... ártatán tizen... nyem számá...

Amikor megint odafigyeltem, a királynőről beszélt, a legfőbb bíróról, annak bölcsességéről, felsőbbrendűségéről. Vendégeim olyan feszülten figyelték, hogy még az ivásról is megfeledkeztek, ami pedig nagy szó. Mérheterlenül büszke voltam Marikára. Amikor elhallgatott, s a mellette álló Christian meg akarta megint tölteni poharát, az egyik nő, Anette, a televízió háziasszonya megkérdezte: tud-e tenyérből olvasni?

— Nem kell ahhoz tenyér madame, — felelte Marika a világ legtermészetesebb hangján. Anélkül is látok. Mindent... De nem mondom. J. J. megtiltotta. A vendégek kórusban felhorkantak.

— Mondja csak, Marika... — kérlete Anette. Egy perc múlva félajultam kellett hazaszállítani. Én pedig Marikát vittem aludni, a lehető leggyorsabban. Hiába pöröltem vele másnap, semmire sem emlékezett. Vagy legalábbis úgy tett, mert nagyon jókedvű volt, egész nap táncolt örömeiben.

Megérezte az embereket. Ismered a nők ösztönös emberismeretét. Az övé féltelmes volt. Nem csak azt mondta meg, kitől kell óvakodnom, hogy melyik kritikus körülbelül mit fog írni, hogy miként reagál képeimre a londoni közönség, hanem azt is, hogy ez vagy az a személy e pillanatban mit gondol, vagy beszél rólam.

Egy este, hogy meggyőződtem róla, felhívtam Ducroixt. — Öregem, ne haragudj a kései zavarásért, de azt hiszem, hogy öt perce elelőtt azt mondtam rólam a feleségednek, egy évet sem adsz és kimegyek a divatból. Igaz ez? — Megőrültél? — hebegett volt lakótársam. — Igaz, vagy nem? — kérdeztem, mintegy lecsapva rá. — Igaz.

Szerencsémre az is előfordult, hogy tévedett. Ez az egyedüli vonása, gondolom, amely azt bizonyította, hogy ember. Azt sem érezte meg, hogy Stockholm elővárosában nekiszaladok a kocsival a fának. Neki a balkeze törött el, nekem a vállcsontom. Hetekig voltunk gipszben. Attól félttem, hogy jobbkaromat nem tudom majd fel emelni, nem tudok festeni többé... Kétszer vesztette el kezításkáját, egyszer végérvényesen a házassági évfordulóra ajándékozott brilliánsgyűrűt. Azért mondom, hogy végérvényesen, mert azután megtiltotta, hogy ékszer vegyek neki. Altalor, iszeretéről megfeledkezve, megszólaltatta "belő hangját". Előbb törzsémesét, misztikus nyár... szakai szertatásokról, tizenhárom éves fiuk férfivá... avatásáról, tüzpórból, vérv... szóvetségről, a gyerekszülés... alatti álarcos ceremóniák... ról. "Furesca, gondolom, először hallom ezeket. Ne... sem sohasem beszélt ró... nek. Aztán rájöttem arra, hogy az ember nem egy... hoz vesz el feleségét, ha... nem egy egész népet. Most éreztem először mélyen, hogy Marika cigánylány, népeinek, ennek a kétezer év óta bolyongó, hazátlan, földözött fajának tagja, része. Hogy elegáns délutáni broché-ruhában, Miss Dior parfümtől illatosan, oiasz gyilképében is az a lány maradt, aki piszkosan és félve odakuporodott a kályhához.

Egy éjjel azzal keltett fel álomból, hogy a pénz engem bologdit. — Nem a miéért dolgozol, hanem az ellenértékéért. Ismétled önmagadat, mert most már mindent megvesznek tőled, — vette le sirva a szememre, olyan hévvel, mint más nő, aki rájött, hogy megcsalták. Nem azért akartam szerencsét hozni neked, hogy gazdag légy. Hanem, hogy ki... muljék belőled az az irdatlan keserűség. Hogy ne... kelljen küzdened... Szerencse alatt azt értettem, hogy megtalálsd önmagadat és más leszel, mint a többi.

Egy éjjel azzal keltett fel álomból, hogy a pénz engem bologdit. — Nem a miéért dolgozol, hanem az ellenértékéért. Ismétled önmagadat, mert most már mindent megvesznek tőled, — vette le sirva a szememre, olyan hévvel, mint más nő, aki rájött, hogy megcsalták. Nem azért akartam szerencsét hozni neked, hogy gazdag légy. Hanem, hogy ki... muljék belőled az az irdatlan keserűség. Hogy ne... kelljen küzdened... Szerencse alatt azt értettem, hogy megtalálsd önmagadat és más leszel, mint a többi.

Egy éjjel azzal keltett fel álomból, hogy a pénz engem bologdit. — Nem a miéért dolgozol, hanem az ellenértékéért. Ismétled önmagadat, mert most már mindent megvesznek tőled, — vette le sirva a szememre, olyan hévvel, mint más nő, aki rájött, hogy megcsalták. Nem azért akartam szerencsét hozni neked, hogy gazdag légy. Hanem, hogy ki... muljék belőled az az irdatlan keserűség. Hogy ne... kelljen küzdened... Szerencse alatt azt értettem, hogy megtalálsd önmagadat és más leszel, mint a többi.

Egy éjjel azzal keltett fel álomból, hogy a pénz engem bologdit. — Nem a miéért dolgozol, hanem az ellenértékéért. Ismétled önmagadat, mert most már mindent megvesznek tőled, — vette le sirva a szememre, olyan hévvel, mint más nő, aki rájött, hogy megcsalták. Nem azért akartam szerencsét hozni neked, hogy gazdag légy. Hanem, hogy ki... muljék belőled az az irdatlan keserűség. Hogy ne... kelljen küzdened... Szerencse alatt azt értettem, hogy megtalálsd önmagadat és más leszel, mint a többi.

Más, mégha benned nincs is elég új, hogy megfordítsd a modern festészet lapját, fejezetet nyiss. Feleséged lettem, hogy én is te legyek. Meg akartalak kételőzni: két ember gazdagsága legyen egyszerre eseted végén. Két, egymástól gyökeresen különböző világé. Az enyém is, amelyet ti nem ismertek, mert ha vannak is zenészeink, hozzád mérhető festőink nincsenek...

Fel-alá járkált a szobában, a csak fél testét fedő náolinget is ledobta magáról, meztelenül rohagált, mint egy haragos istennő, mint a testet öltött lelkiismeret, amely bennem nem ébredt fel.

S miközben szónokolt, összehuzotte szemmel néztem, büszke, fiatal fekete paripa, sörénye hol sötétkének tünik, hol éjféketeknek, a nyakába kellene ülőm és meztelenül vágatni át az erdőn, át a réteken, mintha össenőtünk volna, mintha valami bájjal fortynogna testünkben, s lefolyik belé, a talpáig... Ha jól meggondolom, ez volt a vég kezdete.

Már mondtam neked, hogy nem akart gyereket adni nekem. Hogy miért? Soha sem akarta megindokolni. Talán azért, mert lelke mélyén nem becsült, sőt talán megvetett gyengeségemért. Ha akkor, az első hetekben, a szerelem és az első illúziók bódulatában, a fájdalom és öröm szerelmében kértem volna rá, bizonyára boldogan mondott volna igent. Hiszen úgy adta magát, mint a kinal, aki mosolygva emeli fel copfját, hogy a hóhér lüesse fejét a már vértől csepegő palóssal. Később minden hiába volt.

Egy este a „Fleur fanée” terraszán nagy társaság vett körül bennünket. Számos fiatal, beérkezett művész. Marika feltűnően jókedvű volt, sokat nevetett és miközben paradicsomlevet szürsölt, szelíd-ravaszán nézte barátait. En nem vettem észre, hogy aznap este különösen szép, a többiek mondták. Barna bőrén valósággal világitott az az egyszerű sárga gyöngy sor, amelyet, mivel alig volt értéke, megtűrt magán.

Az egész ekkor következő jelenetnek Daniel volt az oka. — Csak egyet irigylek J. J.-től, — mondta incselkedve, — ismered, ez a modorra, — mégpedig azt, hogy maga a modellje. Ilyen modellel én sokkal jobb képeket festenék, mint ő. Marika ránézett. Daniel egycsapásra elvesztette fölényét, biztonságát.

— Maga? — kérdezte úgy, hogy ez az egy szó felért egy súlyos testi sértésnél. — Maga, akinek csak meszterei voltak, de tanítványai nem lesznek soha? Maga, akit annyit tanítottak, hogy nem ért rá tanulni? Aki még nem jött rá, hogy fel kell fedezni az életet? Hangosan hahotázott. — Majd ha elfelejtette, hogy festő és az élmények kifejezési módját kényseritenek ki magából... talán megismételheti azt, amit mondtott. De addig sirjon, mint a gyerek, akit elválasztottak az anyamellétől...

A többiek nevettek Danielt kárán. Marika ezt biztatlanságnak vette, s ösztön szavára én is élveztem, hogy ilyen megsemmisítő módon verte vissza a kihívást. De a dolog nem maradt ennyiben. Feleségem sorbavette

barátait és szemükbe mondta azt, amit gondol róluk. A híres filmrendező, aki a legjobban nevetett, azzal gunyolta ki, hogy a magánéletben megjárta az elégedetlent, a forradalmárt, aki a világ minden baját vállain hordja és millió filmjei száználmas, komerciális sikert hajhászó férfiművek. A nagynevű szobrászt azzal terítette le, hogy minden műve más, nincs személyisége, stílusa, vésője nyomát nem ismerni fel. Polowskyt, a „hivatalos festőt”, minden új kulturpala, hangversenyterem freskósztitóját azzal tette nevétség tárgyává, hogy szemérvetete: teljesen azt csinálja, amit megrendelnek tőle. „Ma kápoimát fest, holnap játékkaszinót, minden meggyőződés, belső tűz nélkül. Technika minden, kitűnő szakmai tudás. Mőgötte a nagy üresség” — mondta. A drámaírótól azt kérte, legyenek önálló gondolatai, felejtse el a régi görögöket és Pirandellót is... A többiek már nem nevettek. A helyzet akkor vált kibíratatlanul kínossá, amikor Marika megállapította, hogy az emberek általában állandóan ismétlik önmagukat. Hetek, hónapok távlatában ugyanazt mondják, mintha egyetlen leckeét megtanultak volna és az életen keresztül azt fujnák. Gondolatszegények és egysíkúak, képtelenek szinesedni, gazdagodni, vastagodni, mint az erdők fáit.

Ekkor jöttünk rá, hogy késő van, különben is hűvösödik és másnap reggel mindenkinek dolozhatatlanul fontos dolga van. Hazamenet szóltanul ütünk egymás mellett az autóban. Nem veszekedtem vele, mert már nyilvánvaló volt előttem, hogy semmiről sem tehet. Arra rábírlattam, hogy ne beszéljen „beiső hangján”, — nem is tettem, — de nem követelhettem tőle, hogy hazudjék. Erre képtelen is lett volna, hiszen ha valamit környezetemben kifogásolt, az az őszinteség hiánya volt. Addig az esteig boldog voltam, hogy olyan, amilyen. Attól kezdve azt szerettem volna, hogy más legyen. Hogy ne hozzam többé kényelmetlen helyzetbe. Mert azok, tisztán láttam, elriasztják tőlem az embereket, akikre pedig nagy szükségem van. Ő azt vette, hogy az igazság akkor is az marad, ha az ember egye dül van vele. Én meg azt, hogy mit sem ér az igazság, ha másokkal nem tudjuk megosztani. Hogy jobb a féligazság, amelyet mások is vallanak, mint az egész, amelyre egyedül bólogatok. Nem értette, hogy az őszinteség miért lehet kárteknő? Ki haragudnék az orvosra, aki megállapította a torokgyulladását? Meglepő, hogy az emberek irtóznak a világoasságtól. Ami pedig valósággal megrendítette, de úgy, hogy napokig nem evett a szomorúságtól, az az volt, hogy művészársaim nem is törekzenek a tisztaság, a tökéletesség felé. Hogy kompromisszumot kötöttek önmagukkal és a társadalommal és nem is kívánnak átmászni a maguk alacsony kerítésébe. Egy bizonyos időpontban le, mérték önmaguk képességeit és belenyugodtak az eredménybe. Nem lázadonak emberegük korlátain, nem rázzák, mint a katreceből szabadulni akaró majom, nem igyekeznek a valóság, a szemmel látható, kézzel tapintható realitás felé. Nehéz combok viszik őket és nem is álmodnak arról, hogy felrepüljenek. — A forma felfalja a lényegét, a külső megesszi a belsőt, a test megemészti a szellemet... — mondta egyszer és hozzátette: — én ezt másként képzeltem... Azt szerette volna, hogy én legyek kivétel. Azt, hogy én legyek a szent. Fárhad-

atlan muzsa volt. Én pedig nem voltam szent. Nem erzek rá hivatást. Szép, különös, értékes képeket akarok festeni, hírnevet és nyugalmat akarok, kényelmet és gondtalanságot. Képtelen vagyok minden műveimet vérben és izzadságban, kínban és a legnagyobb erőfeszítéssel elkészíteni. Jelenlétében úgy éreztem magamat, mint a kiugrott pap, mint az ifjúkori ideálokat megtagadott forradalmár, mint az utcasarokra került lány édesanyja előtt. Gyakran kérdeztem magamtól, hogy szeret-e? Szeretett, gondolom, de rosszul. Szerelmét attól tette függővé, hogy mennyire hasonlítok rólam való elképzeléséhez. Én pedig azt kívántam, hogy szeressen úgy, amilyen vagyok. Hibáimmal, gyengeségeimmel, érdeklődéskajmmal, a fizikai örömhöz való ragaszkodásommal: szegényen nem lehet boldog az ember, gazdagon is csak ritkán.

Együttlétünk öt és fél esztendeje alatt számos hibát követtem el. Ezek közül a legnagyobb az volt, hogy állandóan tanítottam. Attól való rettegésben, hogy egyszer Racineről beszélve nem fogja tudni, ki-ről van szó, többszörrel töltöttem belé a műveltséget. Minden szenvedélyesen érdekelte és hatvanhat hónap alatt annyit tanult, mint én harminc esztendő stúdiumaival. Azzal a különbséggel, hogy az ő agyában minden megragadt: forma, szín, név, évszám, ritmus, dallam, míg én sokmindent elfelejték.

De ha lett volna bennem annyi bölcsesség, előrelátás és szerénység, ha kevésbé lettem volna ambiciózus, otthon tartottam volna, eltitkoltam volna az emberek elől, úgy, mint aki négy fal között zárkózva morfiomot fecskenéz karjába. Ilymódon bizonyára ma is mellettem volna. Mert amit a legkevésbé tudok elfelejtani az a teste, egyszerre hideg-meleg szerelme, az enyémhez idomuló kedvtelése, örömeink találkozásai, vágyaink közös ébredése és elalvása, lehelete, félhangjai, nevetése, s feltörő zokogása...

Elvittem Olaszországba, végigautóztam vele Északamerikát, megmutattam neki Japánt és a csendes-óceáni szigeteket, Indiát, ahol őseit kereste, Ausztráliát és Újzelandot, mindent, ahova eljuthattunk. Mivelhogy mindenáron meg akartam örízni. Személyemen és művészetemen felül a csodálatos világ emlékeivel is magamhoz kívántam láncolni. Mivelhogy egy éjjel Korfu szigetén, a szabad ég alatt azt álmodtam, hogy elszökött és kiabálva, verejtékben fürödve riadtam fel. Elképzelhetetlennek tűnt az élet nélküle. És mégis élek.

A férfi öző. A művész kétszeresen az, mert a him egoizmusát megtetűzi a gyereke. Így sokáig fel sem merült bennem a gyanu: vajon ő boldog-e? S amikor felferültem, rövid néhány perc felforgása alatt magambiztosan igennel válaszoltam a kérdésre. Tökéletes szerelmi harmóniában élünk, egymás jólmére. Minden anyagi jóval ellátam: otthoni ruhát, civilizációt, műveltséget, megbecsülést adtam neki. Általam valaki lett. Hiuságát kielégíttem, mindenfelé elvittem, a nyilvánosság előtt királynőméként kezelttem.

Nem mondhatom, hogy igényes volt, de azt sem, hogy együttlétünk éveialatt egyetlenegyszer is visszautasítottam volna valamely kívánságát. Csak fagyaltot adtam neki ritkán, pedig imádtam, mert attól rendszeresen görcsös fejfájást kapott. Olykor abba hagytam azt, ami számomra a leg-többet jelenté, a festést,

mert játszani volt kedve... Oh, hogy tudott játszani! Milyen naiv gondtalansággal! Ilyenkor egyszerűen nevetett, minden mellékgondolat, minden árnyék nélkül. Különben mindig kettő volt, már mondtam, mint az ember és árnyéka, mint a víz és a csobogás, mint a pohár és hangja, mint az asztal színe és formája... nem tudom, hogy megérted-e? Játszott, órakon keresztül. Sikoltozott, ha a kerti bokrok egyikében rábukkantam és könyörgött, tegyek úgy, mint ha nem fedeztem volna fel buvóhelyét... Egyszer napokig vigasztalhatatlan volt, mert az egyik kiscsibe megneheltet rá és nem akart enni a tenyéréből.

Ha ma meggondolom, mégsem volt boldog. Erre következtetnek azok a szavai, amelyek valódi értelme csak most nyílik meg előttem. Egy este, vacsoránál, ezt mondta: — Megváltoztattál, J. J. Nem vagyok már az, aki voltam, amikor betörésen értél, s nem vagyok az sem, akire szükségem volna. Nem illek bele a te világodba, annak fényébe... Az a világ, amelyet érted elhagytam, már nem az enyém, idegenül mozognék benne. És ebben a te világodban ugyan-ugy idegen vagyok...

Csak félig hallottam beszédét, közeli kiállításom járt a fejemben, a meghívók, a plakátok színei és nagysága, a vernisage. — Ugyan, Marika, gyerekségeket beszélsz, — mondtam, hogy gyorsan, viltá nékül elhessegessem borus gondolatait. — Szeretjük egymást, boldogok vagyunk, ez az igazság. Már akkor gondolt az elmondásra, hiszen megmondta, hogy a régi világába már nem tudna visszatérni, tehát kereste a helyét, ahova elmenekülhetne. Biztosra veszem, hogy valamire várt, talán valami csodára, változásra, ami megmáshatná szakítását tervét. Amit azelőtt sohasem tett: a nyitott ablakon keresztül figyelte, mint dolgozom. Amikor a tükörről észrevettem, nem szóltam. Azt hittem, ez is gyerekes játék, s nem akaram örömetől megfosztani. Aztán: figyelte, mint alszom. Mikor úgy vélte, hogy álmodom, fölém hajolt és hosszan nézett. Talán sirt is, egyszer úgy tűnt. De nem szóltam, bizonyára gyávaságból. Attól tartottam, hogy valami kellemetlen igazságot mond, mint akkor, amikor meztelenül rohagált fel-alá a szobában éjnek idején.

De másnap átrendezte az ebédlőt és ez megnyugtatótt. Aki el akar menni, nem tolja el helyéből a szekrényt, annak ugyanis mindegy, hol áll. Tíz nappal később, egy este, Párisból visszaérkezve nem találtam. Végigkutatam a kastélyt, a kert minden zugát, sehol sem volt. Egyszerre megszökölt a telefon. — Bonsoir J. J., — mondta kedvesen, nyugodtan, békesen. — Hol vagy? — kérdeztem izgatottan. — Messze tőled... — felelte kissé szomorúan. — Mondj meg, hogy hol vagy, azonnal értem megyek! — kiáltottam. — Ne gyere J. J. Nem megyek vissza. — Miért nem, az Isten szerelméért? Mit tettem? Legbántottalak? — Nem. Megpróbáltam határozott lenni. — A feleségem vagy, itt a helyed. — Ez a törvény. De minket más törvények kormányoznak, J. J. A feleséged vagyok, de nem ott a helyem. Nincs szükségem rád. Karriert csináltál. Boldog vagy. Számodra az a boldogság, nem én. (Vége a 10-ik oldaton)

# Legyünk elégedetlenek!

# Szemelvények a jazz történetéből

A cimbea foglalt felszólítást, anélkül, hogy valakinek ajkáról elhangzott volna, aligha teljesítették valahol oly szívvel-lélekkel, mint ahogyan ma Izraelben teljesítik.

A Magyarországról Kanadába, Ausztráliába, vagy más idegen országba szakadt zsidó tisztviselő, vagy kereskedő szorgalmasan, többnyire kétkézi feketemunkával igyekszik megkeresni kenyérét és örökre hálas minden pofonért, mely aznap elmaradt. Minden subancnak, kuciporos gyereknek, aki zsidóvalta ellenére szóbaáll vele, vagy gyermekeivel, minden adónak, aki a zsidó pénzt — ha csak részleteiben is — de többé-kevésbé megfizeti, vagy, ha nem is fizeti, de legalább nem büdösszidőz a nemfizetés közben.

Az Egyesült Államok öt-millió zsidója örül, büszke, boldog és hálas, mert négett sokkalta szívesebben lincselnek meg (egyelőre), mint zsidót és nem minden szállóban, üdülőben és a kenyérkereset nem minden ágában és nem minden nap és társaságban döbbennek arra, hogy zsidónak-e.

Röviden: A galuti élet lenyeg tejfől. Ott így folyton-folyvást lehet elégedni és újajéledni. Az is meghatározó, szép és vonzó, hogy ha valakit tárgyalás nélkül felakasztottak, idő múltán az özevgyől udvariassan bosszánatot kérnek és dísztemetést rendeznek.

Nem csoda, hogy ezt a sok galuti okot és sok egyéb, mely elégedettségre csábít és kényszerít, azt az elragadtatást, melyet a kelet-európai zsidó érez, ha valamely nap a Slansky-per, vagy orvospér elmarad, Izraelben fájdalommal kell nélkülözni. Ennek lehet örülni egy napig, lehet kettőt. Kivételnek akár álló esztendeig is. De azután megszokja az ember, mint cigány az akasztást. Tehát Izraelben vége a nagy galuti örömeinek.

Az izraeli zsidóból biányzik annak a tudata, annak az öröme, hogy aznap valamitől megmenekült. (Hiányzik az ezáltal kapott ösztönzés is). Természetes tehát, hogy öröm nélkül nincs megelégedés.

Nem hiába mondta báró Eötvös József, hogy valóságos boldogság csak a reményben és a visszaemlékezésben van. Az emlékelnek pedig zsidótörvényiek, auschwitziak, ha megugyis igyekszünk azokat a tudatunk alá nyomni. Reményeinkben viszont a számkivetésből való megváltás már nem szerepel. Mitől legyünk tehát boldogok, elégedettek?

Természetes tehát, hogy elégedetlenek vagyunk.

Embere válogatja — no meg intelligencia kérdése is mondható, — hogy ki mire önti ki elégedetlenségének csordultig teli poharát.

Az éghajlat — így kezd a derék cseledei, vagy marosvásárhelyi — egyszerűen türelhetetlen.

Hát persze, hogy türelhetetlen, hiszen már a zsidóvér-

Irta: Dr. Heller Imre

tól csopogó Európában megtanultuk, hogy:

Nyáron nagyon meleg van, Télen nagyon hideg van, Gyakran esik az eső, Soha sincsen jó idő.

Csak hogy Európában, ahol meg fiatalabbak voltunk, ha meleg volt, ha hideg volt, ha esett az eső, el lehetett küldeni a Marcsát hideg sörért, vagy a Pista bácsit szénért. Küldték is őket és ekkor — csodálattosképpen — csak az ő részükre volt hideg, vagy meleg, vagy kedvezőtlen éghajlat. Csak az a baj, hogy azoknak a népeknek az útja, melyek csak a Marcsákon és Pista bácsikon keresztül ismerik meg országuk éghajlatát, a tapasztalat szerint Auschwitz, vagy a Mussa Dagh felé vezet, mer a Marcsák és Pista bácsik, ámbár áldozatosak és jónelvetek, körlehetetlenül és sorsszerűen, jobban emlékeznek a zsidókérdésre, mint az új olék. Az egyszerű gyerekek is, meglátván az orrszarvút, elkijártotta magát ijedtében: Ilyen állapot nincs!

Ez a lényeg és emellett eltörpül az igazság, hogy az izzóbb nyárért kárpótolt az enyhébb tél és a fásítás — melyre ugyan közzvéleményünk édeskeves figyelmet fordít, — e téren is javulást kell, hogy hozzon. Az éghajlattal nem érdemes türelmetlenkedni. Legfeljebb fát érdemes ültetni.

„A feketék teszik élethetlenné az életet Izraelben” — folytatják egyesek — „Torban, hivatalban, mámbárban kibíratatlanok”.

Az vesse rájuk az első követ, aki románt lengyelt, vagy magyar olék meg nem látott torban viselkedni. Viszont Izraelnek azt a mese-szép zöld följét, amit a témániai például Eljákim sziklarengetéséből varázsoltak elő, nem is két esztendő alatt, mi nehezen tudnók utánuk festeni. Az ismertem új olék meg se próbálnak.

Fájdalom és rossz kedv nélkül meg kell szoknunk a tudatot, hogy szöszke, kékszemű, patyolatbőrű Béla fiam és Julis leányom, majd idővel megbarnulnak, meg-sötétednek. Szorgalmas témáni testvéreink meg idővel hozzánkvilágosodnak. Egy-két nemzedék és kezdhetjük az öskutatást (már akinek ebben kedve telik) ottan, ahol a külszín már semmit se mond. Kötelezően kijelentem, hogy semmi kifogásom az ellen, ha témáni vót, vagy menyet hoznak majdán haza — feltéve, hogy az illető jól beszél magyarul, vagy tótul — és, ha csak lehet, mérnök legyen, hogy beszélni lehessen vele.

Szóval a feketéknél csak egy lényeges dolog miatt tudnók elégedetlennedni, amiatt, t. i., hogy az európaiak nem mutatnak nekik valami ragyogó példát. Az új, pesti zsidók legalábbis nem nagy mértékben.

Folytathatnám. Nem beszem. Rátartó ember csak ott elégedetlennedhetik, ahol maga is a megoldás útját járja. Ahol van megoldás. Ott, ahol van tenni-való és mégse tettem semmit, vagy eleget. Elégedetlen kedni szabad, ha magam járok elől a jó példával a megoldásban. De nem járunk és Pesten se járunk. Pedig most Izraelen követeljük azokat a pénzeket, amelyeket, noha akkor még megváltak, Pesten mindig elfelejtettünk az MCSZ-be vagy a KKL-nek befizetni.

Szabad elégedetlennedni, kell is, hogy nem ültetünk elég fát, de ezt a elégedetlennedést úgy kell kezdeni, hogy az ember a tulajdon két kezével hozzáfog az ültetéshez, felhordja a földet és ha nem sikerül, újrakezd. Aztán biztosan sikerül. Szabad elégedetlennedni

és kell is, ha valamelyik iráki nem áll be a sorba, de még jobban akkor, ha az új olék minden ok nélkül megkülönböztetett bánásmódról tart igényt, többet kíván, mint ami neki kijár.

Szabad elégedetlennedni, kell is, ha valamelyik tisztviselő, vagy kereskedő, vagy gyáros nem a tisztesség útját járja. De az államot, a várost, a közösséget magunknak se szabad megkárosítanunk. A közvagyon fogamat nekünk is ismerünk kell! Vízvezetékfolyin-hagyásnál és feketézésnél, villanypocsékolásánál és adó fizetésnél, anyaggazdálkodásánál egyaránt.

Az az elégedetlenség, mely Izrael népet többrémelésre, a törvény követésére, a rend szeretetére, faültetésre, és igazmondásra, szerénységre akarja vezetni, — példamutatással — az szent, tiszteltreméltó, próféta, élmelegkedés. A télen kritizálás, mely mögött nem áll önfeloldozó mult, vagy jelen, csak mozdulni nem akarás, mely csak meddón azt kívánja igazolni, hogy az elnyomatás galutja felsőbbrendű a mi szabad országunknál, hogy Auschwitz csak tévedés volt, hiszen szerették mindenütt a zsidókat, hogy feketézésből jobban lehet élni, és kell élni, mint munkából, hogy a pusztaj vándorlás után kövvetkező keserves honfoglalás előtt és helyett az egyiptomi husosfizekakat kell választani, hogy az a tízmillió magyar, aki közül közel tízmillió nézte végig megelégedetten, mukkanás nélkül legyilkolhatásunkat, mind szentek az itt szenvedett honfoglalókkal szemben, az bűnös, veszedelmes, gonosz és hazug elégedetlenség. Mert létünk gyökereit rájja, mert a zsidót a tüzes lelkesedéstől, a tétl-vágytól, a termeléstől, az élettől akarja elkidvetleníteni és a népi halál útjára, az auschwitzira terelni.

Szent az az elégedetlenség, mely az öregek és csökegyent munkaképességük kegyereért harcol. A zsidó közvéleménynek élesen szembe kell szállnia a bűnös és veszedelmes, kitartott kutmérgezőkkel, mert

Oroszlánok nem tudtak tönkretenni És most e tetvek egyenek-e meg?

— Halálisan megbántsz, Marika, mondamba öszinte keserűséggel — Alkunk után volt a szerelem, a házasság, a kastély, Costa-Rica, Roma.

— Igen. Szép volt, J. J. nagyon szép. De inkább szíved belsejébe utaztattál volna. Az mindig zárva maradt előttem. Ön teljesen adtam magamat, te csak részben. Egészert pedig egészen kellett volna.

— Lehet, hogy igazad van, Marika.

— Azt hiszem.

— Próbáljuk meg újra. Visszajössz?

— Egyszer. Talán.

— Hová mégy?

— Hosszú az út és sejttem a végét.

— Nem értem.

— Kár. Pedig azt hittem, hogy öt és felesztendő után már érteni fogod beszédemet. De ennyire én, a nő, nem lehettem fontos neked.

— Fiatalok vagyunk, még helyrehozhatjuk a mulasztottakat.

— Lehet, J. J. De hogyan

Louis Armstrong a megmondhatója, milyen nehéz és rogos utat járt be a jazz-művészet addig, amíg eljutott fejlődésének mai stádiumához. Hogy „jazzművészet” alatt nem Elvis Presley-t és örjögő társait érttem, arra írásomban bátor-kodom rámutatni. A „bátor-kodom” kifejezés valóban idevágó, mert nemrégiben vertek meg Londonban egy filmkritikust, aki Elvis Presley filmjéről becsmerőleg nyilatkozott.

Buddy Bolden, Louis Armstrong, Benny Goodman, Dizzy Gillespie, Stan Kenton, Gerry Mulligan, Dave Brubeck. Hét név, hét fontos állomása a jazz történetének.

Buddy Bolden 1868-ban született, New Orleansban. Főhangszere a cornet (a trombitánál kisebb billen-tyűs hangszer) volt, de játszott zongorán és néhány más fuvóhangszerezen is, valamint művésze volt az akkor igen használatos és közkedvelt bendzsónak. Zenekara 5-8 tagból állt és 18 éves korában alapította. Műsorán a „divatos” táncok, polka, ragtime, blues, stb. voltak. Louis Armstrong, aki Bolden fénykorában 7 éves volt így nyilatkozik: „Ő volt a legerőteljesebb hangu trombitás, akit valaha is ismertem. Emlékszem, egyszer a szobámból hallottam, hogy Bolden a parkban játszik zenekarával. A park 10-12 mérföldre volt lakhelyemtől”.

Louis Armstrong neve nem ismeretlen még azelőtt sem, aki nem jazz-kedvelő, neve úgy összeforrt a jazz történettel, hogy lehetetlen nem szuperlatívuszokban beszélni róla. Rex Harrison jólmisem zenekritikus írja a róla szóló tanulmányában, hogy Louis annyira együtt élt a jazz-szel, hogy az már bosszantó. Az ember akárhová lép, mindenütt belökiük.

Népszerűsége óriási, de egyenes arányban van tudásával, különben a kis meztel-lábas négergyerekek nem vergődhetet volna fel a new-orleansi homoktengerből a Carnegie Hall-ig. Pénz-arisztokraták vetélkednek érte és zenekaráért, akik között nem egy 25-30 éves játszik Armstronggal. (Jack Teagarden trombonos, Pe-enat Hucko, klarinetos). A zenekar összetétele általában a következő: zongora,

Irta: Velvart Richard

dob, nagybőgő, klarinét, puzón, trombita. Műsorukon szerepel a Chicago stílustól a blueson át minden ismert zenei stílus, a zenekar egyénisége megfelelő előadás-módban. Ugy trombita stílusa, mint hangja (ha egyáltalában hangnak nevezhetünk egy rekedt, artikulációs éneklést) iskolát teremtett. Abban az országban, ahol szinte naponként tűnnek fel a tehetségek, ebben a műfajban Louis Armstrong népszerűsége nem sikerült elhomályosítani az elmúlt negyven év alatt. Tehetségével, személyi varázsa-val, humorával, vigyáz erre és a millióira.

Benny Goodman volt a harmincas évek legműveltebb, legiskolázottabb zene-sze. Zeneművészeti főiskolát végzett és tanári oklevelet szerzett klarinét tanza-kon. Budapesten is járt s mint Bartók Béla tisztelője és barátja együtt játszottak Bartók klarinétre írt szonátáján. Zenekara állandóan változott, mert összeférhetetlen természete miatt a próbák főrésze vitával telt el. A Benny Goodman zenekar ugródeszka volt a világ-ur felé. Teddy Wilson, Gene Crupa, Lionel Hampton, Harry James mind töle indultak el a siker útján. Leginkább blues és az úgynevezett „Hot Jazz”-t játszotta, vagyis a témát kórusban játssza a zenekar, majd megadott ütemszámig egyenkénti hangszeres variációk következnek. Együttese 4-8-16 tagból állt és a legismertebb volt közöttük az ugynevezett Goodman-kvartett. Gene Crupa dob, Teddy Wilson zongora, Lionel Hampton, vagy Red Narvo vibrafon és Benny Goodman. Goodman ma is az amerikai jazz egyik vezetője, akinek technikai tudását hangszerében eddig kevesen szárnyalták tu.

„Dizzi” Gillespie és a bebop. Az 1940-es évek nagy fejlődést jelentettek a modern jazz történetében. Dizzi Gillespie és a tragikus sorsú Charlie Parker voltak a bebop megalapítói és művelői. Mi is az a bebop? Pontos definíciót meg Marshall Stearns „jazzológus” sem ad, csak azt említi meg, hogy valóban a bebophoz tökéletesen urálni kell a hangszert. Öszintén megvallom bár utána néztem a bebop szakirodalomnak, említésreméltó még sem találom bebop definíciójával kapcsolatban. Az egyik kritikus szellemes megjegyzése: A bebop a már amugyis felismerhetetlenségig variált téma továbbvariálása.

Dizzy Gillespie egyik legnagyobb sikerű bebop lemeze egy Lemon Drop (citromcsepp) nevű zene-szám volt, amit az együttes kórusban énekel a OOB-LU-BEE OO-BOP, OOB-LU-OOB-LEE BOP szellemes szöveg-gel. Gillespie trombitahangja előtte sohanemismert hegedűhang magasságokig szárnyal és folytonos” magassági harcban áll” „Cat” (macska) Andersen nevű ugyancsak néger trombitás, aki Duke Ellington zenekarában játszik. Charlie Parker csodálatos széphan-ja altonaxofonossal, akinek Ellington szerette Sophisticated Lady című lemeze (hegedűkórus) még ma is bestseller Amerikában. Né-hány évvel ezelőtt családi okokból öngyilkos lett.

Stan Kenton a „Progressiv Jazz” megteremtője. Zenekara 18-24 tagból áll és kóruszenét játszanak. Az egyes számok hangszerezése mesteri. A kezdeti időszakban 1948-50 Stan Kenton és Vido Muss, a későbbiekben Pete Rugalo hangszereit. Kenton használt először a modern jazz történetében, hegedű-kórust és olyan hangszereket, amelyek eddig mint jazz hangszerek ismeretlenek voltak, úgy mint fuvo-

la, franciakürt és oboa. Műsorán a szólóhangszerek versenyszereplője szerepelt a legnagyobb sikerrel. Az Artistry in Bass (a nagybőgős Safransky) az Artistry in alto (altosaxofonos Vido Mussa) az Artistry in trumpet (a trombitás Maynard Ferguson) művészetét dicséri.

Mulligan és a Cool jazz (coll - hűvös) neve összeforrott hiszen ez a 26 éves bariton saxofonos új stílust kreált. Zeneiségében nem sok új, de a hangszerek összeválogatása szempontjából valóban újszerű az együtt tete. A Mulligan sextett áll: dob, bőgő, trombita, bariton saxofon, puzón és tenorszaxofonból. Érdekes újítás a zongora hiánya az együttesből és így a ritmus-hangszerek (dob, zongora, bőgő, gitár) ez esetben csak a dob és a bőgő. A témát a fuvóhangszerek együtt hozzák három különböző intonációval, majd mindegyik hangszert szólózik. A Mulligan együttesben működő Chet Baker (22 éves) a világ első trombitásai közé számít. A Cool Jazz tökéletes művelése, nagy elméleti felkészültséget követel. Elterjedtsége óriási, legjobb külföldi művelői a svéd Lars Gulin és társai.

Dave Brubeck és Paul Desmond a megalapítói kórusuk legmodernebb jazz-zenejének. Brubeck pianista, Desmond altosaxofonos. Négytagú együttesnek felállítása a következő: dob (Joe Dodge), bőgő (Bob Bates) altosax (P. Desmond) és zongora (D. Brubeck).

Brubeck akárcsak a modern jazz-instrumentisták bármelyike akadémikus fokozat kezei hangszereit. A bachi fugametek s a téma variációk felépítése szenális hangszerezésre vall. Legismertebb számuk a Duke Ellington által közismert „Take the A Train”. Ennek szellemes megoldása (ritmus képletek, zongora, dob együtt és zongora, szaxofon fugametek) iskolapéldája a Brubeck stílusnak. Paul Desmond méltó társa Brubecknek és Charlie Parker halála óta a legnagyobb altosaxofonos az újkori jazz-nek. Rajtuk kívül a „Modern Jazz Quartett” (melynek a Brubeck együttesével ellentétben minden tagja néger) az aki a műfajt fejleszté és szintén művészi tökélyre emelte.

Tanulmányom elején megemlíttem, hogy szókot Elvis Presleyről és a Rock'n Rollról. Am oly sok nagy név és zenei újító kíváncs-zik tollamra, hogy ha őket nem említettem akkor a delirium tremens zenéjét az ideggyógyászokra hagyom. Tudom sokakról elegendetnem. Nem tértem ki a Dorsey fivérekre, a repülőgéppel lezuhant Glenn Millerre, Artie Shaw, Harry James, George Shearing, Errol Garner is kimaradt tollamból, de a nevek mindegyike külön tanulmányt érdemelne.

Írásomnak csupán egy céja van. Rámutatni arra, hogy a jazz igenis tudomány, zenei tudomány, amelynek a náciizmussal ellentétben első főiskolai professzora a budapesti Seiber Máttyás, jelenleg Londonban élő neves, modern zeneszerző volt Frankfurt am Mainban, s amelyet ujabban amerikai egyetem tanárgyként írtattak be és nem a mostohagyermek a művészetek nek. Ennél mi sem zölhat meggyőzőbb erővel, mint az, hogy az egyik ilyenirányú főiskolán a világhírű karmester Mozart, Beethoven, Bartók műveinek hű interpretátora Leonard Bernstein ad elő.

Vigyázzon jobban arcbőre szépségére Forduljon kozmetikai szakunkhoz s már az első kezelés eredményt fog látni. **MIRJAM kozmetika** T.A., Allenby 25. Tel. 62678. Új oléknak kedvezmény.

FÉ A F Nap-nap után ülnek az egész mozivásznak előtt replőnővel együtt kedvenc co együt üdözik a banditákat vagy együtt lépdelnek komolysággal a s éretében a s lépcsőkön. Nagy éhes szemekkel filmrajongók a woodi és egyéb tim életéről szó kat. Az összes egymásután nyil egyes filmcsillagból rekrutáló és a már egyébk kivül feleletessé got profetszke tuszra csábítják folyóiratok f hangját, a szelle ismert kiváóság káját a tömegek sedése teljesül. Elképzelhetetlen filmek rekordere nek el, a nag

A francia és folytonosan nag tékben nyomják pai picáról a celluloid-termék cia és olasz fil ma, a színészel fényképezése m nyezettettb am kusoknak is jo mint a benna filmművészet. európai sztár Hollywoodba, a keresen rival amerikai „ór kel”, akiknek a folytatott harc re még sikerül niok. Az is ér ség, hogy az a mekben bemuta nyos luxus, a 2 vány fűrdőszob jellegű színezés ben felöltözött iően levetkezett megjelenése se már az átlage mozilátogatót és gi trükkök már nok arra, hogy mindennap ke jai elől az illuz kitések. Egyes rek a válság fe Nagy Frigyesét ig történelmi fi tásába, gigászi dukciókba kezd lial időktől a szárokig is mir mas témát m hogy a fenyege lást feltartoztat A filmkrisz te az európai prod nyegeti. A cool napra nő. Ha veszük, hogy minőségű film kb. 500 ezer izt kerül, egy a és a szórakozás lemevetélevel láthatja a kock vüli voltát. A statisztikája az hogy Nyugat kivételével a fil szágok exportje lecsökent. A filmipar sikere kább jellegzet nyugatnémet fi ja, a felhasznál nem nagyon v zöld mezők, fek

AA-MAT-  
MENTESEN  
vásároljon  
részletre  
eredeti áron  
Supergas-t,  
bürtort, terrasz-  
bürtort, mosó-  
és varró-  
gépet,  
radiót,  
párkát,  
női- és gyermekruhát,  
textilt, cipőt, gyerekágyat, opti-  
kai cikket, galanteria-áru,  
kiszert kerékpárt, agyműt.

**TAAM-HAIM**  
Hamarán! Tilos elhárítani!  
27 ALLENBY RD TEL. AVIV  
Last Shop in Har Herzliya Phone 22088

**EDEN**  
Reh. Bialik 8. B.  
JERUSALEM.  
Összes szobák 3  
fürdővel. — 1  
IL. 13.500 naponta  
téltek bele

TEL. 756  
HIRDETESEK  
VESZ EJJEL  
**BODN**  
BNE-BRAK, A

oboa. Mühangszerek sa szereb sikerrel ss (a nagy- ) az Ar-osaxofonos Artistry in bitás May-művészetét

Cool jazz heve össze- a 26 éves új stílust ben nem hangszerek zempontjái az együtt szextett mbita, ba- zón és ter- drékes uji- nyánya az y a ritmus- zongora, etben csak . A témát ek együtt önböző in- mindegyik t. A Mulli- működő res) a világ közé szá- tökéletes iméleti fel- tel. Elter- gjobb kül- svéd Lars

és Paul lapitói ko- ebb jazz- eck pianis- szaxofonos, esének fel- kő: dob (Bob Ba- Desmond) Bruebeck). ak a mo- mentisták Emikus fo- gyszerűt. A k s a téma z szeniális vall. Leg- k a Duke közismert in". Ennek dása (rit- ngora, dob a, szaxofon kolapédája snak. Paul ársa Brue- rie Parker nagyobb al- újkorri jazz- űl a „Mo- ett” (mely- együttessel den tagja műfajt fej- művészi tö-

elején meg- szólók El- a Rock'n sok nagy gy kívánko- gy ha őket akkor a de- zenéjét az a hagyom- elfeledkez- ki a Dor- a repülőgé- lenn Miller- Harry Ja- bearing, Er- maradt tol- evek mind- ulmányt ér-

sapán egy utatni arra, s tudomány, amelynek tti időben professzora a er Mátyas, ban élő ne- zeneszerző am Mainban, ban ameri- antárgyként nem a mos- művészetek sem szíbat vel, mint az, ilyenirányu aghírú kar- Beethoven, k hü inter- ard Bern-

# FÉNYEK ÉS ÁRNYAK A FILMIPARBAN

Nap-nap után százezrek ulnek az egész világon a mozivásznak előtt, a főszereplővel együtt remegnek, kedvenc cowboy-ukkal együtt üdözik a menekülő banditákat vagy „Sissy”-vel együtt lépdelnek halálos komolysággal a császár ki- séretében a schönbrunni lépcsőkön. Nap-nap után egyes szemekkel olvassák a filmrajongók a nagy holly- woodi és egyéb sztárok in- tím életéről szóló pletyká- kat. Az összes országokban egymásután nyílnak meg az egyes filmszallagok imádo- bói rekrutáló filmklubok és a már egyébként is rend- kívül felületessé vált ifjúsá- got groteszk személyi kul- tuszra csábítják. A komoly folyóiratok figyelmeztető hangját, a szellemi élet el- ismert kiválóságainak kriti- káját a tömeges zúgó lelke- sése teljesen elnyomja. Elképzelhetetlenül gicces filmek rekorderedményeket érnek el, a nagy vedettek

Irta: J. Alexander

oriási tiszteletdíjakat zse- belnek be. És mindezek ellenére a be- avatottak már nemcsak a filmipar ragyogásáról, de hanyatlásáról és nyomorá- ról is beszélnek. A rendki- vüli gyorsasággal terjedő te- levízió nem az egyetlen ve- szély, mely a filmipart fe- nyegeti. Nem csupán a for- gatókönnyvek szellemtele- nése és a megfelelő után- pótlás hiánya veszélyeztetik a film jövőjét. Egyedül és kizárólag az igazi kultúra teljes hiánya, a buta, há- nyaveti felületesség az, a- mely a filmipart lassanként a szakadék szélére taszítja. Ezen a tényen az sem vál- toztat, hogy egyes filmszi- nézők, mint pl. Romy Schneider népszerűsége még egyre nő és még Izraelben is hatalmas rajongó-táborá- van.

## AZ EURÓPAI FILMGYÁRTÁS

A francia és olasz filmek folytonosan nagyobb euró- pái piacról a hollywoodi celluloid-termékeket. A fran- cia és olasz filmek tartal- ma, a színészek alakítása, fényképezése még a legelké- nyezettebb amerikai kriti- kusoknak is jobban tetszik, mint a bennszülött USA filmművészet. Egyre több európai sztárt hívnak át Hollywoodba, ahol azok si- keresen rivalizálnak az amerikai „óriásszínészek- kel”, akiknek a televízióval folytatott harcban egyenlő- re még sikerült helyt áll- niok. Az is érdekes jelen- ség, hogy az amerikai fil- mekben bemutatott szoká- nyos luxus, a fekete márvány fürdőszobák, a keleti jellegű színezés, a legsze- ben felöltözött vagy inger- lően levetkezett művésznők megjelenése sem elégíti ki már az átlagos amerikai mozi látogatót és ezek a ré- gi trükkök már alkalmatlan- nak arra, hogy a nézőt a mindennap keserves gond- jat elől az illúziókba men- kitsék. Egyes filmprodue- rek a válság felismerésében Nagy Frigyesről Napoleon- ig történelmi filmek gyár- tásába, gigászi tömegpro- dukciókba kezdtek és a bib- liai időkől a római csá- szároknak is minden alkal- mas témát megajánlanak, hogy a fenyegető összeom- lást feltartóztatassák.

A filmkriszist természetesen az európai produkciót is fe- nyegeti. A kockázat napról napra nő. Ha számítá- sba vesszük, hogy egy átlagos minőségű film manapság kb. 500 ezer izraeli fontba kerül, úgy a kölcsönidőnk és a szórakozási adók figye- lembevételével a laikus is láthatja a kockázat rendki- vüli voltát. A filmgyártás statisztikája azt mutatja, hogy Nyugatnémetország kivételével a filmgyártó or- szágok exportja mindenütt lecsökkent. A nyugatnémet filmipar sikere annál in- kább jellegzetes, mert a nyugatnémet filmek témá- ja, a felhasznált elemek nem nagyon változatosak: zöld mezők, fekete erdő, al-

A rendszeresen megtar- tott locarnói és cannesi filmfesztiválok, melyek a legyártott új filmek kriti- kus szűrését szolgálják, csak részben hatnak stimu- láló erővel a filmgyártásra. Ehhez járul a megfelelő for- gató könyvek hiánya és a szcenáriumírók szellemte- lensége, lelki üressége. Ma- napság a filmtársaságok már vagyontokat fizetnek ki jó forgató könyvekért, de még ez a csábítás is csak kevésbé használ. Természe- tes, a franciáknak vannak még jó filmíróik, mint pl. Jean Cocteau, a lengye- leknek meg van a fiatal Marek Hlasko, aki nemré- gen, mint hivatalon vendég nálunk is járt és aki szer- zője volt egy elsőrendű film (A nyolcadik hétköznapi) forgató könyvének. Még maga Jean Paul Sartre is beveti olykor egyszerű te- hetségét, hogy igaz tartal- madjon adjon a hideg filmsza- lagoknak. De ezek a keve- sek alig tartóztatják fel a filmipar fenyegető össze- omlását. Az év elején az is- mert német filmszakértő, Wilhem Herrmann nagy feltűnést keltő cikkben fog- lalkozott a tömegszórakozás legfőbb eszközeivel, a film- mel. Herrmann azt írja, hogy a sikeres írók legna- gyobb része csak ritka eset- ben hajlandó hozzájárulni könyveinek megfilmesítésé- hez. Különösen megemlíti Thomas Mann, akit az iro- dalom Olympusáról csak egész kivételesen lehetett a filmgyárral való együtt- működésre bírni.

Ami a franciákat illeti, el kell ismerni, hogy művé- szeik kiváló teljesítménye, a csodálatos miliórtrajz, me- lyet a realiztikus szemmel figyelo filmkamera tár- elénk, nagy kulturális érté- ket ad a filmjének, me- lyeket az európai filmgyár- tás legelső termékeinek te- kinthetünk. De ugyanakkor meg kell állapítsuk, hogy még a francia produkció- terén s vannak kisiklások. Mint például a nagy nép- szerűségnek örvendő Bri- gitte Bardot vetkőződései és Eddie Constantine-nak a szellemtelenségben egyedül- álló filmjei. Ez az a pont, ahol a legtöbb jóérzésű film- kritikus már annyit epé- hányt. Mert a szigorú cen- zorok ugyan hunyorgatva, de elnézik Brigitte Bardot sexy-jeleneteit, másfelől azonban tiltakoznak a rea- listikus miliórtrajz ellen, mely a szent és sérthet- lennek tekintet társadalmi intézmények és erkölcsé- es kritikáját tartalmazza. Olyan színészek, mint Jean Gabin, az elhunyt Louis Jouvet és Jean Louis Barrault rendezők, mint Marcel Carné, André Cayatte tekintélytparan- csoló kezesei a francia film- iparnak. Az ő művészetük — ha az olaszoktól eltekint- tük — összehasonlítha- tatlan. Ezzel szemben két- ségtelen, hogy a két Duna- vig gyermeke, a szép Romy Schneider még sok örömet fog szerezni rajon- góinak a széthullt osztrák császárság árnyékában.

## HOLLYWOOD GYENGEI

Az európai helyzettel szemben Hollywood nehé- ségei még nagyobbak. A tömegesen elszaporodott te- levíziós stúdiók az USA film metropolisát alapjaiban meg- ingatták. És Hollywoodban mégis azt hiszik, hogy to- vábbra is ki kell tartaniok a már régen ócskavassá vált nagy sztárok mellett, hogyha fáradsággal is, de még eredményt akarnak elérni. A régi, híres fil- mcsillagok ténylegesen még mindig a népszerűségi lis- ta elején vezetnek. Ennek ellenére azt hisszük, hogy komolytalan dolog 60 éves férfiakat játszani fiatal lá- nyok szerelemeként, mi- közben a telihold világítja meg a fülledt május éj- szakát. Ha mozi látogató kis- sé kéve érkezik a moziba, esetleg félreérthető az egé- szet és a történetet, mint apa és lánya közt lejátszá- do, törvénybeütköző erkölcsé- leneséget foghatja fel. Ez pedig semmiesetre se lehet érdeke a producereknek. És Cecil B. de Mille sta- tisztaezrei sem járulnak hozzá a bibliai jelenetek valószínű visszajelentésé- hez, eltekintve attól, hogy maga a forgatókönyv is már elég hamisítást foglal ma- gában.

## ÉRTEKES KULTURFILMEK

Az európai és amerikai kulturfilmgyártás az elmon- dottakkal szemben éles el- lentmondást mutat. Egy kulturfilm előadásának költ- ségei sokkal kisebb össze- get tesznek ki és a rend- kezésre álló, valóban jó té- mák száma is korlátolt, ami nagy mértékben serkenti a filmmemberek ezen területen való tevékenységét. Nálunk Izraelben éppen elég ko- moly ember szólalt fel már az ártalmas befolyású fil- mek importja ellen. Nem értjük tehát, miért nem hoznak ide több, igazi ne- velő és kulturhatású doku- mentáris filmet. Pedig a már legyártott hasonló fil- mekből nagy választék áll a kölcsönzők rendelkezésé- re. Hatóságilag kellene bele- szólniok abba, hogy a jövő- ben több ilyen kulturfilmet importáljunk. Felhívjuk a figyelmet az olaszok által Peruban és Délkelet-Ázsiában

# TUDOMÁNY ÉS HALADÁS AZ ATOMKORSZAKBAN

## ŐSKORI MŰHOLDAK

A Szeptnyikról, a szovjet- tudomány nagy vívmányá- ról kiderült, hogy egyálta- lán nem új, sőt ősrégi ta- lálmány. Legalább is ezt áll- itja dr. Skalovszki, a Szov- jetunió neves asztronómus, akinek szakkvéleménye sze- rint a Mars két holdja, a Phobos és a Daimus — mű- hold.

Dr. Skalovszki ugyanis ki- számította, hogy a Mars kö- rül forgó holdak közül üre- sek, tehát nem lehetnek természetes képződmények, mert ilyesmire nincs példa a világtér általunk ismert részében. A tudós ezért fel- tételezi, hogy magas intelli- genciájú marslakók készí- tették ezeket a műholdakat — igaz, hogy nem mostan- ban, hanem két, vagy három milliárd év előtt, amikor valószínűleg értelmes lények laktak a Mars-on. A két mű- hold súlya ugyan egyenként néhány száz millió tonnára becsülhető, de ez nem képezhetett megoldhatatlan technikai problémát magá- sabb intelligenciájú lények számára (ha a primitív földlakók többtonnás raké-

tát tudtak a világűrbe re- píteni).

A Mars atmoszférájában ma jóformán nincsen oxigén és így valószínűleg már nem találhatók magasabb- rendű élőlények ezen a boly- gón. De két-három ezer millió év előtt valószínűleg más volt a helyzet. Számos asztronómus hiszi, hogy va- lamikor ózónos atmoszférája volt a Marsnak és intelli- gens élőlények éltek rajta. Dr. Gérard Vauclair francia tudós éppen a napokban kö- zölte, hogy a Mars-on minden kétséget kizárólag még ma is van növényzet.

A földlakók csak 1877-ben fedezték fel a Mars két hold- ját. A Phobos 9280 kilomé- teryire van a nagy bolygó- tól és azt 7 óra 39 perc alatt kerüli meg. A Daimos távol- sága a Marstól 21.360 km és körfutása 30 óráig és 18 per- cig tart. Mivel azt ígéri a tudó- sok, hogy 30-40 év múlva már megindul a rendes ra- kétaforgalom a Marsra is, csak kis türelemmel kell lennünk, hogy megállapít- hassuk dr. Skalovszki me- rész állításainak helyességét.

## DULLES RÁKBETEGSÉGEK NYOMABAN

A washingtoni Walter Reed katonai kórházban, ahol a nagybeteg volt külügymin- isztert kezelik, újfajta el- járást vezettek be a rák- betegség megállítására és ennek segítségével a műtö- asztalon fekvő Dulles orvo- sai 12 percen belül megútá- ták, hogy rákdaganattal van- dolguk.

Még a második világhá- ború elején is csak akkor tudták megállapítani a rá- kot, ha már megjelent a vé- tes daganat. Közél 16 éve, hogy dr. George Papani- colau, az amerikai Cornell egyetem görög származású orvosa feltalálta a ma min- denütt használatos módszert: üveglapocskára kent vála- dékot polychrom festékkel befestek és mikroszkóp alá helyezik. A festék ki- emeli a beteg sejteket.

Most a Reed kórház két katonarovosa abból a Papani- colau által még nem is-

mert tényből indult ki, hogy a rákbeteg sejtekben emel- kedik a deoxiribonukleáris savtartalom (röviden DNA) és valószínűleg a ribonuk- leáris (RNA) sav mennyi- sége is. Ezt a két savat pe- dig gyönyörűen meg lehet színezni akrinid narancssá- rúval, egy fluorochrom festé- kkel, amely könnyen ve- gyül a sejtsavakkal és szí- vesen világít ultraviolet su- garak hatása alatt. A festék élesen kiemeli a beteg sejt- tet az egészséges sejtek kö- zül. A DNA zöldessárga fényben ragyog fel, az RNA pedig vörösből. A kiképzett szakember egy pillantásra felismeri a beteg sejteket.

Az eddigi kísérletek arra mutatnak, hogy ez az eljá- rás biztosabb, mint Papani- colau metodusa, bár ez még nincs véglegesen bebi- zonyítva. Egyik nagy elő- nye, hogy csupán 12 percet vesz igénybe az eddigi fél- óra helyett.

## EGÉSZSÉGÜKRÉ!

A franciák, akik a vizet csak mosakodásra használ- ják, aggódva várták az „Al- koholizmus problémáit tanu- mányozó közéleti bizottság” 223 oldalas jelentését, amely 5 évi szorgos munka után most készült el. Egyes ne- ves francia orvosok ugyanis azt hangoztatták, hogy a franciák túl sokat isznak.

A tudósok más véleményen voltak. A híres bortermelő Bordeaux egyetemének pro- fesszora például azt írta a jelentésben, hogy még nem érték el elégé a bor B-vi- tamin tartalmát. A borban több van belőle, mint a pia- cira kerülő szőlőlevek — mondja Ribéreau-Gayon pro- fesszor. Kollegája, Jacques Masquelier pedig arra a megállapításra jutott, hogy a bornak éppen olyan bac- cillusölő hatása van, mint a penicillinnek. Más tudó- sok viszont úgy találták, hogy eltűntek az alkoholiz- musból eredő májbeteg, a cir- rhosis veszélyét, mert a pá- risi kórházakban az ilyen

betegék 35 százaléka életben marad.

Az Orvostudományi Aka- démia csupán némi mérsék- letet ajánlott „Sok francia polgár mérsékletes ivásnak tartja napi két, három, sőt négy liter elfogyasztását”. Az Akadémia azt javasolta, hogy senki se igyon többet, napi egy liternél.

Egy pontban közös véle- ményre jutottak a tudósok. „A francia falvakban igen takarékosan bánnak a víz- zel”.

## A BACILLUSOK LEGYÖZ- TEK A PENICILLINT

Olaszországban most fo- lyik a nemzetközi konferen- cia arról az ijesztő jelen- ségről, hogy a bacillusok és vírusok túltették magukat a legmodernebb antibiotikus gyógyszereken. Már régeb- sora is ismeretes, hogy számos bacillus nem reagál többé a penicillinnel és újabb állan- dóan újabb és újabb anti- biotikumokat kell alkalmaz-

ni. Egy olasz tudós azzal a szélsőséges követeléssel állt elő, hogy az antibiotikus gyógyszereket csakis a leg- súlyosabb esetekben alkalmazzák és ehelyett térjenek vissza a régmódi antiszepti- kus kezeléshez. Ellenkező esetben az a veszély fenye- get, hogy olyan bacillusfaj- ták fejlődnek ki, amelyek semmilyen szerre sem rea- gálnak.

A neves olasz professzor nyilván nem olvasta a fran- cia orvosi akadémia jelen- tését és így nem ajánlotta a bort a penicillin helyett.

## Nagy emberek mosolya

Weiss Fülöp, a Pesti Ma- gyar Kereskedelmi Bank el- nöke arról is nevezetes volt, hogy rossz ember. Hegedüs Lóránt ezt így fogalmazta meg:

— Fülöp bácsi békebe- li rossz ember.

Korrekt bankigazgató volt, de a banktisztviselők félték tőle, mert keményszívű, kér- lelhetetlen, kiméltelen, rideg ember volt.

Egy alkalommal déli sé- tája alkalmával egy szágul- dó autóbusz majdnem elgá- zolta. Weiss Fülöp már majdnem a kerekek alatt volt, amikor hirtelen két markos kéz megragadta és az utolsó pillanatban visz- szarántotta őt.

Weiss Fülöp, a közvetlen, csunya halálától megmen- külő, hálásan tekintett vissza megmentőjére, aki- ben bankjának egyik tiszt- viselőjét ismerte fel.

— Köszönöm — mondta szívélyesen. — méltó mó- don szeretném önt megju- talmazni. Mondja meg, ké- rem, mit kíván?

— Arra kérném — felelte a bankhivatalnok csendes- sén, — hogy ne méltóztat- sék a bankban senkinek se előruhá, hogy megmentet- tem az életét...

Sacha Guitry-t egyik há- zassága után megkérdé- zték, milyennek tartja a há- zasság intézményét.

— Nagyon okos dolog — válaszolta Sacha Guitry. — mert az agglégénynek min- den nőtől óvakodnia kell, viszont a nős embernek csak a saját feleségétől.

André Maurois, a híres francia író sorozatos elő- adásokat tartott a szerelemről és a házasságról. Az egyik előadás után egy fia- talasszony ezzel a kérdéssel fordult az írőhöz:

— Özvegyembehez men- tem feleségül. Kedves jó, gyengéd ember, csak az bánt, hogy szüntelenül első feleségét dicsérei előttem. Mit tegyek ellene?

— Mit tegyen? Ugyanazt, amit ő. Beszéljen annak a férfinak az erőnyeiről, aki- hén férjhez menne, ha tör- ténetesen özvegyen marad- na. — felelte Maurois.

Sir Winston Churchill életének egyik legnagyobb politikai vereségét az 1922- ben megtartott parlamenti választások alkalmával szen- vedte el. Churchill ebben az időben gyarmatügyi minisz- ter volt és liberális párti programmal indult a vá- lasztásokon. Szerencsétlen- ségére sűrűsö volt vakbélműtét, re volt szüksége és a vá- lasztási küzdelmet helyette a felesége folytatta le. A választások előestéjén toló- szákeken jelent meg választói előtt, de ez sem segítette és ugy Churchill, mint a libe- rális párt súlyos vereséget szenvedett. Ekkor mondta Churchill akasztófa humo- ral:

— Most itt állok hivatal- nélküli, képviselői mandá- tum nélkül, párt nélküli és — vakbél nélküli.

**EDEN penzió**  
 Rech. Blalik 3. Beth Hákerem  
 JERUSALEM, Telefon: 2221  
 Összes szobák zuhany, vagy fürdővel. — Előszézen ár: IL. 13.500 naponta, összes ille- tékek beleértve.  
**TEL. 75687 TEL.**  
**HIRDETESEKET FEL- VESZ EJEEL 12 ÓRAIG**  
**BODNER**  
 BNEBRÁK, AKIBA 105

**zmelika**  
 Tel. 62678  
 edvezmény

# Jáel Dáján: UJ ARC A TÜKÖRBEN. (Regény)

(15)

— Miért nem alszol? Nagyon sajnálom, ha felkeltetek.

Aztán elhallgattam. Most rajta volt a sor. Vártam, hogy szóljon valamit, hogy rámondjon. Nemcsak vártam: reméltem. Félttem nyugalmától s boldog lettem volna, ha magából kikelve, dühösen felelősségre von. Akkor én is visszavághatnék, élesen, kegyetlenül. Szerettem volna megtörni, szerettem volna, ha őt én is féltékenységében, mint ahogy — gondolom — minden más férfi tette volna helyében. A végén már azt sem bántam volna, ha nyugodtan csak ennyit mond: „Legyen szíves, csomagolja össze a dolgait és hagyja a házat.”

De nem szólt semmit. Éreztem, hogy szeszorult gyomrom és szörnyű szárazság fojtogatja a torkomat. A lábam, mintha a földbe gyökerezett volna. Néha percig csak füstölt tovább, aztán félretette a pipáját és megszólalt:

— Hol voltál?  
— Egy férfivel.

Mosolyogtam, de korántsem oly boldogan, mint szerettem volna. Bebizonyosodott, hogy hiábavaló minden tiltakozás, a bosszú minden reménye, hogy lerántsam róla az álarcot, hogy megalázzam. Jósága nem árc és nem tudok versenye kelni vele. Valóban felsőrendű ember volt, minden vonatkozásban jobb, erősebb és szeretetreméltóbb, mint én a gyermek-lány; de most mégis szenved, sikerült fájdalomt okozni neki, felkelteni féltékenységét és bezabonyítani, hogy szerelme nem kevésbé önzetlen, mint bárki másé. Lassan, nyugodtan folytattam:

— Nincs értelme a hazudozásnak. Kora hajnal van. Egy másik férfi ágyában töltöttem az éjszakát.

Izgagtottan lestem a hatást. Most valami robbanni fog. Az volt az érzésem, hogy hallom a szíve dobogását a selyempizsamáján keresztül. Arcát nem láthattam, de biztos voltam benne, hogy fejébe szállt a vér. Csönd volt és csak a villamos ébresztőóra tik-takját hallottam, amint számlálja a másodperceket a szoba súlyos, feszült sötétségében.

Most kiszállt az ágyból és hozzálépett. Kinyújtotta karját és magához ölelt, gyengéd szavakat suttogva:

— Ariel, darling, olyan vagy, mint egy gyermek. Gyere feküdj le. Holnapra jobban leszel.

Nevetett.

— Egyszer egy asszony minden áron magához akart láncolni. Egyszerűen nem nyugodott bele, hogy már nem szeretem. Te pedig mindent elkövetsz, hogy meggyűlöljék. Annak az asszonynak nem sikerült és neked sem fog. Ne félj az igazi szerelemtől kis szívem, az nem fog megártani neked. Kalapáccsal döngted az ajtókat, nőtől távra nyitva állnak. Folyton falakon akarsz átmaszni, jóllehet nyitott kis kapuk várnak a másik oldalon és virágokkal szegélyezett ösvényeken sétálhatnál be a falak tetején elszórt üvegszilánkok helyett, amelyek felszabják bőrödöt.

— Gyere drágám, feküdj le. Fáradt vagyok. Fájdalmat okozni nem diadal. Miért nem próbálsz inkább boldoggá tenni a környezetet? Ez sokkal nehezebb feladat, tudom, de te erre is képes lennél... Ne sirj... Itt a zsebkezdőm és húzódj közelebb hozzám.

— Ne sirj, kislányom. Nagyon késő van. Így ni... köszönöm... aludj szépen...

★

Egy hónappal később búcsút mondtam Peternek. Katonai szolgálatom véget ért, szabad voltam és mehettem külföldre. Az utolsó nap csak kevés mondanivalónk akadt.

— Hiányozni fogok neked, úgye, Peter? De ne félj, nem maradok soká.

— Igen, Ariel. Hiányozni fogsz. De a szerelmem elkísér és mindig várni fog. Ne feledkezz meg arról, amit akkor éjjel mondtam neked az ajtókról és a falakról.

— Nem felejttem el, Peter.

— Sok szerencsét, darling. Vigyázz magadra.

— Salom, Peter.

★

Magasan repültünk a Földközi-tenger felett, amikor ismét megszólalt a belső hang. A beszélgetés rövid volt. Az árnyékom a repülőgép padlóján jelent meg, egyre hosszabb formát öltött, majd az előttem lévő szék támláján telepedett le.

— Helló, új arc — mondotta.

— Hozzám beszélsz?

— Igen, Ariel — mondotta. — De csak búcsúzni jöttem. Utjaink, úgy látszik, elválnak. Ne törődj többé velem. Már nem közös az Istenünk, úgy látszik, te találtad meg az igazit. Én csak egy árnyék vagyok. Talán én is megváltoztam kissé. Már nem vagyok olyan sötét, mint azelőtt, csupán megszokásból követlek. A propos, — kérdezte, — hová mégy?

— Valahová, ahol az óceán bömböl és sirályok röpöknek körbe.

— Boldog vagy, Ariel?

— Nagyon, nagyon boldog, igazán. Fontos dolgok történtek, amióta legutóljára találkoztunk. Csináltam valamit, emlékezz vissza, te tanácsoltad, hogy csináljak valamit. Megtanultam térdre borulni. És talán megtanultam szeretni.

Erosítsék meg a biztonsági övet. Tilos a dohányzás. Utasítások gyulladtak ki az ajtó felett. Lenn, a földön az őszi Párizs bontakozott ki. A repülőgép néhány kört írt le, aztán alábukott és simán leszállt. Taxin vitettem magam a pályaudvarra és az éjszakát a vonton töltve, másnap kora reggel érkeztem Finistere-be.

12 Uj Kelet 1959 V 22

„Egyedül halgatom a tenger mormolását.” Megrakom a tüzet. Még néhány levelet kell írnom. Aztán, ha nem lesz túl késő, kisétálok a világítótoronyig.

Irtam Peternek. Peternek minden nap írok. És, amikor a postás jön, mindig attól félek, hogy nem lesz a táskájában a hosszúkák kék boríték, amely Peteré.

Es írnom kell anyámnak és apámnak. Kell? Jólesik. Zongorahangverseny szűrődik át a rádió. Egyébként minden csöndes. Az ablaküveg letompítja a hullámok távoli zaját, lelkem mélyén is csönd van. A fénykéve rendületlenül végzi körforgását.

Igenis, jólesik a szüleimnek írni. A szavak mintha önmaguktól ömlenének a papírra.

★

Drága Apám s Anyám, édes kisöcsém, Gal.

Nem tudom, hogy kezdjem, mert csak most döbbenek rá, hogy ezelőtt még sohasem írtam egy igazi levelet háza.

De, ha az ember itt ül, a világ végén és életének fordulópontján és végre szembe mer nézni a képmásával — vagy, ami ennél is több, valódi Istenével —, akkor valahogy tudatossá válik benne az igazság. Csak most kezdem a dolgokat való formájukban látni és nem úgy, ahogy azok, különböző időpontokban és saját vágyaim szerint visszatükrözöttek a tükörben.

Amit azelőtt sohasem mertem volna megtenni, most kitárt karokkal rohannék felétek és összecsokolnám mindnyájatokat és megmondanám, hogy szerettek benneteket és büszke vagyok a szerelmemre, a könnyeimre, a honvágyamra, mint ahogy büszke vagyok arra, hogy élek, hogy feltekinthetek valami szépre, hogy hihetek a dolgokban és az emberekben.

Sokáig tartott és sok kellemetlen tapasztalatba és nagy erőfeszítésembe került... bocsássatok meg egy pillanatra. Kialszik a tűz... Látjátok, drágáim, az ember olyan képet alkot másokról, amely legjobban megfelel

Havas László utijegyzetei:

## Földalatti mozgalom

Basel, május eleje.

A mozgalmat két szükség-szerűség indokolja, ahogyan az ismeretterjesztő brosúrákból kitűnik: 1) a fokozódó nemzetközi feszültség és 2) a parkolótér hiánya. A mozgalom a negyvenöt különböző svájci egyesület és intézmény vesz részt, az autókлубból a rendőrségtől és honvédelmi minisztériumig.

A sajtóságios terv példát alar mutatni az egész világnak, hogyan lehet praktikus megoldani két életpont problémát egy csapásra. Nem kevesebbről van szó ugyanis, mint hogy a város alatt egy földalatti alagút-hálózatot építenek ki, mely békéidőben 2800 kocsi parkolására alkalmas, háborúban pedig 35.000 embernek nyújt otthont és fedezéket.

A tervezők által kiadott „fehér könyv” ezt mondja többek között: „Bebizonyosodott, hogy veszély esetén mindenképpen a városok köré van fenyegetve, mert a modern légiháború célja mindig az, hogy létfontosságú központjaiban semmisítse meg a lakosságát és ezáltal megtörje a nemzeti ellenállást.”

Svájc a semleges szimbóluma és hagyományos bástyája. Basel rendőrfőnöke, Ramseyer, aki egyik kezdeményezője a mozgalomnak, mégis egészen természetesen tartja, hogy nyilatkozataiban felvesse a lehetőséget, hogy a város „leggyűlölt” városa a bombák esik, melynek hatóereje azonos a Hirosimára ledobott (Még kell jegyeznünk, hogy ilyen „kis” hatóerejű bombákra nem gyártanak, hanem csupán agyukból való kilövés és stratégiai bombák nevezik őket. A lakosság ellen felhasználandó egy-egy bomba ereje általában legalább annál a hatóerőnek felel meg, melyet a második világháborúban ledobott összes bombák együttesével képviseltek, beleértve a „gyomrányos” bombákat is). Példaként Stuttgartra hivatkozunk. Ezt az 500.000 lakosú várost a háború alatt 53 légitámadás érte és meg is csupán 4.000 halottja volt, azaz a lakosság 0,8 százaléka.

Ezt kitűnő óvóhelyeknek köszönheti. Egy másik városban, a 80.000 lakosú Pforzheimben ezzel szemben egyetlen támadás 25.000 áldozatot követelt, mert nem rendelkeztek megfelelő óvóhelyekkel. Ramseyer azt hiszi, hogy megfelelően kiépített óvóhely-rendszerrel Svájcban 23 százaléka lehát csökkenteni az áldozatok számát, ha atomtámadás éri. Azaz: a semleges Svájc azt reméli, hogy lakosságának csak 23 százaléka pusztul el a háborúban, ha minden nagyon jól megy.

Hogy a takarékos svájciakat anyagi áldozatra bírják, egy közelálló bajra is hivatkoznak. Az autók száma az utóbbi években mértékben növekszik évről-évre és a parkolási hely hiánya megbontja rövidesen az egész közúti közlekedést. A földalatti alagútrendszer nagy mértékben tehermentesíti a földszínen lévő parkolótér-séget.

A földalatti város — mert szívesen nevezik így — hosszabb tartózkodásra is alkalmas lesz, ha a földszínen való élet a rádióaktív fertőzés következtében lehetetlenné válik a háború után. Önálló villanyteleppel, víz- és gázellátással, levegőtisztító berendezéssel, élelmiszerrel, ruhával s kórházakkal rendelkezik majd és így minden kényelmet biztosít, melyet eddig a föld felett találtak meg.

A kezdeményezésnek nem csupán Svájcban van nagy visszhangja, de Baselt Paris elárastották a különböző európai nemzetek szakértői, hogy átvegyék a tapasztalatokat és a maguk országában is megindítsák az építkezéseket. Számolni lehet vele, hogy rövidesen valamennyi nyugati országban hatalmas tempóban indul meg a földalatti városok építése.

Es a húszadik század derekán, a civilizáció fejlődésének csúcspontján, midőn az ember már szinte mindent elért a földön, ami elérhető és a csillagok meghódítására indul, komolyan remélhetjük, hogy ha valamelyik diktatóri állásban levő őrült meg is indítja az atomháborút, az emberiség egy része tovább fog élni: földalatti rökalyukakban.

neki. Én kényelmesebbnek találtam apám szigorában, mint szeretetében hinni, így hát nem vettem tudomást szeretőteről. És rólad, Anyuka, egyszerűbb volt hinni, hogy gyenge vagy és szükségem van rád, holott a valóságban nekem volt szükségem terád; és te talán erősebb vagy, mint bármelyikünk.

Könnyű volt elhittetni magammal, hogy sohasem volt igazi otthonom, s így vádoltam, ahelyett, hogy igyekeztem volna igazolni, vagy védeni magamat. Mi az otthon? Azt hiszem valami, ami önmagunkban van. Volt idő, amikor otthon éreztem magam a táborban, vagy a nedves szuterén szobámban. Van úgy, hogy itthon érzem magam itt, ebben a tengerparti kis házban. Az ember nem válogathatja meg az otthonát: azt nem csupán köből és malterből építik. Az valami természetes dolog, mint az anyaföld, mint a hullámok taraja, mint a fák gyökere, amelyből hajtások szállnak fel. Az otthon eg, jó vacsora és egy fürdő egy hosszú nap után, egy tiszta ágy és néhány élőlény, akiket szeretünk bármilyen körülmények között. Az otthon egy mosoly Gal szemében, vagy apuka csókja, amikor hazajövök, vagy anyuka bánata. Egyikünk sem vonhatja ki magát alóla, egyikünk sem játszhatja a külső megfigyelő szerepét, amellyel jómagam oly gyakran próbálkoztam.

Mindezt most már tisztán látom. Talán a finistere-i világítótorony fénykévéje megtisztította a gondolataimat is.

Anyukám, most, hogy levettem a maszkomat, talán ismét az az Ariel vagyok, akit húsz évvel ezelőtt hordtal a karjaiban. Abá — azt hiszem, megint az a lány vagyok, akinek valamikor gyermekmeséket olvastál fel. És nem az, aki haragosan távozott, sem az, aki kijelentette előttek egy éjszaka: Nem adatok otthont neked, tehát nincs itt semmiféle kötelességem. Oktalan beszéd. Közöttetek és köztem nem lehet szó jogról és kötelességről.

Fel kell gyűjtanom a villanyt. Itt hosszúak a téli éjszakák és odakinn süvít a szél és a rádió zongorahangversenyt közvetít.

Tudjátok, drágáim, valamikor, úgy rémlik, nagyon régen, azt hittem, hogy ha felfedem hibáitokat, igazolom a magaméit is. De az, amit mások tesznek, vagy nem tesznek, senkit sem jogosít fel semmire. Súlyos arat fizettem minden rosszért, amit elkövettem és fonák módon, még a jócselekedetekért is, amiket néha tettem.

Vannak dolgok, amiket sohasem késő megtenni. Sohasem késő magvat vetni a talajba, kihordani egy gyermeket, vagy beismerni a hibákat. A sok könny, amiket elhullattam — nem a ti vígasztaló vállaitokon — a sok óra, amelyet egy kis szeretettel, melegséget kutatva, vándoroltam, holott megkaphattam volna a közelben, bennetek — a sok év, amit azzal töltöttem, hogy védvart, uralkodó tornyot emeljek magamnak, amely egyetlen éjszaka alatt összedől: mindez nem volt hiábavaló. Látjátok, hiszen itt ülök mellettek és írom nektek ezt a levelet.

Gal most bizonyára alszik és álmaiban talán pilótának képzelet magát. Hajoljatok föl, igazítsátok meg a takaróját és csokoljátok meg. Talán nem tudod, Anyuka, de ugyanakkor én is megkapom tőled az éjszakai csókot. És apám érdes keze meg fogja simogatni a hajamat.

A tűz lassan kialszik. Előttöm a hosszú éjszaka. Jól fogok aludni.

Minden szerelemmel,

Ariel.

Félteteszem a levelet. Fáradt vagyok és csodálatosan nyugodt. Es ledobom magamról a pongyolámat...

Ugy szeretem az óceánt, mint a Negev pusztaságát, széles, csöndes síkságát és szűk völgyeit. A tenger és a sivatag előtt az ember rádöbben parányi voltára, alázatos helyére, amely azonban nem mentes a méltóságtól.

Az ablakon át láthatom az óceánt, amint megtörlik a finistere-i közziklakon: a dagály egymást követő hullámai, évezredek óta, a örökkévalóság; a szikla, lassan, darabonként letörik, évről, évre, évszázadról, évszázadról; a kimeríthetetlen apály és dagály áramlata, a mindent elborító, majd visszahúzódó hullámok végtelensége.

Sósízú a levegő, sós a föld is, emerre a szem ellát itt, mindenfelé. Egyetlen fát sem látni a környéken. Csendes élek, korán kelek, reggelként sokat sétálok a sziklás partok mentén, olvasok, írok, halat főzök ebédre, aztán lepihenek; ime a koraest leirhatatlan, gyönyörű órái, finom tűz a kandallóban. Gondolataim elkalandoznak a múltban, vagy tervekhez szönek. Néha még csak nem is gondolkodom, csak pihenek, testben, lélekben felülvélve, a hullámok távoli zajában, a zavartalan egyedüllet boldogságában. „Ez itt Ariel, otthon” — gondolom magamban.

Későre jár. Errefelé mindig késő van kilenc óra után, amikor mély csönd ereszkedik le a falura és csak a szél és a tenger zaját hallani. Mintha megállna az idő, mintha egy pillanatra megállna az élet is. Talán azért érzem ezt, mert otthon vagyok, mert megtaláltam önmagam. Egy átkozott csavarral, amely az elmúlt két évben értelmenlül kattogott és forgott bennem, megtalálta helyét, beilleszkedett és simán mozgásba hozta a gépezetet.

Adieu, árnyékom... nem fogsz többé utamba állni, nincs már többé közös Istenünk. Új értékeket állítottam fel magamnak, amelyek igazában nem is újak, hanem régiek, mint a Negev kövei és a tenger hullámai és egy új, de régi örökkévaló Istent kívánunk.

Behunyom a szemem és egy könnyesepp gördül le az arcomon; de egy jó, egy büszke könnyesepp; és átadom magam a sírának, halkán és alázatosan...

V E G E.

Fordította: SZÉKELY ISTVÁN

Nat  
a ma

Natanja város zónsége az elmúlt te, Sunshine Országos szövetség társaságára rendezett megdöntött nyekkel cáfolta vadat, miszerint magyar jisiv hajlandó saját kérelmére áldozni az Amerikában rek áldozatkész maszkodik. A alig másfél óra alatt 4500 font a Natanjan felé a Ján Center megcéljára. Ez az övé teszi a Social építését, a még szegyet az ameják pótolni.

A fogadóest előtt dr. Jakab vacsorát rendezett társaságára, mely vezetősége is rész az előétel elfogy a házigazda igazán feltárlta a felállításának tizgalomban tarvezetőségét, mely lesz módjukban lott objektumot előlegezni, úgy opcióit és elmulo soha vissza nem mat, hogy rennyos feltételek építhessék a Sunshine Országos társaságával kapcsolatban megbeszélés, hogy a vég még e h szerződést ír alá sárlándó Social Azonkívül megíhaifa Social C tése után Jeruz lit fel Social tehát érthető, h rülmények közö mü kötelezettsé lalhat, bár örön natanjai Social alatt.

A kiterő vála tesen nem elé natanjaiak rel és az új Donátí foltásig megte mben, dr. Jaka vözlő szavaiban tette a Social C témáját. Kí

Brit Ovid M  
jiszráel. - Időse  
Szövetsége. -  
pont: Tel-Aviv,  
Levél cím: P  
Telefon:

Munkát ka  
Erdős: műves szak  
Fajzóné; zöldségüz  
Csermi Konyhamu  
Bégesztő: szállodák  
mosásva borlyó;  
Keszvarrónok ottho  
Zsuzsa; takarítóné  
Levél: - haifai  
menyhöz; svrtul  
titkárnő); könyvka  
kedelmi- és ipari  
tészere ügyvédök;  
bentakással.

Szövetkezet  
Fémhulladék felid  
zet alapítására, a  
Üzem útvetelésben  
no lakatos szakm  
minisztérióban já  
mi szakmgyereket  
a Szövetkezet közp  
f. hó 26-án, kedde  
tartandó ülésen  
jelenni sziveskedje

Munkát ka  
épitész;  
késztő szabász-mo  
nyevimester; fordí  
nyelvórákat ad; m  
velők; könyvkötés  
zet; gazdálkodó-  
elsőrendű kozmetik  
pékemester vezet  
nemű- és trikotázs  
vezetett utazó;  
késztő; politurázó  
finisző szakmunk  
Egyre megköszönök  
Munkaadók! Se  
nyérkeresethez  
dolgozó

A nagy JU  
Szenzáci



25 שנה  
התאחדות היהודית

# Natanja megmentette a magyar jisiv jóhírét...

Natanja város magyar közössége az elmúlt hétfő este, Sunshine Oszkár, a Világszövetség társelnökének kezébe rendezett fogadást megdöntötte. A fogadást a nyelvi előzetes megadta az izraeli vadat, miszerint az izraeli magyar jisiv nem volna hajlandó saját közösségének céljaira áldozni és kizárólag az Amerikában élő testvérek áldozatkésztségére támaszkodni. A fogadást alig másfél óra leforgása alatt 4500 font gyűlt össze Natanjában felállított Social Center megalapításának céljára. Ez az összeg lehetővé teszi a Social Center felépítését, a még hiányzó összeget az amerikaiak fogják pótolni.

A fogadást megkezdése előtt dr. Jakob Lászlóknál vacsorát rendeztek a vendég tiszteletére is részt vett. Már az előzetes elforgatása után, a házigazda igen tapintatosan feltárlta a Social Center felállításának tervét, amely igazolomban tartja a HOH vezetését, mert ha nem lesz módjukban a felállított objektumot idejében leelőlegezni, úgy elvesztik az építést és elmulasztanak egy soha vissza nem térő alkalmat, hogy rendkívül jutányos feltételek mellett felépíthessék a Social Centert.

Sunshine Oszkár az építési-vétellel kapcsolatos feltételek meghallgatása után azt válaszolta, hogy a Világszövetség még e hét folyamán szerződést ír alá Haifán városi Social Centerre. Azonkívül megígérte, hogy a haifai Social Center kifejtése után Jeruzsálemben állít fel Social Centert. Így tehát érthető, hogy ilyen körülmények között semminek kötelezettségét nem vállalhat, bár örömmel látta a natanjai Social Centert tető alatt.

A kiterő válasz természetesen nem elégítette ki a natanjaiak reménykedését és az új Donáth szálló zsúfoltságig megtelt nagyteremben, dr. Jakob László üdvözlő szavaiban újra felvettette a Social Center problémáját. Kihangsúlyozta,

**Brit Ovidim Mizdakim Bőrszárvét. - Idősebb Dolgozók Szövetsége. - Országos központ: Tel-Aviv, Allenby-u. 2. Levélfed: POB. 9045. Telefon: 63201.**

**Munkát kaphatnak:** Építési feladatok, szociális elárulások; életrajzi munkák, lakatosi, borszövő, szatirista, éjszakai portás; mosásva, borbély, géphimnusz; kezevárak, ottlomb, munka végzésére; takarítók; magyar-izraeli levelező; haifai szociális intézményhez írtól beszélt szervező tükardón; könyvtárosok; kereskedelmi és ipari cégek terjesztésére; ügyvezetők; házvezetőnők beállításai.

**Szervezetek értekezlet** Felmunkák feloldozó szövegeket alapításra, aktív munkások (nem átvételben résztvevő) kívánó lakatosi munkásokat; adminisztrációban jártas kereskedelmi szakembereket feltérjük, hogy a Szövetség központi roddjában f. hó 26-án, minden ó. 6.30-kor tartandó ülésen pontosan megjelenni sziveskedjenek.

**Munkát keresnek:** Diplomás építész; cipőfőző; készítő szabász; modellező; angol nyelvmester fordítást vállal és nyelvtanítást ad; mérlegképes könyvelők; könyvtárossá; munkavezető; gazdálkodó-áronómus; - elnökségi köztisztviselő; okleveles elnökségi vezető állásba; fémhőmérő- és trikotázszakmunkában bevezetett utazó; - férfifehérnemű-készítő; politurázó hához is; cipőfőző; szakmunkás; öregek, gyermekgondozók.

**Munkaadók! Segítsétek kenyérkeresethez az idősebb dolgozókat!**

**A nagy JUBILEUMI VASÁR tovább folyik. Szencziós ajánlatok minden osztályon, pld. csak -900**

**ECKMANN**

hogy saját otthon hiányában, a virágzó HOH szétbomlásra van itélve. Eddig — mondotta dr. Jakob — a régi Donáth penzió szolgált a HOH otthonul. Most, hogy a penzió gazdát cserélt, valósággal az utcára kerültek. Ez teszi haladéktalanul szükségessé az új otthon megteremtését. Erre most kiváló alkalom adódott, mert a város központjában épülőfélben maradt ház egész traktátusát szinte potom áron megvásárolhatják, ha azt két héten belül lekötetik. A natanjai szegény magyar jisiv saját erejéből ezt az összeget összehozni nem tudja. Ezért kéri a Világszövetség társelnökének legsürgősebb intervencióját.

Dr. Berg József vázolta a natanjai HOH működését és a vallás terén kifejtett tevékenységét. Ezt a legjobban bizonyítja az a tény, hogy a nagyünnepekre kibérelt mozhelyiség szükség bizonyult az imádkozók befogadására. A Fehérvári szombati istentiszteletet igen látogatottak, azonban a szó szorosabb értelmében vett hitéletéről szó sem lehet, míg az Isten házáat meg nem építjük. És most itt van erre a legjobb alkalom — mondotta szinte dörmögve dr. Berg főrabbi — és Isten elleni vétek volna, ha azt holmi anyagiak miatt elmulasztanánk.

Sauber Sándor, aki Spiegel Juda országos elnök üdvözlését tolmácsolta, a töle megszokott humoros módon, de komoly formában próbálta rávenni a vendéget, hogy tegyen meg minden tőle telhetőt a natanjai Social Center megvalósítása irányában.

Sunshine Oszkár megköszönte az üdvözlő szavakat, részletesen ismertette az amerikai magyar zsidóság helyzetét és a Világszövetség működését. Végül kijelentette: ha a natanjaiak megfelelő áldozatkésztséget mutatnak, úgy nagyon természetes, hogy a Világszövetség, valamint ő személyesen, mindent megtesznek, hogy a Social Center terve valósággá váljék.

A jelenlevők Sunshine Oszkár szavait viharos tapsal fogadták. Grishaber József, a HOH vezetőségi tagja ezután felszólította a közönséget, hogy nyomban kezdjék meg az adományok gyűjtését. Mindenki tehetségén felül adakozzék — mondotta, — hogy ezzel is bizonyítsák mennyire szívükön viselik a Social Center felállításának ügyét.

Grishaber József jelentékeny összegű jegyzésével példaadó módon járt elő és utána egymásután következtek a jelentkezők, kiknek adományait Rozner Miklós szellemes megjegyzéseivel fűszerezte jelentette be. A közönség a bejelentéseket az összeg nagyságának arányában megtapsolta.

Alig másfél óra leforgása alatt háromezer font gyűlt össze, melyben nemcsak a vatikok három és négyszáz jegyű adományai szerepelnek, hanem az új olék 25 és 10 fontos összegek, akik szinte reszkető kézzel adták át a bankjegyeket Pauker Cvi pénztárnoknak.

A jegyzések összegezése után bejelentették, hogy háromezer font gyűlt össze. Erre Sunshine Oszkár szóvalra emelkedett és kijelen-

tette, hogy a lelkesedés és áldozatkésztség láttára, a befolyt összeghez ő is 50 százalékkal, vagyis 1500 fonttal hozzájárul. Megígérte, hogy mindent elkövet, hogy a legközelebbi nagyünnepek istentiszteletét a natanjai magyarszarmazású

zsidók saját Social Centerükben rendezhessék meg.

Dr. Jakob megköszönte Sunshine Oszkár adományát és bejelentette, hogy az új otthon Ohel Davidnak fogják elnevezni, Sunshine Oszkár megboldogult édesapjának emlékére.

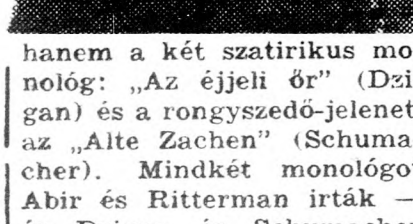
Dr. Eger Zoltán és dr. Valentin Gyula felszólalása után az ünnepség lelkes hangulatban, a Hatikva elénekülésével ért véget.

(S. S.)

## "Nagybácsi, ismerünk Téged"

**Dzigan és Schumacher új műsora**

Dzigan és Schumacher új műsorában, a legnagyobb siker, az előzőtől eltérően, nem az egyik humoreszk,



hanem a két szatirikus monológ: "Az éjszakai ór" (Dzigan) és a rongyszéd-jelenet, az "Alte Zachen" (Schumacher). Mindkét monológot Abir és Ritterman írták — és Dzigan és Schumacher hozzáköltötték a magukét. Mert tudni kell, hogy a két ragyogó tehetségű művész nem kizárólag kómiusok, de szövegük javarészt is ők kreálják.

A két remek monológ politikai és társadalmi életünk sok aktualitását gúnyolja: egy sor miniszter, a pártok és a most lezajlott hisztadri választások mozzanatai kerülnek bennük pellengérré.

Sziporkázóan szellemes a "Tel-Aviv-Haifa" című párbeszéd, amiben a két kómius leszedi mindkét városról a szenteltvizet.

Dzigan és Schumacher — minden alkalommal újra és újra megállapítjuk — a legnagyobb szatirikus színészek közül valók. Abban a percben, amint megjelennek a színpadon, még mielőtt meg-

szólalának, a közönség már nevet és ezt a nevetést két órán át folytatja. Dzigan és Schumacher dicséretére válik az is, hogy szatirájuk nem kegyetlen, nem öl — mert érző zsidó szívvel írták és adják elő.

Kár, hogy az előadásban a nézőknek más színészek bevonásával töltik ki, akiknek játéka, ha meg elfogadhatónak is lehetne mondani, eltörpül Dzigan és Schumacher alakítása mellett.

Vajon nem volna lehetséges, hogy ők ketten játsszák az egész estét betöltő programot — minden vattázás nélkül — mindenki melegegésére?

Meggyőződésünk, hogy ez nem volna kevésbé szórakoztató.

m. g.

## Képziallitások Haifán

A Chagall-ház kiállításai mindjobban átveszik a döntő szerepet Haifa művészi életének irányításában. A festőegyesület kollektív kiállítását után Razgour és most Ben Menáchem tárlatai bizonyították ebben az irányban. Ezek a kiállítások a közönséget is vonzzák és Ben Menáchem kiállítását komoly tömegek látogatják.

A művész 35 éve tagja a Mismar Hácmek kibucnak, ahol mint traktoros dolgozott, de ezután átvette a kibuc iskolájának rajzoktatását és az utóbbi években csakis művészi munkának szentelt minden idejét. Komoly akadémikus képzettséggel érkezett az országba és szakmai tudása, rajzkészsége uralkodik festészetének minden stílusán. Ez a stílus változik a kibuc ünnepi dekorációjának realizmusától, a tájtépek impresszionizmusára keresztül a Biblia-illusztrációk expresszionizmusáig.

A formai kompozíció mindegyik jól felépített: konstruktív. A színezés a korábbi képeknel finom harmoniákon nyugszik, az újabb képeknel az élénk színek kontrapunktikus hatására épül. Ben Menáchem nem formalista, a témái diktálják a stílusát, de végig megőrzi az izraeli atmoszférát úgy tájában, mint figurális kompozícióiban. Alapos, röghöz kötött, komoly izraeli művészet ez,

tele ígérettel, hogy van jövője nemzeti festészetünk fejlődésének ebben az irányban.

D. W.

## Cinderella

**Landau-Bondy Klára jeruzsálemi baletstudiójának előadásában**

A héten tartotta harmadik nagyszerű jeruzsálemi nyilvános előadását Landau-Bondy Klára baletstudiója, amelynek növekedéi az idén Profokjev háromfelvonásos "Cinderella" című alkotását mutatták be. A londoni Királyi Balett szintén műsorán tartja most Cinderella mesejátékát, lényeges különbség természetesen abban áll, hogy az izraeli előadás nem professzionális művészek, hanem a magyar nyelvterületről származó Landau Klára gyermeknövekedéi alakítják a szerepeket.

A bemutató előadáson jelen volt Golda Meir külügyminiszter is, aki lelkesen tapsolt a színesen megvilágított színpad apró és látványos izguló "művészeinek". A főszereplő primaballerina feladatát a 15 éves Masa Roth töltötte be, míg a herceg hatásokban bővelkedő szerelmes szerepét Jozsef Levi alakította dicséretreméltó igyekezettel.

Tulajdonképpen vizsgálódás volt ez Landau-Bondy Klára növekedéi számára. Egyöntetű vélemény szerint

tele ígérettel, hogy van jövője nemzeti festészetünk fejlődésének ebben az irányban.

D. W.

**A szellős cipő**

**MINDENHOL KAPHATÓ**

## Tessen már abbahagyni

Írta: Kishont Ferenc

Nemes, angolszász jellemének megfelelően, e sorok íróját mindig a gyenge és üldözött mellé áll. Most is szívvel-lélekkel támogatjuk a Hisztadrutot, ezt a fiatal és üde intézményt, amely, mint ismeretes, a dolgozók érdekeit védi a Szolél Bone kövérkés kizsákmányolóival szemben. Ezenkívül nem szabad elfelejtenuk, hogy a Tnuva-vaj sohasem olyan sós, mint az amerikai. (A szocialista termelés egyre kidomborodó fölénye!) Azon rágalnak sem fedik a valóságot, hogy a Hisztadrut elnyeli a magánkezelés apró halacskaút, mert hiszen itt van a Kupát Cholim, amelynek taglétszáma percről-percre nő, de a betegek mégis a magánorvosokhoz járnak...

A Hisztadrutban tehát mindig az országépítés impero-szocialista fellegvárát láttuk, amely meglehetősen szlávos kiejtéssel ugyan, de határozottan kifejezi a kor szellemét. Ha vezetői nem szónokolnának, Isten bizi, semmi kifogásunk nem volna ellene. Sőt, bizonyos mértékig tömjénezünk. Nem csoda tehát, ha a választások alatt valósággal ideglázbán éltünk. Felejtethetetlen napok voltak ezek: a felborzolt ósi, vad ösztönök összecsapása az urak fölött. A szerkesztőség ajtaja minden negyedórában kivágódott és pihető hírnök robbant be, hogy aszongya:

— Mápám Chederán vezetett 0.37 százalékat!  
— A progresszívek Zichronban megőrizték pozíciójukat!  
— A klálok Jeruzsálemben nyolc szavazattal többet kaptak!

Aztán a bomba;  
— A többség a Mápájé!...  
Csak lassan-lassan csillapodtak le a kedélyek, mint minden döntő történelmi fordulat nyomán. Jóllehet a Mápájé kétszázalékos vesztesége világosan megjelölje, hogy jelenlegi 55 százaléka mellett — ha ez így megy tovább — 27 és fél év múlva nyomtalanul eltűnik a közéletből és az emberiség csak a Groszotárból fogja ismerni, ha még akkor kápní lehet, mely tényt kétségbe vonjuk.

Futottak még: Achdut Hádvodá, amely örömteljesen emelkedett, Mápám, amely büszke, hogy megőrizte pozícióját, a progresszívek előretörtek, a klálcionisták megerősödtek, a kommunisták erkölcsi győzelmet arattak, a vallásokosok kivágták a rezet...

Az má?  
Hölgyeim és uraim! Miniszter urak és a fatu előkelőségei! — Vátiok és a Negeven letelepülők! — Fikszesek és önálló adócsalással rendelkezők!

Elérkezett az ideje, hogy szembenézzünk a valósággal! Bele kell törődnünk, hogy a kisember nem azért szavaz a Mápájára, mert ezzel akarja kimutatni ragaszkodását a pénzügyminiszter iránt, hanem ez egy pszicho-refleksziós jelenség, amely annak következtében áll elő, hogy a polgárt gyerekkora óta a ALEF-re nevelik és minden kis pszichológus tudja, hogy a gyerekkori élményektől való eltérés elviselhetetlen büntudatot idéz elő. Nem egy ismerősünk adta le szavazatát valamely nem-ALEF pártra és utána imni kezdett, vesebántalmakról panaszkodott és elzúllott. A többi párt pedig úgysem számít, mert sohasem tudnak együtt koalíciói csinálni, lévén, hogy — ha már pszichológiánál tartunk — mindnyájan Ödipusz-komplekszból szenvednek, vagyis tudatalatt szerelmesek Ben Gurionba...

Közéleti férfaink szünet nélkül boncolgatják a hisztadri választások eredményeit, de egyiknek sem jut eszébe a legkézenfekvőbb megoldás: abbahagyni a marhaskodást. Semmi szükség sincs Knesszet-választásokra, éjjel-nappal rohagálni, agítálni, kiabálni propagálni, kalimpálni, fejedálni — azért a nyomorult kis két százaléért. Hiszen mindenki tudja, hogy minden úgy fog maradni, ahogy volt. A józan ész azt diktálja, hogy az ország bölcs vezetőinek össze kéne ülniök és kisorsolni egymás között 2-3 százalékat. Az ezáltal megspórolt pénzből megvehetjük az amerikai hatodik flottát, a Szezi-csatorna részvénnytöbbségét, a szputnyik patentjét és még sok más apróságot.

Az Isten szerelmére, meddig akarunk még úgy viselkedni, mint egy tízéves államka?

## Cinderella

**Landau-Bondy Klára jeruzsálemi baletstudiójának előadásában**

A héten tartotta harmadik nagyszerű jeruzsálemi nyilvános előadását Landau-Bondy Klára baletstudiója, amelynek növekedéi az idén Profokjev háromfelvonásos "Cinderella" című alkotását mutatták be. A londoni Királyi Balett szintén műsorán tartja most Cinderella mesejátékát, lényeges különbség természetesen abban áll, hogy az izraeli előadás nem professzionális művészek, hanem a magyar nyelvterületről származó Landau Klára gyermeknövekedéi alakítják a szerepeket.

A bemutató előadáson jelen volt Golda Meir külügyminiszter is, aki lelkesen tapsolt a színesen megvilágított színpad apró és látványos izguló "művészeinek". A főszereplő primaballerina feladatát a 15 éves Masa Roth töltötte be, míg a herceg hatásokban bővelkedő szerelmes szerepét Jozsef Levi alakította dicséretreméltó igyekezettel.

Tulajdonképpen vizsgálódás volt ez Landau-Bondy Klára növekedéi számára. Egyöntetű vélemény szerint

tele ígérettel, hogy van jövője nemzeti festészetünk fejlődésének ebben az irányban.

D. W.

## A szellős cipő

**MINDENHOL KAPHATÓ**

**Orthopéd talpbetét Gumi-harisnya Sérvkötő Fűző**

**E. HELLER HAIFA**  
REHOV, HERZL 25-27, BETH HASHAON

1959 V 22 Uj Kelet 17

# ZENEÉLET

## Ormándy Jenő Izraelben

Azok közé tartozik, akiknek nevére az évtizedek folyamán bizonyos legendás varázs rakódott le, mint a moha az öreg tölgyfákra. A kortárs imádja a legendákat, legyenek ezek dicsőítő, vagy gáncsoló történetek a hősről. S Ormándy Jenő mindkettőben bőven részesült, egyenlő mértékben fokozva a közönség érdeklődését. Korunk egyik népszerűségi fokmérője a csodálatos karrier, a váratlan, a véletlen segítségével a magasba szökkenő, s a tömegből hirtelen kiemelkedő rakéták. Hindemith, vagy Honegger, Rubinstein Artur, vagy Ojsztrách, lehetnek még olyan nagy zeneszerzők, vagy előadóművészek is, túlságosan „normálisan” folyt, vagy folyik életük ahhoz, semhogy „tömegkiké” váljanak, hogy igazsáka a szenzációs közvélemény fantáziáját.

Örömmel mesélünk arról a szenzációs karrieréről, melyből, mint magyarszármazású zsidók, joggal joggal tanulunk is büszkén vállaljuk a részünket. Huhay egykori hegedűs dísznövényeké, akiknek nagy berlini, vagy bécsi sikereiről még Blau Jenő néven emlékeztek meg a legnagyobb dicséret hangján a kritikusok. 1919-ben hagyta el Magyarországot és a londoni Rothschild-bárók támogatásával Amerikában telepedett meg. Mint ismeretes a szintén magyar-zsidó Rapaport, alias Rappé Ernő vezette alatt álló zenekar tagjaként 1921 decemberétől a newyorki Capitol-színházban működött éven keresztül. Sohasem tanult vezényelni, de szorgalmasan látogatta a nagy zenekarok próbáit, főképp Toscaninét, míg két év letelte után már mint karmester is fellépett a színházban. 1929-ben a New York Philharmonic élén a Lewison-Stadiumban „ugrik ki”, mint karmester. A véletlen szerencse segítségével: Toscanini betegsége miatt lemondja felléptét a Philadelphia-zenekarral és senki sem vállalkozik rá, hogy beugorjék helyette. Illetve, valaki mégis: Ormándy Jenő Nagy sikerrel. Hat évig ezután a minneapolis-i zenekar élén áll, majd merészen ívelő pályája csúcspontjára, előbb vendégkarnagy lesz a philadelphiaiaknak, majd 1936-tól Sztokowszki-val felváltva vezényli, míg azután három évvel később egyedül veszi át a kiváló együttes vezetését.

Közben, már világhírre téve szert, 1931-ben szülővárosába, Budapestre is ellátogat, s a Városi Színházban a Hangversenyzenekart vezényli „Veni, vidi, vici” — jött, látott és győzött.

Már a próba is rendkívül volt: a színpadon félkörbe ültette a muzikusokat, ő pedig a közepén egy asztalkára helyezett gramofonon saját felvételéről az előadandó Mahler-szimfóniát játszotta elő a zenekarnak. Az ötlet, amilyen sajátos, olyan kitűnő volt: a zenekari tagok nagyrésze sohasem hallja az egészet, csak a mű egy részét, de így megismerkedhet az összképpel is. Este a szüfólig telt nézőtérén már csak a nagyon kedves Blau-szülők páholyában jutottak nekem helyet. A mama egész koncert alatt izgatottan feszengett és könnyes szemekkel fordult hozzám minden felhangzó tapsorkán után. Egy másik budapesti Ormándy - vendégzereplés epilógusáról csak egy amerikai életrajzíró feljegyzéséből értesültem: Szigeti József volt a szólista és Ormándy vezényelt. Utána egyik mecenásnál bankett a két nagy művész tisztelőre. Mindenki lelkesedik. — csak éppen Blau-papa nem. „Talán nem tetszett neked valami, papa?” — kérdi gyöngéden a fia. „Vagy nem volt

megelégedve velem?” „Dehogyan, édes fiam, azaz, hogy nem egészen. Mert, ha gyerekkorodban még jobban elraktalak volna, mikor nem akartál gyakorolni, akkor ma te lettél volna a hegedűszólista és talán Szigeti vezényelné a koncertet!” Szerencsére, a világ közvéleménye nem bánta meg ezt a cserét, bármily ragyogó sikerekkel is indult a fiatal művész hegedűs-karrierje.

Egy negyed-évszázad után hallhattam most ismét „elvéven” az orkeszternek ezt a ragyogó virtuózát, az Izraeli Filharmónikus Zenekar élén, s közben csak hanglémezeit csodálhattam. Nagyon udvarias a próbákban, még — kissé túlzott — bókokkal sem fukarkodik: „Ha behúnyom a szememet, azt hiszem a philadelphiaiak ülnek előttem!” Csak a Héchal Hátárbut még mindig tökéletesen akusztikájára tesz kevésbé udvarias megjegyzést. Kripszapintatosabban fejezve ki magát, úgy nyilatkozott erről, hogy minden új erem akusztikájának is idő kell, míg kiérjen, akár egy jó hegedűnek, azzal a különbséggel, hogy az előbbin állandóan javítgatni kell.

A már idézett biográfus (Roland Gelatt) véleménye szerint, Ormándy egészen ötven éves koráig remekül másolt, s csak ettől kezdve értett ki önálló egyéniséggé. A Filharmónikus Zenekar 10-ik bérleti sorozatának műsorán Beethoven 3-ik Leonora-nyitánya, Roy Harris amerikai zeneszerző 3 szimfóniája, Ravel 2. „Daphnis és Chloe” szvitje és Brahms 1. szimfóniája szerepelt. Ormándy már a Beethoven-nyitányban megmutatta, hogy mily mesterien uralja a zenehárkat, bár itt főképp a nagy fokozásokban élte ki magát. Roy Harris szimfóniája egy tételben, öt részből áll, s csak oszthatjuk Kuszevitzky véleményét, aki az ösbemutatót vezényelte 1939-ben, hogy ez volt az első igaz-érő komoly amerikai zenemű (persze, Gershwin kivétel). A szerzőnek a partitúrába írott megjegyzései szerint a szélső részek drámaiak, sőt tragikusak, kontrasztot képezve egy pasztorál és „lira” jelzésű tételhez. Valóban teltíve van amerikai motívumokkal és jellegzetes ritmussal, kitűnően dolgoz ki témákat és remekül hangszerekkel, sohasem törekszik olcsó hatásokra, s mégis erőteljesen bontakoznak ki gondolatai, zsúfoltságuk ellenére is — hatásosan. Ormándy ragyogó orkeszterművészete ezen a szimfónián kívül a Ravel-szvitben érte el tetőfokát. Különösen értékeljük előadásában, hogy bár teljes pompájában kiaknázza a színekben tobzó partitúra minden kis részletét és buja hangzásait, nagy ívben foglalja össze az egészet és sohasem aprózza el magát. Ravel zenéje visszfénye csupán Debussy áhitatosan misztikus és mámorosan telített művészetének, s Ormándy pazar kivitele sem fokozhatta a népszerű szvit érzelmi mélységét. Brahms 1. szimfóniájában egykori nagy mintaképének, Toscanininek felfogását követte kiváló vendégünk remekül hangzó zenekarával. Ormándy ugyan, saját bevallása szerint, százszázalékos „yankee” lett, de örvendetes, hogy amellyel tiszteletben tartja azokat az európai hagyományokat is, amelyeknek az Új Világ zenekultúrája valójában magas színvonalát köszönheti.

GERGE LONDON

A Kripszapintatos kiváló fiatal amerikai szólistája, George London baritonista (a „basszus” inkább hagyjuk el!), a Héchal Hátárbutban önálló hangversenyt adott. A Metropolitan Opera művészeinek páratlan kultúrája, a rossz akusztika ellenére is, érvényesülő gyönyörű timbréje, a legelőrébb stílusokat felülmúló előadókész sége rendkívül élvezetessé tette hangversenyét. Bámulatos nagyon plasztikus deklamációját, tökéletes olasz, francia, német, orosz és angol szövegkiejtésének fonetikus hűségét és nem utolsósorban, hatalmas muzikalitását — A műsor 1. részében egy-egy Haendel- és Lully-áriával „énekelt be” magát, hogy aztán öt Schubert-dalt adjon elő, melyek közül a „Fischerweisen” bájait tűnt ki. A többiekben, operakészeknél gyakran tapasztalhatóan, a dalokat az operarecitativok modorában, a szavakat erősen rogotatva, kissé túldeklamálva adta elő. Verdi „Falstaff”-jából Ford egyik ariájával már a színpad szerelmesét árulta el. A műsor 2-ik felében előadott Muszorgszky „A halál dalai és táncai” című dalciklusa művészelete magaslátán mutatta London. Tökéletes átérzés, drámai szenvedély, teljes elmélyülés és amellyel pompás hangkultúra jellemezte előadását, melyet meglepő módon, az utána elénekelt néger spirituálékban még megközelítenie sem sikerült. A kitűnő énekes, akit Frank Pelleg mesterien kísért zongorán, a közönség lelkes óvációt számtalan ráadásával hallta meg.

KOL JISRAEL-ZENEKAR TEL-AVIVBAN

Kitűnő ötlet volt a rádiózenekar vendégzereplésre a telavivi Ohel Sémbe hívni meg, mert így népszerű helyek mellett a közönségnek több alkalma van zenekari műveket hallani. — Heinz Freudenthal vezényelt, és Corelli „La folia” vonózenekari átiratának izlées előadásával nyitotta meg a műsort. Mint szólista, a már gyermekkorában híressé vált hegedűs, Ruggiero Ricci lépett fel Paganini D-dur versenyével. Virtuóz ujjtechnikája mellett előadása nyers és „rámenős” volt, játéka bár igen temperamentumos, gyakran volt tisztátalan és elképzelés minden poézist nélkülözött.

A zenekar Haydn G-dur szimfóniájával és Karel Salomon szellemesen hangszerezett „Görög szvit”-jével fejezte be műsorát.

Pataki László

FILHARMONIKUS HANGVERSENYEK TEL-AVIVBAN:

Május 23., szombat:  
10 sorozat, 4. est;  
Május 26., kedd:  
10-ik rendkívüli bérlet;  
Május 27., szerda:  
bérleten kívüli hangverseny

»TNUVA«  
TEJFEL  
táplál és üdit

»TNUVA«  
TEJFEL  
táplál és üdit



»TNUVA«  
TEJFEL  
táplál és üdit

## KERESZTREJT VÉNY 523

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	16		17		18		19		20		21		22	
22	23		24		25		26		27		28		29	
28		33	34		35		36		37		38		39	
41	42		43		44		45		46		47		48	
49			50		51		52		53		54		55	
54					55		56		57		58		59	
58					59		60		61		62		63	
63					64		65		66		67		68	
					69		70		71		72		73	
					73		74		75		76		77	
78					79		80		81		82		83	
83					84		85		86		87		88	
89									90					

Vizszintes: 1. Héber író, 1921-ben arab bandák Tel-Avivban meggyilkolták. 6. A napokban elhunyt izraeli diplomata, teljes név, utolsó kockában duplahangzó. 16. Piaci árus első fele. 17. Uk... Fuk 19. Izraeli gyártmányú gyorstüzelő pisztoly. 20. Angol hosszérték fele. 21. Francia csomag, áruköteg, fonetikusán 1-2 betű felecsere. 22. Itt épül az első izraeli atomreaktor. 26. Olasz szerzetes 1452-1498 máglya halált halt. 28. Ekezetten héber felekezet, gyűlekezet, népcsoport. 29. Az Egyesült Nemzetek nevelésügyi, tudomány- és művelődési szervezete. 31. Német buta. 32. Fészer. 33. Szakít szinonimája magánhangzó. 35. ...ang, német kezd. 36. Vissza: vízizjarmű, mely rendszerint valamely folyó két partja közötti forgalmát bonyolítja le. 38. Azonos betűk. 40. Vissza: ... réma, tantétel, tétel. 41. Vissza: francia bátor, erős. 44. Moritz Gottlieb... humorista író 1795-1858. — 45. Ekezetten a sémi nyelvek nyugati ágához tartozó nyelv. 48. ...zikó, kockázat. 49. Valamely tárgy körvonala. 51. Francia távol, messze. 52. Héber repülőgép. 54. Két szó: 1. holland humanista filológus, termékeny író, sokoldalú finom elme 1467-1536. Minden műve nagy hatású volt korára és az utókorra is. 2. nemzetközi rádióhírközlési szervezet betűi. 56. Svéd Ázsia-kutató. A Transzhimalája felfedezője, teljes név. 58. Végtag. 59. Piacra van szánya. 60. Tóra. 61. Vissza: francia váltópénz, a frank egyhuszada. 62. Atlanti Szövetség magánhangzó. 63. ... látás, nyilvánvaló. 64. Ekezetten nagy magyart követő. 65. Német alagút, harmadik betű dupláza. 67. A japánok ősi vallása, a természet erőinek és az ösütnék az istenítése. 69. Beszédbeli, társalgásbeli talpraesettség, beszélőtehetség. 70. Átszürt folyadék. 72. Ekezetten izraeli miniszter. 73. Két szó: 1. Izrael 1-es számu diplomatája. 2. Amerikai öt tö gyike. 75. Házi szárnyas. 77. Téli sporteszköz. 78. L...a, egyházi szerzetes. 79. Névelővel magas szárnyalás, csapongó menett, szenvedélyes érzelmi tartalmu lírai költemény. 82. ...la, ujezűst. 83. Európai ország fővárosa, keverve. 84. Étel ízelítő. 86. Ti ... izraeli rézlelőhely. 87. Hegységet átfogó, erőzies eredetű, szűk keresztrejtő. 89. Az izraeli atomenergia bizottság elnöke, teljes név. 90. Amerikai író 1783-1859. Maradandó műve a Rip van Winkle.

Függőleges: 1. Magyar író Székely történetei tették népszerűvé. Utóbbi munkása az ifjúsági irodalomnak, teljes név. 2. Az ókori Media fővárosa, később a perzsa és pártus királyok nyaralóhelye, végén felesleges betű. 3. Olasz személynév. 4. Ekezetten héber hit, hűség. 5. Flamand festő 1577-1640. Leghíresebb képei: „A Bundás nő”, „Hazatérő parasztoi” stb. 7. ... nuch, háremőr. 8. Vissza: faféreg. 9. Gladiátor. 10. Ezt kutatja a dektív. 11. Európai törpeállam. 12. Papagájnév (s=i). 13. Előidező. 14. Francia département. 15. Két szó: 1. bortermő dombos vidék Olaszországban, Toscanában. 2. Kleopatra iránti szerelméről nevezetes római császár. — 18. A színpadképes magyar vigjáték megteremtője. Vigjátéka: a „Kérők”. „Csalódások és Pártutók” stb. 23. ...ció, kiadás. 24. ...bin, drágakő. 25. Héber toll (szárnyasé), magánhangzó. 27. A „Lázadás a Cainen” szerzője fonetikusán. 30. Aranyáról híres bibliai hely. 34. Magyar nyelvtérletről származó izraeli zeneszerző és brácsaművész, magánhangzó. 37. Héber nem (hím nő), fajta. 39. Dánia második legnépesebb városa a Kattégat mellett. 42. Viz-

NYEREMÉNYKÖNYV

Kóbor Tamás:  
„A MUNKA”

Az egyik texasi farm bérjára ezt a szöveget tartalmazó figyelmeztető tábla látható: „Házalók, ügynökök vigyázat! Minden tizedik ügynököt és házalót előzetes figyelmeztetés nélkül leölünk. A kilencedik éppen most ment el!” (Time, Chicago)

ERtesítem kedves vevőmet és ismerőseimet, hogy **textil-maradék** üzletet nyitok máj. 24-én, vasárnap reggel **Givát-Rámbám-ban** Hácánchánim 6. sz. alatt. Legújabb női ruhaanyagok feltűnő olcsó árakon.

**MÁRKUS**  
(azelőtt Budapest)

520. SZÁMU KERESZTREJT VÉNY MEGFEJTÉSE

Vizszintes: 1. HABANIA, 6. MULAJ CHASZAN, 22. RÉVÉSZ BÉLA, 26. DRINK WATER, 56. CAUBERTIN, 73. OMEGA, KÁSZEM, 89. DRAPERIA, AKNA.

Függőleges: 1. HRCALANEUM, 2. BEVERIDGE, 15. NIRVANA, NIAGARA, 47. LIRIKA, 50. IMPERATOR, 60. GAMELIN.

## APRÓ

ADAS-VÉNY

INGYEN EKSZER VADNAI órák

Singer és másfajta és kőgépek. Eladási javítások. Új órák, gémény ezen hirdetésre. Bergmann, T. huda 10., tel. 23660.

TOELET SELCHA bútor, háztartások, bőrlécek tárgyakat, Házási 4. Telefon

HUS. és SZARNY. Rison-Leclonban eladó Friedmann, Bialik-út 10. Üzleti frigidaire

Petách-Tikván, tyúkó részmen. egészség. eladom. — Frankl. Suk 7.

Márkás OLAJFEST adók. Surányi, Rison-kun Poel Házirakó pontja 5-8-ig.

ATADÓ KOMPLET 3-szobás lakással, 6 helyiségekkel, tehennám öntözött, bevetve Neumann, Nir Jiszrá

ELADÓ MAC DIE model, vagy az autó munkahellyel. — Cim Tel-Aviv, Levinzskij

BUTOR raktárak készítése. Alkalmi V. Reszletfizetés 11 hórberg, Tel-Aviv, Rán

Bevezető SZABÓZÉssel, tisztító fiókk Szirtes, Natanja, Sz

Jól bevezető MÉSZA Aviv környékén, b. eladó, keszleg társul „3500” jelzere a

2-karos GAGGIA rálával, eladó. Fisch Aviv, Allenby 78/L.

Új típusú 250 „J. Készlet, garantált adó. Blumenthal, T. u. 2. III. em. 9-3

ATADÓ betegségi éterem. T. A. I. M...betés két est 6-9-ig.

ALL FOGLAJ

„MARY” hűtőfűtő Balfour-utca 26. fodrász üzlet

KURESON GY. részlete való árulati. Tel-Aviv, Ben Jehud

Singer gépen rendű

**varrón keres**  
kötött ruhák készítés

Ajánlko zás: Hagra-u. 3., kö

ÜGYNÖKÖKET (n az egész országban privátoknak való e két bejelentés, az reszletelmi vállalat, Metácha-u. 5. (11-)

önálló SZALON keres Gizi-Ius, T.

KÖTÖTTÁR KERES expoz KEZMUNKA munkásoknak hez, vasalónőke lányok „DUKERT”, T Ben Jehud

NOI RUHA- és konfekciózom keres. 2. kéz alá dolgoz (varrón előnyben). Aviv, Baile Metácha ta 9-15 óra között (telev.)

TRIKOTAZS konfekciózom keres. 2. kéz alá dolgoz (varrón előnyben). Aviv, Baile Metácha ta 9-15 óra között (telev.)

KÖSER HAZTART. érzetel keres. 2. kéz alá dolgoz (varrón előnyben). Aviv, Baile Metácha ta 9-15 óra között (telev.)

Rejtvénypályá nyertesek

1. Opitz: „Tábori regényt az 519. sz. helyes megfejtő Baruch, Párdesz Ch

2. Thury Zsuzsa: című könyvét az 520. vény helyes megfejtőntai Zsuzsi, Haifa-anan. Nettiv Chen 2

A könyveket post

# APRÓHIRDETÉSEK

## ADÁS - VÉTEL

**INGYEN ÉKSZER - BECSLÉS**  
**VADNAI órák ékszerész**  
Külön KÖLCSÖN-ostály.  
TEL-AVIV, ALLENBY-U. 72.

Singer és másfajta varrógépek és kiegészítők. Eladás, csere és javítások. Új óráknak külön engedélyeztetés. Felújítások, díjazás. Bergmann, T. A., Ben Jehuda 10., tel. 23660.

**TOELET SELCHA** vesz - elad birtort. háztartások felszámolásából eredő tárgyakat. T. A., József Mánási 4. Telefon 62161.

**HUS-ÉS SZARNYANÜZLET**  
Friedman-Lecionan eladó. Érdeklődni Friedmanál, Bialik-u. 1. Ugyanott üzleti frigidaire eladó.

Petach-Tikva, tyúkfépében lévő részemet, egészségi okok miatt, eladom. - Frankl, Petach-Tikva, Suk 7.

**Márkás OLAFESTMÉNYEK** eladók. Surányi, Rison-Lecion, Sikkun Poel Haimzrichi 407., naponta 3-8-ig.

**ATYDÓ KOMPLETT MESEK**. 3-szobás lakással, összes melléképítményekkel, tehénkúrral, 20 dunam területtel, bevetett földdel. - Neumann, Mac Dienes.

**ELADÓ MAC DIENEL**, 1944-es model, vagy az autó fele, állandó munkahelyvel. - Cim: Fischmann, Tel-Aviv, Levinszki-u. 85.

**BUTOR** rakártról és újonnan készítő. Alkalmi vételek is. - Reszletfizetés 11 hónapig. Wazenberg, Tel-Aviv, Rámbám-u. 8.

Bevezetett SZABOSÁG, berendezéssel, tisztító fiókkal, átadó. - Szirtes, Natanja, Smilansky 8.

40 bevezetett MÉSARSZEK Tel-Aviv környékén, betegség miatt eladó, szükség társulás lehetséges. - "3500" jellegre a kiadóba.

2-karos GAGGIA espresso, darálóval, eladó. Fisch átterm. Tel-Aviv, Alenby 78 I. 1-2-ig. Kohn.

10 típusú 250 "JAWA" motorok, garantiált 10 karban, eladó. Blumenthal, T. A., Sheinkin-u. 2. III. em. 9-3-ig.

**ATYDÓ betegség miatt büfét** átterm. T. A., Dizengoff 292. Munkahelyes, két családnak. Este 6-9-ig.

**ÁLLÁS FOGLALKOZÁS**

"MARY" hálygtörészet. T. A., Balfour-utca 26., átditált tudó tanítási sz. a 6 t. keres.

**KIRKUSOK GYŰJŐKÖRÖK** részlete való áruláshoz. Luxor, Tel-Aviv, Ben Jehuda 122.

Singer gépen varrtó, elsőrendű

**varrónőket keresünk** kőtőtruhához és koszfűmához

Ajánlatkozás: Tel-Aviv, Hagra-u. 3., kőtőtárugyár

**ÜGYNÖKÖKET** (nőket) keresünk az egész országban, sügerekkel privátoknál való eladására. Csekély befektetés, nagy kereset. Kereskedelmi vállalat, T. A., Baáte Melachá-u. 5. (11-1).

Önálló SZALON-VARRÓNŐT keres Gizi-Hai, T. A., Allenby 30.

**KÖTŐTÁRU-GYÁR** KERES exportmunkához, KEMIZMUNKÁKÉRT, munkásoknak "Kete" géphez, vasalókat és tanuló lányokat.

"DUKERT", Tel-Aviv Ben Jehuda 224

**NOI REHA-ÉS KOSZTUM** konfekcionizem keres: 1. tüzönöt; 2. kéz alá dolgozó női géphez (varrónő ölyben). Wiesler, Tel-Aviv, Baáte Melachá-u. 7., naponta 9-15 óra között (péntek kivétel).

**TRIKOTÁZS** konfekcionizet, lehelleg női munkacéru keres, akiknek kedvező feltétellel elszámolásra átadhatsz. Ajánlatot "Jómenet" jellegre, POB. 8012., Haifa, kérek.

**KOSER HÁZTARTÁSBA** önálló özeretet keresek egész napra. Szélesség van. Jelentkezni: Tel-Aviv Allenby 30., ruházlet.

**Rejtvenypályázatunk nyertesei:**

1. Opitz: "Táborok ör" című regényt az 519. számú rejtveny helyes megfejtői közül Genád Baruch, Pádesz Chana.

2. Flury Zsuzsa: "Zalai nyár" című könyvét az 520. számú rejtveny helyes megfejtői közül Kallós Zsuzsi, Haifa, Neve Shanon Netiv Chen 27/A. nyertek.

3. Könyveket postán elküldtük.

## Levelezés ♦ Hazasság

**ELETTARSAT** minden kategóriából megtalálja "FORTUNA"-nál, Haifa, Becálé 6/III. (4-8-ig, péntek kivételével).

**"ZENITH"**  
T. A., Nesz Giona 7. (Mugrábi-nál) ajánl: 21-32 év közötti, szép, művelt, intellektuel hűlyeket lakással, jövedelemmel; 54 éves amerikai turistánál; 56 év házultádonost; 58 éves építési vállalkozót; Akadémikusok, turisták.

Feltűnően szép, 25 éves, gazdag amerikai turistánál húgom részére keresek orvos, vagy mérnök férjet. Csakis információs, komoly akadémiás választás kérem. Tel-Aviv, POB. 4028.

**Jó házasságot csak jó iroda útján köthet!**

**"FORTUNA"**  
Tel-Aviv, Idelson-u. 20.  
(10-1, 4-8.30)

Turisták, akadémikusok! Legszigorubb diszkreció!

Egyedülálló, középkori dolgozó nő férjet keres (lakással). "Hatvanöt" jellegre. Új Kelet, Haifa, Schapira 13.

47 éves szakember megismerkedne házasság céljából hozzáillő nővel. "Szakember" jellegre, Kirjat-Tivon, POB. 27.

**"EXCLUSIVE"** házasságközvetítő iroda  
Tel-Aviv, Ben Jehuda 11.  
10-1, 4-8.30, szombat 7-9-ig

44 éves kanadai gazdag gyáros, turista; 43 év brüsszeli turista 4 üzlettel és saját házzal; 38 év vallásos, antwerpeni ékszergyáros; 37 éves vallásos gyáros; 18-28 éves szép lányok.

Egyedülálló, jömegelemesi konfekció varrónő férjhezmenne lakással bír, 60-65 éves, szakmabeli kereskedőhöz, vagy iparoshoz. "Czetasszony is" jellegre a kiadóba.

Ferjhezadnám művelt, házias, szőnyek mondott, csinos, jömegelemesi, 28 éves lányomat. "Amerikai" jellegre, Petach-Tikva, P. P.O.B. 262.

**KÜLÖNFÉLE**

**VILLANY- NEFTBOILEREK**, szerelések, javítások garanciával. Gyonos, Tel-Aviv, Sheinkin-u. 61. telefon 67898.

**EGESZSÉGÜGYI CIPŐK**, új modellek, dr. Heil, dr. Rosen. Rendelésekért mértékelt díj. Reich, T. A., Allenby 87.

**VILLANYBOJOTVÁGEPER** szakcsőrü javítása és telereselés. Rubin, T. A., Jeszod Hámádát 8. (Táchán Merkizínál). Tel. 32161.

**FOGOSRT JAVÍTOK ÖLCSÓN**, gyorsan, garanciával. T. A., Keren Kájiemet 29., Ben Jehuda sarok.

**KERESÉS**

**BRAMOVIKS GIZELLA** jelentkezik strázsára: Irgun Seerit Hápiet., Tel-Aviv, Hechátucim-u. 2.

Tanul keresek annak igazolására, hogy a Budapest, Klauzál-területen voltam. Költözött férjével, Fuchs Vera, c/o Schwarzbart, T. A., Jona Hámávi-u. 44.

Tanulok keresek a makói gettóból, szegedi (fegyvárból), és Auschwitzból, Hochmann Akiba, Givat Rámbám, Házáná-u. 60.

Ki igazolhatja, hogy fiamat, BIEBER ARMIT, a németek szőlés miatt Borban, 9 társával, kivézték 1944-ben. Költözött férjével, Özgögye Bieberrel, Kirjat-Bialik, rechov KKL 83.

1941-ben komáromi hajóüzemben dolgoztam, onnan Sopronon keresztül Gungskirchenbe vitték. Volt barátokat keresek költözés igazolására. Lax Aron (Ernő), Givatáim, Geva-u. 13.

Keresek tanúkat, akik fiamat, KELLNER LAZÁRÓT ismerték, 1941 márciusában bevonult Nagybanára, onnan bajai repülőtérre, majd Pest mellé. Utólsóra Kauferingben látták 1944 végén. Kallós Jechák Kfar-Szabá, rechov Tel-Chai, Bet Stavinsky.

**TÁRS**

**GYÖGYÖNYVÉNY**, virágkerteszet és champignonzomba termesztés közreműködő társat keresek 1500 font tökével. - Lakást kaphat. Fülöp József agronómus, Kirjat-Stand, Haifa mellett.

**PER BETARSULNA** pékségbe. József Adalbert, Ros-Piná, Sikkun Bet 18.

**FENNEL RENDELKEZŐ I.** osztr. fodrász vagy fodrász nő betársulhat haifai ismert, legjobb fodrászba. Lakás lehetőség. Részletes irásban ajánlatok a következő címre: Haifa, POB. 5168 "Szépár" részére). Titoktartás biztosítva.

Szenzációs újdonsághoz **AGLIS TARSAT** keresek, "Kettőzer" jellegre a kiadóba.

alapján  
**YANACSOFT AD.**  
**3ANNORA**  
**T EI-AVIV**  
235. DIZENGOFF 235.  
Magyarul is tud. - Vasárnap, hétfő, kedd, szerda 11-19 óráig

**MERKÁZ HADIROT**  
BNÉ-BRAK, AKIBA-U. 56.  
(Dubek-gyárral szemben)  
Telefon: 72903.

- 2 1/2 szoba, bájít mesutaf, luxus, közp., rámt-gáni oldalon, 6000.- kp., 3700.- jelzőhittel.
- 1 1/2 szoba, bájít mesutaf, luxus, közp., 4500.- kp. és 2300.- jelzőhittel. Azonnal beköltözhető.
- Gazoz-kioszk, központban, rámt-gáni oldalon, 3500.-, betegség miatt. - Jó megélhetés.
- Két szoba-hall kiadó, közp., Dubek mellett, IL 2300.-, Azonnal beköltözhető.

**Könyvek - Könyvtárak**

**JÓ ES ÚJ KÖNYVEK** olvashatók a **ELISEVA** költőkönyvtárából. Tel-Aviv, Allenby 54. sz. udvarban. Könyvek a legmagasabb áron vesnek.

**LAKÁS-BÉRLET**

**LAKASAT, ÜZLETHELYISÉGET** bérbeadunk, eladjuk gyorsan. Fordulion bizalommal a Weinberger iródnak. Tel-Aviv, Merkáz BAIÉ Melachá-utca 12. - Telefon: 64923. (10-1, 4-7).

**LAKAS, ÜZLETHELYISÉG** a közismert "EXPRESS" iroda útján. Tel-Aviv, Merkáz BAIÉ Melachá 5. sz. Telefon 65376. (10-1, 4-6)

**ÚJ OLÉKNAR** eredményes lakás-és üzletkövetési díjból T. A.-ban és környékén. Fordulion az ismert RINGEL iródnak. T. A., Nachlat Benjámin-u. 39., tel. 65713.

**LAKASAT bérbeadja, eladja gyorsan és kedvezően Münz Elenberg és Tsa útján. Tel-Aviv, Javne 34. tel. 62514 "Maldan"**

**MICHELYNER IS ALKALMAS**, 11/2 szobás, iszkomfortos, kullcs-pénzes lakás kiadó Tel-Aviv központjában. Bet Lechem-u. 8., földszint.

Kettőszobás tel-avivi LAKAS 4000.- kullcs-pénzért. Táchán Merkázét környékén. Érdeklődni: telefon 20922 (8-9 és 2-3 között).

Jeruzsálemben lakások, párnásak BLOCHNER által, Hotel Zion 10-12, 4-6.

Alkalmilag eladó 2 1/2 SZOBÁS LAKAS. Gilvoss, Cholon, Seerit Kugel 26., álf bejárta.

**UDVARI HELYSÉG** azonnal, olcsón átadó. Rechavia központjában. Bónai, Jeruzsálem, POB. 1314. Telefon: 4225.

**ELADÓ 2 szobás - nagy villás**, hallos lakás, Szolomonovics, Bat-Jam, Sikkun Vatikim, Katznelson-u. 26.

**RESZTERÉS**

**A KARCSUSG TITKA**, Ehrentháhné füzesszalonia, Ramat Gan, Arlozoroff-u. 18

**APRÓHIRDETÉSEK**

**KOZMETIKAI FELSZERELÉS** eladó, Kirjat Ján Bet 7/5. délután 6-8-ig.

**KITŰNŐ EXISTENCIA**. Jólmeztől zöldség-, gyümölcszöldség-Hadaron eladó. Grünberger jegrjóda, Haifa, Schapira 13.

**RIEKA ALKALMI VETEL**: két szoba, konyha (fürdőszoba kádál) azonnalra, potomaron eladó. Hoehltel, Chavazsa, Amidár 38/5.

Az utolsó divat melltartója, füzője, fürdőszoba haifai "CHAVA" szalon különlegessége. Háméivim-u. 25/emelet. Most ott ótosen megveheti.

**FODRASZT, vagy FODRASZNOT**, elsőosztályú szakembert keres haifai ismert, jó fodraszt. Társulási lehetőségek pénzrel, vagy anélkül. Csak elsőosztályú szakemberek ajánlatot kérlek a következő címre: Advertisimg "Bing Linaal", Haifa, POB. 4868, "No 1601" részére. Titoktartás biztosítva.

**5000.- fontot jövedelmzettétek**, Társulás esetleg közreműködéssel. Ajánlatok: "Haifa" jellegre, Grünberger jegrjóda.

**BAROMFI-ÉS HUSMÉSARSZEK**, biztos megélhetés két család részére. Érdeklődni: délután 3-ig: Sultz, Haifa, Hámápisz Háchádás, Herzl 92., II. emelet.

**EXISTENCIAHOZ JUT!** - korra tekintet nélkül. Rizikómentes, csekély befektetéssel. Irgun "Biztos pénz" jellegre, Haifa, POB. 4094.

**BETARSULNEK** kisebb üzembe. Ajánlatokat "1000 font" jellegre, Új Kelet, Haifa, Schapira 13.

**JÓ MELLTARTÓ-VARRÓNŐT** keres "Mirjam", Bat-Gálím, Házánon 32.

**RÁDIO, VARRÓGÉP, IRÓGÉP**, egyedi olcsón eladó. Szilárd, Haifa, József-u. 28.

## '404-hangverseny Haifán

Haifa. (Az Új Kelet tudósítójától). - Szombaton, május 23-án esti 8 órai kezdettel, a Jeruzsálem utcai William Green (Bétenu) kultúrteremben, a haifai HOH nagyszabású hangversenyt rendez, amelynek teljes jövedelmét az egyesület szociális alapjára fordítja. A gondosan összeválogatott, mindenki számára érthető klasszikus műsor Mozart, Chopin, Liszt, Beethoven, Bizet, Flotow, Kodály és Bartók műveiből tevődik össze. A művészi este, amely iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg, a haifai magyar jövű hivatásos és amatőr zeneművészeinek "grandparádéja" működik közre: Ticho-Radó Márta, Melitta Saphir-Martin és Kelen Pál (zongora), Sömjén Magda és Haviva Winterfeld (hegedű), Rogov-Vogel Betty (ének), Martin József (viola) és dr. Halló Imre (cselló).



Az izraeli rádió magyar adása: 1) 19.15-kor a 33.3 m-es hullámhosszon; 2) 21.45-kor a 460.422.5 (Jeruzsálem); 292 (Haifa) középhullámhosszonon.

**PÉNTEK**  
6.30: Május tün. 6.35: hírek. 6.37: reggeli torna. 6.47: zenélő óra. 7: hírek. 7.17: hanglemek. 7.45: izraeli dalok. 11: néphangverseny. 12: szórakoztató zene. 12.45: kézzongorás számok. 13.15: gyermekszámok. 13.30: hírek. 13.50: "Hová menjünk este?" 13.50: könnyű zene. 15.30: káballát sabbat műsora. 16: ifjúsági műsor. 17: rövid hírek. 17.10: Grieg: Peer-Gynt-szvit. Wienavsky: Három Etude és Capriccio. Villa-Lobos: Brazíliai Bacchanaliák. 18.15: sabbát dalok. 18.30: "Lámá dáká?" - tarka műsorok. 19.30: énekkvintett. 19.59: műsorismertetés. 20: Moussorgsky énekeiről. 21: hírek. 21.15: Mozart: Fuvolaverseny. G. dur. Schubert: Szimfonia. C dur. "A Nagy". Brno Walter vezényeltével. 22.30: tánczene. 23: híresszefoglalás. 23.10: tánczene. 24: Hatatitok.

**A hádsereg műsora:**  
18.33: Kedvelt dalok kivánság-műsora. 19.10: szórakoztató zene. 19.40: énekkari számok. 20: Händel: Halleuja, részlet a Messiasból. Dvorszák: Hegedűverseny. a moll. 21.15: zenés szindarab. 22: tánczene.

**Ügyeletes gyógyosztályok**  
**TEL-AVIV** 17-24 óráig  
Abrámszky, Allenby 42. tel. 63-526. Zeidnur, Achád Háam 51. tel. 63-851. Fránkel, King Georg 28. tel. 23-721. Kasztel, Ibn Gabriol 147. tel. 22-116. Ben Jehuda 142. tel. 23-535. Ziva, Schunát Hátikva, tel. 32-403. Glinka, Jaffa 4/19. tel. 83-429 (23 óráig).

**SZOMBAT**  
7.30: Adon ólám és hanglemek. 8.30: hírek. 8.50: énekkvintett. 9.45: "La Matrice" francia énekkvintett. 10.30: Suppé: Hat magyar népdal. 10.30: Suppé: Nyitány. Ponchielli: Órák táncra. Martucci: Nocturne. Glinka: Szvit. 11.15: Főhöz és a Passio Felix Mendelssohn-ról. 12.15: heber dalok kivánság-műsora. 12.50: színház-és filmszene. 13.30: hírek. 13.40: cházandálok. 16: A Kól Jiszráél zenekarának műsora. Georg Singer vezényeltével. Antonia Lavan, soprán. Rosa Szender - mezzoszoprán. Chaim Flaszner - tenor. Efráim Wagner - bariton. Bracha Eden és Alexander Tamir - kézzongorás közreműködéssel. Kornold: Szerenád és tánc. Brahms: Valcerok. Milhaud: Szvit "Scaramus" - kézzongorára. 17: Bizet: "Carmen" - II. felvonás. 18.15: kamarazene: Mozart, Vonósnégyes, d moll. 19: hírek. 19.15: vendégek a mikrofon előtt. 19.30: tánczene. 19.59: műsorismertetés. 20: Smuel Rozen találos kérdései. 20.30: spanyol melódikák. 21: hírek. 21.15: Hámavül és Meláve Malká műsor. 21.45: "Scherzázade" - helyszíni közvetítés a Pinguin-kávéházból. 22.15: tánczene. 23: híresszefoglalás. 23.15: tánczene.

**A hádsereg műsora:**  
18.33: Zenélő miniatűrök. 19.15: "Estimillag"-zeneszerzők. 19.30: Schumann Cselloverseny, a moll. 21.15: tánczene.

**Ügyeletes gyógyosztályok**  
**TEL-AVIV** 8-19 óráig  
Dr. Kohberg, Allenby 23. tel. 23-335. Grünberg, King Georg 46. tel. 26-208. Jani, Jehuda Hámévil 67. tel. 62-474. Jaffe, Ben Jehuda 172. tel. 24-543. Jaffa, 4/10. tel. 82-700.

**ALUMIM**  
üdülőthron  
Haifa  
Mt. Carmel  
K a d i m a  
(Aviv)-u. 27. - Tel. 81366.

**MINDENAJTA DIÉTA.**  
Különleges  
előszézon engedmények.

# \*S\*P\*O\*R\*T\*

## NEMZETKÖZI VERSENYEK

nagy jelentőséggel bíró sportesemények részese Izrael sportolójának tábora. Egyfelől a kosárlabda Európabajnokságban, Isztambulban, játszanak fiaink az Európa kosárlabdasportját reprezentáló legerősebb csapatokkal, másfelől Athénben versenyez válogatott atlétáinkból álló férfi és nőcsapatunk a Görögországi legjobb atlétáiból összeállított együttesekkel.

A tegnapi megtartott ünnepélyes megnyitást után már pályára lépett Izrael válogatott kosárlabda csapata. Ellenfele Olaszország válogatottja volt. Ma újabb nehéz küzdelem vár az izraeli csapatra, minthogy a rutinos, számos nemzetközi versenyen kicsiszolt technikai francia csapat ellen hozza össze a sorsolás. De ezután sem következik pihenés, minthogy szombat reggel 10 órakor ismét mérkőzésre kerül sor, még pedig Keletnémetország kosarasai val és mindezeknek a betetőzéseként vasárnap a sokszoros Európabajnok és a legutóbbi világajnokságban is legjobbnak bizonyult Szovjetunió lesz csapatunk ellenfele. - Kétségtelen, hogy minden mérkőzés teljes erőbevetést követel játékosainktól és minden pont megszerzése csak robotmunkával lehetséges.

A második napi versenyeket este villanyfényrel rendezik.

## A LABDARUGÁS HIREI

A válogatott keretből összeállított csapat kísérleti mérkőzést játszott a Hápoél Haifával és csak keserves küzdelemben tudott 2:1 arányban győzni ellene. Az 5.000 néző családottan figyelt a válogatott csapat erőteljes játékát. Az kétségtelen, hogy hasonló alkalomkor a játékosok kemény lábaikat és nem kockáztatják épségüket, de gyorsaság, ötletesség, technikai csiszolt és lövőkészség akkor is kifejezésre juthatnak, ha a közleharcot lehetőleg kerüljük a válogatott jelöltek.

Négy NB csapat a bajnokság befejeztével úgy foglalkoztatja játékosait, hogy körmérkőzést rendez egymással. A Makkabi Haifa tüzte ki a Rosenfeld-serleget erre a célra és a rendező egyesületen kívül még a Hápoél TA, a Makkabi TA és Makkabi Jaffa vesznek ebben a rendezvényben részt. Három egymást követő szombaton bonyolítják.

## EGYÉB VERSENYEK

Az országos asztali-tenisz bajnokságot rendezik meg ma és holnap Tel-Avivban, a Machane Jona csarnokában. Ez a hatodik hasonló bajnoki verseny az ország függetlensége óta.

A kosárlabda női országos bajnokság mérkőzése holnap kezdődnek. Már az első fordulóban szembe kerül egymással a múlt évben legerősebbnek bizonyult két

kával sikerülhet - A III. csoportba beosztott 5 csapat közül csak 2 kerül tovább a döntőbe. A Szovjetunió helye biztosítottan vehető, hiszen kétféle mérkőzési verhetetlennek látszanak a hatalmas konkurrencia ellenére is, de azt, hogy mellette melyik csapat kerül be a legjobb nyolc közé, aligha lehet megjósolni. Izrael is az esélyesek egyike.

Holnap és holnapután az atlétaválogatott nagy napja lesz. Az athéni olimpiai márvány-stadionban Görögország atlétáival mérkőzünk az izraeli válogatott atléták. Az első napi versenyeket a 100 m-es síkfutás nyitja meg. Ebben Kane és Gradzinovskij igyekszik megelőzni riválisait, akik közül Georgopolusz már jobb időeredményeket is ért el, mint a mi futóink. A súlylökésben Uri Zohar és Baruch Habasz képviselik színünket, de kevés reménnyel a győzelemre. A görög Taszkanlász legjobbjában eredményben a versenyszámban 17.40 m, ami másfél m-rel jobb, mint az izraeli országos rekord.

A második napi versenyeket este villanyfényrel rendezik.

le ezeket a mérkőzéseket. Már holnap megkezdik az első forduló a haifai városi stadionban és a Makkabi TA-Makkabi Jaffa mérkőzését nyitja meg a játékos sorozatát délután 2.45 perces kezdéssel. Ezt a mérkőzést a Hápoél TA-Makkabi Haifa találkozik követi.

Az országos labdarugó-kupában az eddigi játékok után még 37 csapat vehet részt, minthogy a többi marriesett. A labdarugó szövetség illetékes bizottsága holnapra egy fordulót illesztett be avval a céllal, hogy a csapatok létszámát 32-re redukálja. Ezért holnap 10 csapat lép pályára és ezek közül az 5 vesztes kiválik a további küzdelemből. A Bné Jehuda-Hápoél Tibériás, Hápoél Natanja-Betar Jeruzsálem, Hákoách TA-Hápoél Afula, Hápoél Náchbel-Makkabi Sárájim és a Hápoél Pádesz Chana-Hápoél Borgata alkotják a kupa műsort.

Az országos asztali-tenisz csapat, a Makkabi TA és a Hápoél Gan Smuel. A mérkőzést ma este 8 órakor játszzák a Makkabi telavivi pályán.

A tenisz csapatbajnokság első fordulóját játsszák holnap az I. osztályban. A mérkőzések a következők: Makkabi TA B-Windsor Haifa, Kirjat Bialik-Bowling Club, Natanja TC-Tel-Aviv TC/B csapat.

A tenisz csapatbajnokság első fordulóját játsszák holnap az I. osztályban. A mérkőzések a következők: Makkabi TA B-Windsor Haifa, Kirjat Bialik-Bowling Club, Natanja TC-Tel-Aviv TC/B csapat.

## A KÜLFÖLD SPORTJA

XXIII. János pápa a katalikus egyház feje, külön kihallgatáson fogadta a jövővi római olimpiai verseny rendező bizottságát. A küldöttség előtt a pápa nagy megértéssel és lelkes beállítottsággal hangoztatta „a rekordokra törekvésnek jelentős pedagógiai és szellemi értékét”. Különösen annak a fontosságát hangsúlyozta, hogy a versenyzők mindig az a kiemelkedő jellege, hogy a teljesítményeket tudszármalyják, a már elért

